

A

KEGYES-TANÍTÓREND

KECSKEMÉTI FŐGYMNASIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

az 1893/94-iki tanévről.

KÖZLI

PERGER JÓZSEF

IGAZGATÓ.

KECSKEMÉTEN,
NYOMATOTT TÓTH LÁSZLÓNÁL.
1894.

A

KEGYES-TANÍTÓREND

KECSKEMÉTI FŐGYMNASIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

az 1893/94-iki tanévről.

KÖZLI

PERGER JÓZSEF

IGAZGATÓ.

KECSKEMÉTEN,

NYOMATOTT TÓTH LÁSZLÓNÁL.

1894.

TARTALOM.

- I. A vegytan szerepe a természetrajzban.
- II. A tanári kar.
- III. Előadott tananyag; tankönyvek.
 - 1) Rendes, kötelező tantárgyak.
 - 2) Rendkívüli, nem kötelező tantárgyak.
 - 3) A jövő évre előirányzott tananyag és tankönyvek.
- IV. Kidolgozott írásbeli feladványok.
 - 1) Magyar nyelven.
 - 2) Érettségi feladványok.
- V. Adatok az intézet történetéhez.
 - 1) Az intézet beléletéhez.
 - 2) Az intézet külső viszonyaihoz.
 - 3) Az intézet jólétei.
 - 4) Könyvtárak.
 - 5) Szertárak.
 - 6) Önképzőkör.
 - 7) Gyorsirókör.
 - 8) Segélyző egyesület.
 - 9) Az intézetnél rendszeresített pályázatokról.
- VI. A tanulók érdemsorozata.
- VII. Statisztikai kimutatások.
 - 1) A tanulókról általában.
- VIII. Értesítés a jövő tanévről.

Az újjörög nyelv.

„Hogy az újjörög nép annyi nyomor, annyi pusztulás, oly hosszú elnyomatás következtében is megtudá őrizni nemzetiségét, nyelvét s az összetartozandóság érzetét, ez oly eredmény, a melyet hasonló körülmények között alig mutathat fel nép a történelemben.“

(Kállay Béni.)

Az 1892/3. tanév végén a magyarországi tanárvilágnak egy kicsiny, de lelkes csapatja szállt hajóra, hogy szakértő vezetés és útmutatás mellett közvetlenül tanulmányozza azon helyeket, melyeken a világtörténet annyi fontos és lélekemelő eseménye folyt le; azon emlékeket, melyek egy régi kor dicsőségének ékesszóló tanúi; azon népet, mely jeles tulajdonságai s a szép iránti művészies érzékével mindezt megvalósította, mely a régibb nemzetek műveltségét elfogadván s azt átalakítván, a műveltség oly nagy fokára emelkedett, hogy műveik tanulmányozása folytán nemcsak a régi századok izlése finomodott s erkölcesi szelidültek, hanem azok még mainap is a nevelés-oktatás hatalmas, számottevő faktoraként szerepelnek.

Sokan nagyon különösnek találták, hogy épen akkor gondolnak ily helyszini tanulmányra, midőn a görög irodalom s műveltség a görög nyelv ismerete nélkül is tanulható az iskolában, s midőn annak teljes fakultatívva tételét tervezik az egységes középiskola felállításával; hogy épen most lőn oly nélkülözhetlen minden jóra való philologusnak a helyszini tanulmány. Elfogulatlan gondolkodás után épen nem tűnik fel oly különösnek e dolog; mert hiszen, ha a régi emlékek tanulmányozásától eltekintünk is, van Görögországban elég tanulmányozni való, melyek nemcsak a szakembert, a nyelvészt és régészt, hanem még a nagy közönséget is érdekelhetik. Ezen tanulmányozás által egészen új világ tárul fel előttünk, mely közel, de mégis távol van tőlünk; megismerkedünk azon nép nyelvével, szokásaival, társadalmi intézményeivel, irodal-

mával stb., mely népre a nyelvével való kényszerű foglalkozás miatt oly sokan gyűlöletteljesen emlékeznek vissza. Mindezek tanulmányozása természetesen nagy időt igényelne; a külföld el van árasztva ezen czélt szolgáló munkákkal, nálunk egyes, inkább csak általánosságban tárgyaló ismertetésekön kívül semmi sincs. A nagy közönségnek kis része vesz tudomást az akadémia ily irányú felolvasásairól vagy kiadványairól, az ifjúság pedig még kevésbé, mely az iskolán kívül sehol sem talál buzdításra a görög nyelv tanulására, ellenkezőleg mindenütt — a legenyhébb kifejezéssel élve — ócsárlásra. Ócsárolják azon nép nyelvét s magát a népet is, mely oly sok jeles tulajdonokkal ékeskedik, mely hosszú századok elnyomatás okozta hiányait annyi erélylyel, lelkesedéssel, hazafisággal, tehetséggel s a szép iránti kiváló érzékével iparkodik helyre pótolni s a legműveltebb nemzetek közé sorakozni.

Ezen ismertetés az ifjúságnak, tanítványaimnak szól s azoknak akarja kimutatni, hogy amit az iskolában a görög nyelvből tanulnak, az az életben is nagyon értékesíthető, ha nem sajnálnak még egy kevés fáradságot a mostani, beszédben és írásban használt görög nyelvvel való megismerkedésre. Kevés fáradsággal juthatnak egy modern nyelv birtokába, mert a görög nyelv, ha régi szépségéből veszített is valamit, folytonosan élt és él most is a régi görögök ivadékainak ajkain, egy oly népén, mely Keleten a nyugoti miveltségnek terjesztője s általában Keletnek legszámottevőbb népe.

Homeros óta a mai Görögországot lakó nép egy és ugyanazon nyelvvel élt és él most is; mai nap nem ugyan úgy, mint Athen fénykorában, de azért nem kevésbé görög a mai használatban levő nyelv is, mint volt a régi attikai. Hatzidakis görög tudós kimutatta, hogy a mai görög nyelv az attikai irodalmi nyelvből a római korszakban keletkezett köznyelv (κοινή διάλεκτος) tovább fejlődése, mely Nagy Sándor és utódai alatt mindazon tartományokban elterjedt, melyek hatalmuk alatt voltak. Ezen nyelv határozottabb fejlődését körülbelül Kr. u. az V. században érte el s használatban volt a jelen század elejéig. Ettől kezdve egy új nyelv egy másik κοινή διάλεκτος (ή καθωμιλουμένη vagy δημώδης vagy πολιτική γλώσσα) képezi a városokban lakó műveltebb elemek nyelvét.

A mai görögöknél is azonban, mint minden más népnél, különbséget találunk a közönséges, társalgásra használt nyelv (a nép nyelv) és a könyvek s újságok nyelve között (irodalmi nyelv), melyet azonban a nemzet legnagyobb része megért. E kétnyelvűség a görög népnél jobban divik, mint másutt; a görög ugyanis népnyelven beszél, de az irodalmin

ir, mely a prózának egyedüli formája s melyet mai nap minden iskolában járt görög ir és olvas. A nép- vagy köztársalgási nyelvet *ῥωμαϊκὴ*, az irodalmi nyelvet *ἐλληνικὴ* névvel jelelik. Utazók, kereskedők több hasznát veszik a népnyelvnek, mert egyáltalában ez a közbeszéd nyelve, ámbár ha valaki tisztán irodalmi nyelvet beszél, ezt is mindenfelé megértik. Az irodalmi nyelvnek elsajátítása kevés fáradságot igényel, mert a könyvek és újságok nyelve, grammatikája, szókincse teljesen, vagy mondjuk csekély eltéréssel ógörög.

Az irodalmi nyelvet (*ἡ καθ'αρχαιοῦσα γλῶσσα*) illetőleg bebizonyított tény, hogy a régi görög nyelvnek leszármazottja, a mennyiben hang- és ragozástan tekintetében érintetlen maradt s közelebb áll a régihez, mint bármelyik román nyelv a latinhoz. Ezen tisztább nyelvvel ellenkezőleg a népnyelv az idegen uralmak alatt s a sokféle néppel való érintkezés közben veszített eredeti tisztaságából a grammatikát, szókincset s phraseológiát illetőleg. Grammatikájában a román nyelvek hatását látjuk, midőn pl. a dativus, futurum és perfectum stb. egyszerű alakjai helyett a körülírást, illetőleg a segédigével való képzést találjuk. Ez természetes is, mert az olaszok és francziák a keresztes háboruk óta folytonosan élénk kereskedelmi összeköttetésben állottak a byzanci birodalommal s mindazok daczára, hogy a görögök nemzetiségi és vallási szempontokból is ellenszenveztek velük, mindig nagyobb és nagyobb hatalomra és befolyásra tettek szert. A latin császárság megalkotása után pedig a frankok annyira előzönlötték Keletet, hogy 1300 körül egy katalan író megjegyzése szerint Athenben ép úgy beszéltek francziául, mint Párisban. Szókincse nem maradt érintetlen, a mennyiben azon népek nyelve, melyekkel leggyakoribb érintkezésük volt, mint az olaszok (különösen a velenczések), francziák s később a törökök, ezt nagyon befolyásolták, sőt a franczia nyelvnek a befolyása, különösen a phraseológiára, még napjainkban is érezhető.

Ezen nyelvi eltérések és különösen a miatt, hogy a népnyelv hemzsegett az idegenből átvett szavaktól, sokan a görög nyelv teljes megszüntét hirdették. Egy híres német tudós, Fallmeyer hirdette leginkább a jelen század első felében, hogy a régi görög néppel együtt egyszersmind annak nyelve is elenyészett s a mai nép nem más, mint számtalan különböző népnek, különösen a szlávoknak keveréke, melynek nyelvét a különböző, leginkább szláv törzsek befolyásolták. Ezen állítást, mely mindenfelé, különösen a görögellenesek táborában, feltétlen hitelre talált, Miklosich a szláv nyelvek legkiválóbb ismerője, megczáfolta, midőn kimutatta, hogy a mai görög nyelvben, sem a hangtant, sem a declinációt, coniugációt vagy syntaxist illetőleg nem találunk a szláv befolyás

nyomaira. Az eredmény, melyet a tudós az újjörögnek a szláv nyelvekkel való összehasonlításában Fallmeyerrel szemben elért, az, hogy épen a szláv nyelvnek volt legkevesebb befolyása a görög nyelvre s hogy csak 129 görög szóról lehet kimutatni a szláv eredetet, de ez sem üt ki kizárólagosan a szláv nyelv előnyére, mert e 129 szóból is többről ki van mutatva, hogy más nyelvekből csuszta be a szlávba.

Meglehető különbség levén az irodalmi és népnyelv között, a görög tudósok főtörekvése tehát oda irányul, hogy ezen különbségeket megszüntessék, más szóval, hogy a közbeszéd nyelve az irodalmihoz minél jobban közeledjék s így nyelvüket, megtisztítván a számtalan idegenből vett szótól, őseik, a régi görögök nyelvéhez minél közelebb hozzák, sőt idővel a régi klasszikus nyelvet a nép közkinésévé tegyék. Sokan buzgólkodtak e téren s jelenleg is még nyílt kérdést képez a görög irodalmi világban, valjon az irodalmi nyelvet fejleszték-e addig, míg eléri a klasszikus görög nyelv tisztaságát, vagy a nép nyelvet tartásuk meg, ha nem is a tudományok nyelvének, legalább a szépirodaloménak. Ismerve a viszonyokat teljes biztossággal állíthatjuk, hogy az irodalmi nyelv köznapi használata mind szélesebb körben terjed s már a legalsóbb néprétegbe is útát tört magának az által, hogy ez levén az állam hivatalos nyelve, a törvények, községi és katonai ügyek, hirdetések stb. mind ezen nyelven szerkesztetnek s közöltetnek. A nép is tehát ezen hatóságokkal szemben, hogy magát megértethesse, kénytelen az állam hivatalos nyelvéhez alkalmazkodni, minek következtében nemcsak a tisztább nyelvtani alakok, hanem a felújított klasszikus szókinés is mindinkább köztulajdonná válnak. Ez említett tényezők mellett kiváló szerepet játszanak még az iskolák és a hirlapirodalom. Az iskolákban a legkülönbébb klasszikusok olvastatnak s magyaráztatnak, minek következtében a régi klasszikus szókinés a nép megismerkedik; a hirlapirodalom elterjedését pedig, melynek organuma szintén az irodalmi nyelv, a következő rövid statisztika eléggé feltünteti: A görög királyság területén a jelen (1894.) évben 131 hirlap jelenik meg, ezekből 56 a fővárosra Athenre, 75 pedig a vidékre esik; a lakosok közül pedig 16,696 lélek jut egy lapra.*)

A régi klasszikus nyelv visszaállításának s elterjesztésének kezdeményezője a nagyérdemű tudós Korais, ki 1748. április 27-én született Smyrnában. Eleinte kereskedőnek készült, csakhamar azonban az orvosi

*) Magyarországon 10,105 magyarul beszélő egyénre jut egy lap. Az európai államok közül e tekintetben Görögország után állanak Olaszország (17,721), az ausztriai tartományok (18,078), Románia (52 706), Oroszország (109,341). (Id. Szinyei J. Vas. Ujs. 1894. 6-ik szám.)

tudományok tanulására adta magát s végre minden idejét és tehetségét arra szentelte, hogy nemzetét öntudatra ébreszsze s minden irányban emelje. Különösen a tudományos tevékenység felkeltésében fejtett ki nagy buzgalmat, melyről számtalan munkája tesz tanúságot. Korais méltán neveztetik az új görög grammatika atyjának, jóllehet ő grammatikát nem irt; eredeti és fordított művei azonban mintául szolgálnak, melyek által a nyelv szabályait biztos alapra fektette. Kezdetben a régi görög nyelvet iparkodott elfogadtatni honfitársaival, s mivel ez nem sikerült, azon volt, hogy legalább azon sok idegen elemtől tisztítsa meg a nyelvet, melyet az sok század lefolyása alatt magába felvett. Életét Franciaországban, különösen Párisban töltötte, hol 1833-ban meg is halt.

Korais nyelvújításában túlzásban esett ugyan, mindazonáltal a nyelv nem vallotta ennek kárát, mert az ő és iskolája túlzásai ellen nagy tudományú férfiak és költők, mint Nerulos Rhisos Jakovakis, Christopulos Athanasios, Dukas, Kodrikas stb. léptek fel s korlátozták ezt. A nyelvújítás megkezdése után rohamosan haladt az új görög nyelv a fejlődés útján; Korais példája és hazafias ezélt szolgáló munkássága nagyobb irodalmi tevékenységre serkentette a görögöket, úgy hogy, miután a francia forradalom sikere folytán a szabadság eszméje a görögökben is nagyobb lángot vetett s miután hazájuk függetlenségét is kivívták (1829.), irodalmi téren is oly nagy haladást tanusítottak, hogy mai nap e tekintetben a legfejlettebb nemzetek közé sorolhatók.

Emlitém már, hogy ezen ismertetést az ifjúságnak, tanítványaimnak szántam; mivel azonban ez általános ismertetést rájuk nézve nem tartom kielégítőnek, azért görög nyelvbéli ismeretükre hivatkozva, az új görög irodalmi nyelv grammatikáját kapcsolatban a népnyelvi főbb jelenségekkel nyujtom a következőkben.

A betűkről és azok kiejtéséről.

A mai görögök egészen másképp ejtik ki nyelvüket, mint ma-nap nálunk az iskolában tanuljuk. A mai iskolai olvasásmódot Erasmus kezdette el a 16-ik század első felében (etacismus), egy tévedés alapján, midőn azt gondolta, hogy a régi görögök kiejtése más volt. mint a korabeli görögöké. Ő vele ellenkezőleg Reuchlin, Erasmus kortársa, ki az Italiába átköltözött görög tudósoknak volt tanítványa, a görög nyelvet az élő nyelv és nemzet szerint kívánta kiejtetni. Mivel feladatunkon kívül esik az erasmusi kiejtés hátrányairól s a reuchlini előnyeiről e helyt beszélnünk, csak azon kétségtelen tény felemlítésére szorítkozunk, hogy az élő kiejtés követése az élet és tudomány

szempontjából előnyösebb és hasznosabb, mint ezt az európai tudósok legnagyobb része már elismerte.*)

A hangsúlyos szótagot dült betűvel tüntetjük fel, mely szótag hosszan ejtetik ki, míg a többi, tekintet nélkül quantitására, röviden. A görög szók hangsúlyát a német nyelvből vett példákkal hasonlíthatjuk össze, melyet Vergeiner Marcus munkájából közlünk. A különböző hangsúlyos szókat a felhozott német szavak hangsúlyos kiejtése szerint olvassuk; így *παράκλητος* = herábkettern; *βασίλισσα* = Betrübniſſe; *μετάνοια* = herábkommen; *ἀνθρῶπος* = ántworten; *δίκαιος* vagy *θύρανος* = Thürangel; *τίθημι* = hinnehen; *δίδωμι* = hinkommen; *θάλημα* = hernehen; *λέγουσι* = déműthig; *γράφονται* = ábsondern; *εὐθύς* = gewiss; *έστώς* = verdróss; *γελῶν* = belohnt; *μῆλα* = Seele; *ποιῆσαι* = umgêhen; *ποιήσαι* = úmgehen.

Az újgörög nyelv az ógörög 24 betűjét használja.

A magánhangzók következőkép ejtetnek ki:

α (*ἄλφα* alfa) mint a nyiltabb magyar *a*; pl. *ἄλλος* *a*lalosz (néma).

ε (*ἔψιλόν*, epszilon) mint a magyar közép *e* e szóban eszem (enni igéből); pl. *ἔλεφας*, *e*lefasz (elenfánt).

η (*ἦτα*, ita) mint a magyar *i*; pl. *μητήρ*, *mi*tír (anya).

ι (*ἰῶτα*, iota) mint a magyar *i*; pl. *τιμή*, *ti*m*i* (tisztelet); magánhangzók előtt azonban mint gyenge *j*; pl. *ἰατρός* *ija*trósz (orvos).

ο (*ὀ μικρόν*, omikron) és ω (*ὦ μέγα*, omegha) mint a magyar *o*; pl. *ὄμωσις*; *o*moszisz (eskü).

υ (*ὕ ψιλόν*, ipszilon) mindig *i*; pl. *νύμφη*, *ni*mf*i* (menyasszony).

A kettős hangzók közül az

αι úgy hangzik mint a magyar *e*; pl. *ἄνιγμα*, *e*nigma (rejtvény.)

ει és οι mint *i*; pl. *Φειδίας*, *Phi*d*i*asz, *οἶνος*, *i*nosz (bor).

ου mint *u*; pl. *ὕρανός*, *ura*nosz (ég).

Az αυ, ευ, ηυ kettős hangzók a magánhangzók és β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν, ρ előtt mint *av*, *ev*, *iv*, a többi mássalhangzó előtt pedig mint *af*, *ef*, *if* hangzanak; pl. *ἄγων*, *av*gon (tojás), *αὐτός*, *aft*osz (ὄ, az), *εὐρίσκω*, *ev*r*i*szko találok), *εὐφημία*, *effi*m*i*a (hírnév), *πνεῦμα*, *pn*e*v*ma (lélek, lehelet), *ἔνρηα*, *iv*ra (találtam), *ἑξήσασα*, *if*ksziszsa (nagyobbítottam).

υι mint *i* vagy *ji*; pl. *υἱός*, *io*sz vagy *ji*osz (fiú).

Az αι, ει, οι, ha az ι fölött két pont van (αῖ, εῖ, οῖ), két szótagot képeznek; pl. *μαῖος*, *ma*-*i*-*o*sz (június hó).

*) Nálunk Tólfy Iván dr. nyug. egyet. tanár s kitűnő hellenistánk fejt ki lankadatlan buzgalmat a reuchlini kiejtés meghonosításán. A reuchlini kiejtés előnyeiről kimerítően szól Petz Vilmos dr. kolozsvári egyetemi tanár az Erdélyi Múzeum X. köt. V—VI. füzetében.

A mássalhangzók közül kiejtetnek:

β (βῆτα, vita) mint *v*; pl. βάρβαρος, varvarosz (barbár).

γ (γάμμα, gamma) *α, ο, ου, ω* és mássalhangzók előtt mint a magyar *g*, kissé lágyabban ejtve; *ε, η, ι, υ*, valamint *αι, ει, ηι, υι* előtt mint a magyar *j*; pl. γάλα, ghala (tej), γελῶ, jelo (nevetek), γυνή, jini (asszony), γείτον, jiton (szomszéd). A γ torok hangok előtt (*γ, κ, ξ, χ*) *u*; pl. λάρυξ, larinksz (nyeldekklő), ἑγχελυς, enchelisz (angolna).

δ (δέλτα, delta), ezen betű kiejtése körülbelül azon hangnak felel meg, ha *dz*-ben a *z-t* nagyon gyengén hallatjuk. Rendesen az angol gyenge *th* (pl. the, that) kiejtéséhez hasonlítják; pl. δέκα, dzeka (tiz). Jelzése *d*.

ζ (ζῆτα, zita) mint a magyar *z*, pl. ζώνη, zoni (öv).

θ (θῆτα, thita) mint az angol erős *th* e szóban thought; körülbelül mint *ths* hangzik, vagy ha a magyar *f* betűt úgy ejtjük ki, hogy nyelvünkkel a fogakat érintjük; pl. θεός, thseosz (isten), θάλασσα, thsalsaszsa (tenger). Jelzése *th*.

κ (κάππα, kapp) mint *k*; pl. κῶκος, kakosz (rossz). De *ε, η, ι, υ*, valamint *αι, ει, οι* előtt, ép úgy *ν* és *τ* előtt is valamivel gyengébben, körülbelül mint *kj* vagy *gj* hangzik; pl. κί, kje vagy gje (és), κεφαλή, kjefali vagy gjefali (fej), γνώμη, gnimi (alsólábszár), οκτώ, ochto (nyolcz). Ha *ν* előzi meg, mindig *g*; pl. εἰς τὸν κόλπον, isz ton golpon.

λ (λάμβδα, lamvda) mint a magyar *l*; pl. λαμβάνω, lamvano (kapok).

μ (μῦ, mi) mint a magyar *m*; pl. μελωδία, melodia (dallam).

ν (νῦ, ni) mint a magyar *n*; pl. Νικόλαος, Nikolaosz (Miklós).

ξ (ξι, kszi, xi) mint *ksz* (*x*); pl. ξένος, kszenosz (idegen).

π (πί, pi) mint *p*, *μ* után azonban mint a magyar *b*; pl. πόλις, polisz (város), συμπόσιον, szimboszion (multság).

ρ (ῥῶ, ro) mint *r*; pl. ἄρωμα, aroma (illat).

σ (σίγμα, szigma) mint *sz*; pl. σοφία, szofia (böleseség).

τ (ταῦ, taf) mint *t*, *ν* után azonban mint a magyar *d*; pl. ταῦρος, tavrosz (ökör), πέντε, pendé (öt).

φ (φῖ, fi) mint *f*; pl. φιλοσοφία, filozofia (bölesészet).

χ (χῖ, chi) mint *ch* vagy az erősebb kiejtésű *h*; pl. χάρᾶ, chara (öröm). Jelzése *ch*.

ψ (ψῖ, pszi) mint *psz*; pl. ψαλμός, pszalmosz (zsoltár).

Az *α, η, ω* nem valódi kettős hangzókban az *ι* nem hangzik, tehát mint *a, i, o* ejtetnek ki.

A mai görög nyelvből hiányzó *b, g, d, ds, cs, cz* hangokat összetett betűk fejezik ki; így:

b = *μπ*; pl. *μπαζάρι* *bazari* (bazár). *Μπάουερ*, *Bauer*.

g = *γκ*; pl. *Γκίκας*, *Gikas*.

d = *ντ*; pl. *ντιβάνι*, *divani* (tanács).

ds = *ντζ*; pl. *ντζαμίον*, *dsamion* (imaház).

cs, *cz* = *τσ* (*τς*) *τζ*; pl. *Μιχάλοβιτς*, *Mihálovics*. *τζάρ*, *czár*, *Λεμπχερτς*, *Lebhercz*. A *τζ* görög szókban is előfordul; pl. *καρδίτζα*, *kardicza* (szív), *τσιγανος*, *cziganosz* (ezigány).

A hehezetek (gyenge ' erős ') nem hangzanak; pl. *Όμηρος*, *Omirosz* (Homer).

Olvasási gyakorlatul szolgáljon a következő újságcikk: (Τὸ Ἄστυ, 1893. juni. 20.)

Οἱ οὐγγροὶ καθηγηταί. Ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ κ. Μελά ἐπεσκεψθησαν χθὲς τὴν ἰ ungrī kathijite. Ipo tin odijian tu k. Mela epeškeftiszan chtesz tin νόκτα τὴν Ἀκρόπολιν οἱ ἀπὸ ἡμερῶν διατρίβοντες ἐνταῦθα οὐγγροὶ καθηγηταί. Εἰς nichta tin Akropolin i apo imerou diatrivondesz entafta ungrī kathijite. Isz τοὺς ξένους ἐπιστήμονας μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἀρχαιοτήτων παρετέθησαν ἐπ' tusz kzenosz episztimonasz meta tin episzkepszin ton archeotiton paretethiszan ep' αὐτῆς τῆς Ἀκροπόλεως ἀναψυχτικὰ, πρόποσιν δὲ ὑπὲρ αὐτῶν ἡγεῖρε ὁ δήμαρχος κ. aftisz tisz Akropoleosz anapsziktika, proposin de iper afton ijire o dimarchosz k. Μελάς, ἀπήντησε δὲ ἐλληνιστὶ εἰς τῶν Οὐγγρων καθηγητῶν ἐξ ὀνόματος τῶν συναδέλφων Melasz, apindisze de elliniszti isz ton ungron kathijiton eksz onomatosz ton szinadelfon του, ἐκφράσας τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν διὰ τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν, τῆς ὀποίας tu, ekfraszasz tin evgnomoszinin afton dia tin enkardion ipodochin, tisz opiasz ἔτυχον ἐν Ἀθήναις. etichon en Athinesz.

A szavak accentuációja és ennek változása legnagyobbbrészt úgy történik mint a régi nyelvben (a népn nyelvben vannak eltérések); azt azonban figyelembe kell vennünk, hogy, mig a quantitas és accentus között különbség van, a szótagok hosszúsága a kiejtésben a hangsúlytól (accentus) függ, mely után a többi szótag tekintet nélkül a quantitásra, röviden következik. Az éles és hajtott ékezet között a mai görögök a kiejtésben semmi különbséget sem tesznek.

Névejtegetés.

A határozott articulus *ὁ*, *ἡ*, *τὸ* ógörög; a népn nyelv azonban a nőncem többes nominativusában *αἱ* helyett *ἡ*, az accusativusban *τάς* helyett *ταίς* vagy *ταῖς* használ.

A határozatlan articulis *εἷς*, *μία*, *ἓν* vagy *ἓνας*, *μία* (*μιά*), *ἓνα*.

A fő- és melléknevek ejtegetése az irodalmi nyelvben egész teljességében megegyezik az ó-görög névejtegetéssel; a népn nyelvben azonban

eltéréseket találunk, melyeket a következő táblázatokon tüntetünk fel, hol a zárjelbe foglalt végződések a népnyelv sajátosságai.

A régi dualis nincs használatban. A dátivust a népnyelv nem ismeri, helyette közönségesen εις (ς) praepositióval körülírt accusativust vagy tiszta genitivust tesz.

Első ejtegetés (tő α).

Egyes.		Nőnem.		Többes.
Himnem.				Him és nőnem.
N. V.	—ας —ης	—α —η		—αι (αις, —άδες)
G.	—ου (—α) —ου (—η)	—ας —ης (—ας) —ης		—ων (—ω, —άδω)
D.	—α (—) —η (—)	—α (—) —η		—αις (—)
A.	—αν (—α) —ην (—η)	—αν (—α) —ην (—η)		—ας (αις, άδες)

Minták: ὁ νεκρίας (ifjú), ὁ στρατιώτης (katona), ἡ θάλασσα (tenger), ἡ φιλία (barátság), ἡ τιμή (tisztelet).

Az első névejtegetéshez sorolhatjuk a népnyelv himnemű —ας, —ης, —ές, a nőnemű —ου végű főneveket, melyek legnagyobb része idegen eredetű.

Esetvégzetük:

Egyes.		Himnem.	Többes.
N. V.	—ας, —ης, —ές		—άδες, —ήδες, —ές
G. } D. }	—α, —η, —έ		—άδω, —ήδω, —έδω
A.	—αν, —ην, —έν		—άδες, —ήδες, —ές

Minták: ὁ ψωμᾶς (pék), ὁ μωλωνᾶς (molnár), ὁ πικουρίζης (csizmadia), ὁ καφετζής (kávé), ὁ κάρφης (kávé), ὁ κοντᾶς (gróf).

Egyes.		Nőnem.	Többes.
N. V.	—οῦ		—οῦδες
G. } D. }	—οῦς		—οῦδω
A.	—οῦ		—οῦδες

Minták: ἡ ψωμοῦ (pékné), ἡ μωλωνοῦ (molnárné).

A harmadik névejtegetéshez tartozó himnemű és kevés nőnemű főnév accusativusához ς ragasztásával a népnyelv új főneveket alkot, melyek az egyesben az első, a többesben legtöbbször a második ejtegetés szerint mennek; pl. ὁ γέρων, acc. τὸν γέροντα, ebből lesz a nominativus ὁ γέροντας (az öreg); ὁ λέων, acc. τὸν λέοντα, nom. ὁ λέοντας (az oroszlan); így keletkeznek ὁ Ἑλληνας (a görög), ὁ ὁλλῶνας (a holló), ὁ αἰῶνας (kor, század), ἡ ἑκατόνας (kötőgég) stb.

Esetvégzetük :		Egyes.	Többs.
N. V.	—	—ας	—οι vagy ες
G.	}	—α vagy ου	—ω
D.			
A.	—	—α	—ους vagy ας

Hasonlókép a harmadik ejtegetéshez tartozó nőnemű nevekből is képez a népnyelv néhány új szót, úgy, hogy articulussal az accusativust veszi nominativusnak; így ἡ γυνή, acc. τὴν γυναῖκα, az új nominativus ἡ γυναῖκα (az asszony), ἡ πατρίς-ből ἡ πατρίδα (a haza), ἡ ἐλπίδα (ἐλπίς, a remény), ἡ τρίχα (θρίξ, a haj).

Ejtegetésük a következő:

		Egyes.	Többs.
N. V.	—	—α	—αις vagy —ες
G.	}	—ας	—ω
D.			
A.	—	—α	—αις vagy —ες

Második ejtegetés. (τῷ ο).

Az ος végzet him- és nőnemű, az ον semleges.

Egyes.		Többs.	
Him- és nőnem	semleges	Him- és nőnem	semleges
N. —ο (ς)	—ο (ν)	—οι	—α
G. —ου	—ου	—ω (ν)	—ω (ν)
D. —ω	—ω	—οις	—οις
A. —ο (ν)	—ο (ν)	—ους	—α
V. —ε	—ο (ν)	—οι	—α

Minták: ὁ λόγος (beszéd), ἡ ὁδός (út), τὸ δῶρον (ajándék).

A második ejtegetéshez tartozó főnevek nagy része kicsinyítő semleges ιον végzettel új szót képeznek, a végső ον szótagot azonban elvetik s így ι végződésűek. Így ὁ σκύλος-ból lesz τὸ σκυλί (kutya), ὁ σάκκος-ból τὸ σακί (zseb). Ide tartozik még sok szó, melyek a többi ejtegetéshez tartozó főnevekből ily kicsinyítő képzővel vannak alkotva (értelmileg azonban nem kicsinyítő); ezek azonban inkább népies alakok. Így ἡ τράπεζα helyett τὸ τραπέζι (asztal), ἡ κεφαλή helyett τὸ κεφάλι (fej), ἡ χεῖρ helyett ἡ χεῖρ (kéz), ὁ πῦρ helyett τὸ πῦρ (tű), τὸ ὄμμα helyett τὸ ὄμα μάτι stb. Ejtegetésük a következő:

Egyes.		Többs.
N. V.	—ί	—ιά
G.	}	—ιῶ vagy —ιῶνε
D.		
A.	—ί	—ιά

Ezen ejtegetésnél említjük fel a népnyelv — $\mu\alpha(\nu)$ végződésű semleges nemű főneveit; ejtegetésük:

E g y e s.		T ö b b e s.
N. A. V.	— $\mu\alpha(\nu)$	— $\acute{\iota}\mu\alpha\tau\alpha$
G. } D. }	— $\acute{\iota}\mu\alpha\tau\omicron\varsigma$ vagy — $\acute{\iota}\mu\acute{\alpha}\tau\omicron\upsilon$	— $\acute{\iota}\mu\acute{\alpha}\tau\omega(\nu)$

Minták: τὸ γράψιμο(ν) (kézirat), τὸ τρέξιμο(ν) (futás).

Az ezen ejtegetéshez tartozó összevont fő- és melléknevek ejtegetése megegyez az ógöröggel. Az ugynevezett attikai ejtegetésű nevek csak a legtisztább stílusban fordulnak elő; a mai nyelvben $\omicron\varsigma$. illetőleg $\omicron\nu$ végződésűekké váltak.

Harmadik ejtegetés (tő mással- és magánhangzó).

A harmadik ejtegetéshez tartozó nevek azon népnyelvi módosulásokon kívül, melyeket az első és második ejtegetésnél előadtunk, s az ι tövű főnevek népies ejtegetésén kívül, semmi eltérést nem mutatnak a régi nyelvtől.

Az $\iota\varsigma$ végződésű (minta πόλις) főnevek így is ejtegettetnek.

E g y e s.		T ö b b e s.
N. V.	— $\acute{\eta}$ πράξις(ς)	— $\acute{\alpha}\iota(\acute{\eta})$ πράξεις
G. D.	— $\tau\acute{\eta}\varsigma$ πράξις	— $\tau\omega\acute{\nu}$ πράξιν(ν)
A.	— $\tau\acute{\eta}\nu$ πράξιν(ν)	— $\tau\acute{\alpha}\varsigma$ (ταίς) πράξεις.

A rendhagyó főnevek közül több népies alakkal is bír, máskülönben ejtegetésük a tanultak szerint történik.

A melléknevek, particípiumok, rendhagyó melléknevek mindhárom ejtegetésnél az ismert módon ejtegettetnek.

Fokozás.

A melléknevek fokozása a középfokban — $\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma$, — $\tau\acute{\epsilon}\rho\alpha$, — $\tau\epsilon\rho\omicron\nu$, a felsőfokban — $\tau\alpha\tau\omicron\varsigma$, — $\tau\acute{\alpha}\tau\eta$, — $\tau\alpha\tau\omicron\nu$ által történik; pl. σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος, παλαιός, παλαιότερος, παλαιότατος, άπλοῦς, άπλούστερος, άπλούστατος, σαφής, σαφέστερος, σαφέστατος, σώφρων, σωφρονέστερος, σωφρονέστατος.

Ezen rendes fokozáson kívül a népnyelv a középfokot a rendes — $\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma$, — α , — $\omicron\nu$ végzettel, a felsőfokot pedig az articulussal ellátott középfok által fejezi ki; pl. σοφός, σοφώτερος, ó σοφώτατος.

A rendhagyó fokozású mellékneveknél csak a régi nyelvtől többé-kevésbé eltérő alakok felsorolására szorítkozunk:

Alapf.	Középf.	Felsőf.
αισχροός (gyalázatos), βλάξ (bárgyú), κακός (rossz), καλός (jó), μέγας, μεγάλος (nagy),	αισχροότερος, βλακίστερος, χειρών, χειρότερος, καλλίων, καλλίτερος, μείζων, μεγαλείτερος, μεγαλήτερος,	αισχροότατος, αἰσχιστος. βλακίστατος. χειρότατος, κάκιστος. ἄριστος, κάλλιστος.
ὀλίγος (kevés), πολύς (sok),	ὀλιγώτερος, ἐλάσσων, πλείων, πλειότερος, περισσότερος,	μέγιστος. ὀλίγιστος, ἐλάχιστος. πλείστος,
ταχύς (gyors), ὕψηλός (magas),	ταχύτερος, ὕψηλότερος,	ταχύτατος, τάχιστος. ὕψηλότατος, ὕψιστος.

A régi nyelvből ismert körülírt fokozáson kívül nagyon gyakori a körülírás a középfokban πλέον (πλιό, πειό), a felsőfokban ó πλέον által (franciában: grand, plus grand, le plus grand). Pl. ἐξείρετος (kitünő), πλέον (πλιό, πειό) ἐξείρετος (kitünőbb), ó πλέον ἐξείρετος (legkitünőbb).

A magyar igen, nagyon szóknak πολύ felel meg a görögben alapfokkal; pl. πολὺ καλός igen jó.

Az ἡ hasonlító szócseka vagy ennek elhagyása után genitivussal történő hasonlítás mellett igen gyakori a παρά (nominativussal) vagy ἀπό (accusativussal) által történő összehasonlítás. Pl. ἡ Οὐγγρία μεγαλύτερα εἶνε ἢ ἡ Σερβία vagy τῆς Σερβίας vagy παρά ἡ Σερβία vagy ἀπὸ τὴν Σερβίαν (Magyarország nagyobb mint Szerbia).

Az adverbialák régi alakjai mellett mindhárom fokon a népnyelv a többes számú semleges nemet használja, így καλῶς (καλί) jól, helyesen, δικίως (δικαία) igazságosan, középf. δικαιοτέρον (δικαιοτέρα), felsőf. δικαιοτάτα.

Számnevek.

α'	1	εἷς, μία, ἓν (ἓνας, μιά, ἓνα, gen. dat. ἐνοῦ(ς), μιᾶς vagy μιανῆς, ἐνοῦ(ς), ἓνα(ν), μιά(ν), ἓνα).
β'	2	δύω, δύο (δυό).
γ'	3	τρεις, τρία, gen. τριῶν (τριῶ, τριῶνε), dat. τρισί, acc. τρεις, τρία.
δ'	4	τέσσαρες (τέσσεροι, nőm. τέσσεραις), τέσσαρα, gen. τεσσάρων, dat. τέσσαρις, acc. τέσσαρας (τεσσάρους, nőn. τέσσεραις).
ε'	5	πέντε.
ς'	6	ἕξ (ἕξε).
ζ'	7	ἑπτά (ἑφτά).
η'	8	ὀκτώ (ὀχτώ).
θ'	9	ἐννέα (ἐννηά).

ί	10	δέκα.
ια'	11	ἑνδεκα (ἕντεκα).
ιβ'	12	δώδεκα.
ιγ'	13	δεκατρεῖς —ία.
ιδ'	14	δεκατέσσαρες —α.
ιε'	15	δεκαπέντε.
ις'	16	δεκαέξ (δεκάξε).
ιζ'	17	δεκαεπτά (δεκαφτά).
ιη'	18	δεκαοκτώ (δεκοχτώ).
ιθ'	19	δεκαενέα (δεκαενηά).
κ'	20	εἴκοσι.
κα'	21	εἴκοσι καὶ εἷς (εἰκοσιένας).
κβ'	22	εἴκοσι δύο.
κγ'	23	εἴκοσι τρεῖς.
λ'	30	τριάκοντα (τριάντα).
μ'	40	τεσσαράκοντα (σάραντα).
ν'	50	πεντήκοντα (πενήντα).
ξ'	60	ἑξήκοντα (ἕξήντα).
ο'	70	ἑβδομήκοντα (ἑβδομηντα).
π'	80	ὀγδοήκοντα (ὀγδοήντα).
ρ'	90	ἑνενήκοντα (ἐνήντα).
ρ'	100	ἑκατό(ν).
ρα'	101	ἑκατόν καὶ εἷς.
ρε'	105	ἑκατόν πέντε.
σ'	200	διακόσιοι —αι —α.
τ'	300	τριακόσιοι —αι —α.
υ'	400	τετρακόσιοι —αι —α.
φ'	500	πεντακόσιοι —αι —α.
χ'	600	ἑξακόσιοι —αι —α.
ψ'	700	ἑπτακόσιοι —αι —α.
ω'	800	ὀκτακόσιοι —αι —α.
(=)	900	ἑνεακόσιοι —αι —α.
α	1000	χίλιοι —αι —α vagy μία χιλιάς.
β	2000	δύο χιλιάδες.
γ	3000	τρεις χιλιάδες.
ε	5000	πέντε χιλιάδες.
ι	10000	δέκα χιλιάδες.
ρ	100000	ἑκατό(ν) χιλιάδες.
1000000		ἑκατομμύριοι vagy ἑκατοντάκις μύριοι (ἕνκ μιλλιοῦν).

A sorszámoknál megjegyzendő, hogy τρίτος καὶ δέκατος, τέταρτος καὶ

δέκατος stb. helyett δέκατος τρίτος, δέκατος τέταρτος stb. használatos. A népnyelv a tőszámneveket articulussal használja sorszámokul: pl. δέκατος vagy ó δέκα (tizedik.)

A főnévi számneveknek: ἡ μονάς, ἡ τριάς, ἡ δεκάς stb. népnyelvi alakjai: ἡ μονάδα, ἡ τριάδα, ἡ δεκάδα stb.

Ἄπαξ, δίς, τρίς, τετράκις, πεντάκις stb. mellett használatos μιᾷ(ν) φορά(ν), δύο φορές, τρεῖς φορές, τέσσαρες φορές, πέντε φορές stb. (egyszer, kétszer stb.)

Az osztószámnevek képzésére ἀνά (ἀπό) praepositiot accusativussal teszünk a tőszámnevek elé; pl. ἀνά τέσσαρας négyenkint, ἀνά δέκα tizenkint, vagy ismételjük a tőszámnevet; pl. δύο δύο kettenkint, δέκα δέκα tizenkint.

Ἄπλοῦς — ἡ — οὖν, διπλοῦς — ἡ — οὖν stb. népnyelvi alakja ἀπλός — ἡ — ὄν, διπλός — ἡ — ὄν stb.

A törtszámoknál a számlálót tőszámnévvel, a nevezőt pedig a sorszámnév semlegesével fejezzük ki; pld. ἐν (vagy τό) δεύτερον vagy ἡμισυ $\frac{1}{2}$, (ἡμισυ, ἡμίσεια, ἡμισυ népies alakja μισός, μισή, μισό; így $\frac{1}{2}$ ἓνα καὶ μισό), ἐν (vagy τό) τέταρτον $\frac{1}{4}$, ἐν (τό) δέκατον $\frac{1}{10}$, δύο τρίτα $\frac{2}{3}$, πέντε ἕνατα $\frac{5}{9}$ stb.

Névmások.

Első személy ἐγώ én.

	E g y e s.	T ő b b e s.
N.	ἐγώ	ἡμεῖς (ἐμεῖς).
G.	ἐμοῦ, μου (μου, ἐμένα)	ἡμῶν (μᾶς).
D.	ἐμοί, μοί (ἐμένα)	ἡμῖν (μᾶς).
A.	ἐμέ, μέ (μέ, ἐμένα)	ἡμᾶς ((ἐ)μᾶς).

Második személy σὺ te.

N.	σὺ (ἐσύ)	ὕμεῖς (σεῖς, ἐσεῖς).
G.	σοῦ, (σοῦ, ἐσένα)	ὕμῶν (σᾶς).
D.	σοί (ἐσένα)	ὕμῖν (σᾶς).
A.	σέ (ἐσέ, ἐσένα)	ὕμᾶς ((ἐ)σᾶς).

Harmadik személy αὐτός — ἡ — ὁ ὅ az.

N.	αὐτός	αὐτή	αὐτό	αὐτοί	αὐταί	αὐτά.
G.	αὐτοῦ, τοῦ	αὐτῆς, τῆς	αὐτοῦ, τοῦ	αὐτῶν, τῶν	αὐτῶν, τῶν	αὐτῶν, τῶν.
D.	αὐτῷ, τῷ	αὐτῇ, τῇ	αὐτῷ, τῷ	αὐτοῖς, τοῖς	αὐταῖς, ταῖς	αὐτοῖς, τοῖς.
A.	αὐτόν, τόν	αὐτήν, τήν	αὐτό, τό	αὐτούς, τούς	αὐτάς, τάς	αὐτά, τά.

A személyes névmások nyomaték kedvéért *νά* vagy *δέ* szótagot vesznek fel; pl. *ἐγώνά, ἐσυνά, αὐτοσνά* stb.

A személyes névmások rövidebb alakjai *μου, μοί, μέ, σου, σοῖ, σέ, τοῦ, τῆς, τοῦ* stb. hangsúlyosan az ige előtt állanak, hangsúly nélkül pedig mint simulók az ige után; pl. *ἐγὼ σέ ἀσπάζομαι* üdvözöllek téged; *ἐγὼ αὐτός τό εἶδον* én magam láttam azt; *εἶδέ με* meglátott engem.

A parancsoló módban álló ige mindig maga után veszi fel a személyes névmást; pl. *δός μοι* adj nekem.

Az udvariassági megszólítás (német „sie“, franczia „vous“) a többes második személy által történik; pl. *ποῦ κατοικεῖτε*; hol lakik ön? *Δύνασθε (ἤμπορεῖτε) νά μ' εἴπητε ποῦ κατοικεῖ ὁ κ. Ν;* megmondhatná ön nekem, hol lakik N. úr.

Birtokos névmások.

<i>ἐμός —ή —όν</i>	vagy	<i>(ἰ)δικός μου, (ἰ)δική μου, (ἰ)δικό(ν) μου,</i>	enyém.
<i>σός —η —όν</i>	„	„ <i>σου, „ σου, „ σου,</i>	tied.
<i>ἡμέτερος —α —ον</i>	vagy	<i>(ἰ)δικός μας, (ἰ)δική μας, (ἰ)δικό(ν) μας</i>	mienk.
<i>ὕμέτερος —α —ον</i>	„	„ <i>σας „ σας „ σας</i>	tietek.
	„	„ <i>των „ των „ των</i>	ővék.

A birtokos névmások helyett a személyes névmások egyes, illetőleg többes simuló genitivusa inkább használatos; pl. *ὁ ἐμός πατήρ* vagy *ὁ πατήρ μου* atyám, *τὸ σὸν βιβλίον* vagy *τὸ βιβλίον σου* könyved, *ὁ (ἰ)δικός μας ὑπηρέται* vagy *οἱ ὑπηρέται ἡμῶν* vagy *μας* szolgálk stb.

Mutató névmások.

αὐτός —ή —ό, ὅ az; *οὗτος, αὕτη, τοῦτο* (ἐτοῦτος, ἐτούτη, ἐτούτο) ez, az; *ὄδε, ἤδε, τόδε* ez; *ἐκεῖνος —η —ο* az; *τοιούτος, τοιαύτη, τοιούτο* ilyen; *τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο* oly nagy, akkora, *τηλικούτος, τηλικαύτη, τηλικούτο* oly nagy, oly idős. Ejtegetésük rendes.

οὗτος, αὕτη, τοῦτο és *ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο* a népies nyelvben a nyomaték kifejezésére *νά* szócskát vesznek fel; így *οὗτοςνά, ἐκενοςνά* stb.

Kérdő névmások.

A régi *τίς* ki? *τί* mi? mellett használatosabb *ποιός, ποία, ποῖον* ki? mi? melyik? Péld. *τίς (ποῖος) ἦλθε*; ki jött? *Ποία εἶνε ἡ θεία σας*; melyik az ön nagynénje? Kérdő névmások még: *πόσος, πόση, πόσον*, mekkora mennyi? Pld. *Πόσα χρήματα ἔχεις*; mennyi pénzed van? *Ποτέρη των ὁδῶν ἐκ τῆς θαλάσσης φέρει ἡμᾶς εἰς Ἀθήνας*; melyik út visz bennünket a tengertől Athenbe?

Vonatkozó névmások.

A régi *ὅς, ἥ, τό; ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ; ὅστις, ἥτις, ὅ τι* mellett használatosabb *ὁ ὅποιος, ἡ ὅποια, τὸ ὅποιον* vagy az ejtegethetlen *ποῦ, a ki, a mely, a mi*; pld. *ἡ γυνή, ἥτις (ἡ ὅποια) ἦτο ἐδῶ, εἶνε ἡ ἀδελφὴ ἐκείνου τοῦ γέροντος, τὸν ὅποιον εἶδες χθές*, az a nő, ki itt volt, azon öreg embernek a nővére, kit tegnap láttál.

Határozatlan névmások.

Az ógörög *τις* valaki, *τι* valami határozatlan névmás mellett használatos a népies *ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα*, egy valaki, egy valami, egy bizonyos, mely rendszerint nem ejtegettetik. Ejtegetve: nom. *ὁ, ἡ δεῖνα, τὸ δεῖνα*, gen. *τοῦ, τῆς δεῖνος*, acc. *τόν, τήν, τὸ δεῖνα*. Többes nom. *οἱ, αἱ δεῖνες, τὰ δεῖνα*, gen. *τῶν δεῖνων*, acc. *τούς, τὰς δεῖνας, τὰ δεῖνα*.

A népnyelv *τις, τι* helyett *ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα* mellett *ἕνας, μιά, ἕνα*, vagy *κάποιος, κάποια, κάποιον* határozatlan névmást is használja; pld. *ἄνθρωπός τις* helyett *ἕνας*, vagy *κάποιος ἄνθρωπος* stb.

Valaki, valami *κανείς (κανένας) καμμία, κανέν (κανένα)*; *δὲν* tagadó szócskával pedig az ige előtt annyi mint: senki. Pld. *κανείς (κανένας) ἦλθε* valaki jött; *κανείς (κανένας) δὲν ἦλθε* senki sem jött. Egyszerű, ige nélkül adott feleletben jelentése: senki. Pld. *ἦλθε κανείς (κανένας) σήμερον νὰ μὲ ἐπισκεφθῆ*; jött valaki ma engem meglátogatni? *Κανείς (κανένας)*. Senki.

Mindenki *ἕκαστος, ἕκαστη, ἕκαστο(ν)* mellett *καθεὶς (καθένας) καθεμιά, καθέν (καθένα)* vagy az ejtegethetlen *κάθε* használtatik. Pld. *ἕκαστος ἄνθρωπος* vagy *καθεὶς (καθένας)* vagy *κάθε ἄνθρωπος* minden ember.

Egész *πᾶς, πᾶσα, πᾶν* vagy *ὅλος, ὅλη, ὅλο*; pld. *ὅλος ὁ κόσμος* az egész világ.

Meglehető sok *κάμποσος —η —ο*, pld. *ἦτο κάμποσος κόσμος εἰς τὴν συναυλίαν*, meglehető sokan voltak a hangversenyen.

Κᾶτι vagy *κᾶτι τι* és *τίποτε(ς)* valami, önállóan használtatnak; pld. *ζητῶ κᾶτι*, keresek valamit.

Τίποτε tagadó szócskával annyi mint: semmi; pld. *θέλεις τίποτε*; akarsz valamit? *Δὲν θέλω τίποτε*, semmit sem akarok. Igen nélküli feleletben, tagadó szócska nélkül, szintén: semmi. Pld. *Τί ἔχετε*; mi baja van önnek? *Τίποτε*, semmi.

Néhány, egynéhány, némely *μέρικοι —αι —α*.

A reflexio és reciproce névmások: *ἐμυτοῦ, σευτοῦ, ἐαυτοῦ* stb. és *ἀλλήλων* oly ejtegetéssel és jelentéssel használtatnak ma is az irodalmi nyelvben, mint az ógörögben.

Az ige.

Mivel az úgynevezett μ végű igék az új görögben majdnem teljesen eltűntek, a mennyiben ω végű igékké változtak, pld. $\delta\epsilon\iota\kappa\nu\mu$ helyett $\delta\epsilon\iota\kappa\nu\omega$ mutatok, $\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu$ helyett $\delta\acute{\iota}\delta\omega$ adok, csak ω végű igékkal lesz dolgunk, melyek két csoportra oszlanak: 1) a rendes ω végűekre és az összevont ($\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\epsilon}\omega$, $\acute{\omicron}\omega$) igékre.

Igeidők: praesens, imperfectum, aoristus, perfectum, plusquamperfectum, futurum és futurum exactum.

Módok: indicativus, coniunctivus, optativus, imperativus, infinitivus; az ige melléknévi alakja a participium.

Az igék genus szerint activumra, mediumra és passivumra oszlanak. Vannak még verba deponentiák is.

Személyragok, kötőhangzók, kivéve egyes kisebb eltéréseket, ugyanazok, mint a régi nyelvben. Az augmentumot a népnyelv többször elhagyja, különösen, ha az ige két szótagúnál több.

A dualis kiveszett.

A régi nyelvben az igeidők mind egyszerűek; az újgörögben vannak egyszerűek, mint praesens $\lambda\acute{\upsilon}\omega$ oldok, $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\mu\alpha\iota$ oldatom, imperf. $\acute{\epsilon}\lambda\upsilon\sigma\omicron\nu$ oldok vala, $\acute{\epsilon}\lambda\upsilon\acute{\omicron}\mu\eta\nu$ oldatom vala, aorist. $\acute{\epsilon}\lambda\upsilon\sigma\alpha$ oldottam, $\acute{\epsilon}\lambda\upsilon\theta\eta\nu$ ($\acute{\epsilon}\lambda\upsilon\theta\eta\kappa\alpha$) oldattam; és összetettek, mint futurum $\theta\acute{\alpha}$ $\lambda\acute{\upsilon}\omega$ ($\theta\acute{\epsilon}\lambda\omega$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\iota$) vagy $\theta\acute{\alpha}$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\omega$ ($\theta\acute{\epsilon}\lambda\omega$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\iota$) oldani fogok, $\theta\acute{\alpha}$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\omega\mu\alpha\iota$ ($\theta\acute{\epsilon}\lambda\omega$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$) vagy $\theta\acute{\alpha}$ $\lambda\upsilon\theta\acute{\omega}$ ($\theta\acute{\epsilon}\lambda\omega$ $\lambda\upsilon\theta\eta$) oldatni fogok, perfectum $\acute{\epsilon}\chi\omega$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\iota$ ($\acute{\epsilon}\chi\omega$ $\lambda\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$ — $\eta\nu$ — \omicron) oldottam, $\acute{\epsilon}\chi\omega$ $\lambda\upsilon\theta\eta$ ($\acute{\epsilon}\acute{\iota}\mu\alpha\iota$ $\lambda\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\varsigma$ — η — \omicron) oldattam, plusquamperf. $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\chi\omicron\nu$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\iota$ ($\acute{\epsilon}\acute{\iota}\chi\alpha$ $\lambda\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$ — $\eta\nu$ — \omicron) oldottam vala, $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\chi\omicron\nu$ $\lambda\upsilon\theta\eta$ ($\acute{\eta}\mu\omicron\nu\alpha$) $\lambda\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\varsigma$ — η — \omicron) oldattam vala, fut. exactum $\theta\acute{\alpha}$ $\acute{\epsilon}\chi\omega$ $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\iota$ ha oldottam, $\theta\acute{\alpha}$ $\acute{\epsilon}\chi\omega$ $\lambda\upsilon\theta\eta$ ($\theta\acute{\alpha}$ $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\mu\alpha\iota$ $\lambda\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\varsigma$ — η — \omicron) ha oldattam.

Egyszerű idők.

Az egyszerű igeidők ragozása csekélyebb változással egyez a régivel; ily eltérések:

Az imperativus egyes és többes 2. személye megmaradt $\lambda\acute{\upsilon}\epsilon$, $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\tau\epsilon$ ($\lambda\acute{\iota}\pi\epsilon$, $\lambda\acute{\iota}\pi\epsilon\tau\epsilon$, $\gamma\rho\acute{\alpha}\psi\omicron\nu$, $\gamma\rho\acute{\alpha}\psi\alpha\tau\epsilon$), a 3. személy mindkét számban $\acute{\alpha}\varsigma$ vagy $\nu\acute{\alpha}$ és a megfelelő coniunctivus 3. személye által fejeztetik ki; pld. $\acute{\alpha}\varsigma$ ($\nu\acute{\alpha}$) $\lambda\acute{\upsilon}\eta$, $\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\iota$, $\lambda\acute{\iota}\pi\eta$, $\lambda\acute{\iota}\pi\omega\sigma\iota$, $\gamma\rho\acute{\alpha}\psi\eta$, $\gamma\rho\acute{\alpha}\psi\omega\sigma\iota$ stb.

Az infinitivus csak főnévi alakjában, semleges articulussal van használatban; pld. $\tau\acute{o}$ $\rho\omicron\beta\acute{\epsilon}\tau\theta\alpha\iota$, $\tau\acute{o}$ $\pi\rho\acute{\alpha}\tau\tau\epsilon\iota\nu$, különben pedig $\nu\acute{\alpha}$ és coniunctivussal iratik körül. Pld. $\acute{\epsilon}\acute{\alpha}\nu$ $\theta\acute{\epsilon}\lambda\eta\varsigma$ $\nu\acute{\alpha}$ $\acute{\upsilon}\gamma\iota\alpha\acute{\iota}\nu\eta\varsigma$, $\acute{o}\phi\epsilon\acute{\iota}\lambda\epsilon\iota\varsigma$ $\nu\acute{\alpha}$ $\tau\rho\acute{\omega}\gamma\eta\varsigma$ $\kappa\alpha\acute{\iota}$ $\pi\acute{\iota}\nu\eta\varsigma$ $\pi\acute{\alpha}\nu\tau\omicron\tau\epsilon$ $\mu\epsilon\tau\rho\acute{\iota}\omega\varsigma$, ha egészséges akarsz lenni, mindig mértékletesen kell enned és innod; vagy $\pi\acute{\alpha}\nu\tau\omicron\tau\epsilon$ $\theta\acute{\epsilon}\lambda\omicron\upsilon\sigma\iota$ $\nu\acute{\alpha}$ $\mu\alpha\kappa\eta\theta\acute{\alpha}\nu\omega\sigma\iota$, mindig tanulni akarnak.

A passivum (medium) indic. és coniunct. praesensének és az imperfectumnak egyes második személyében összevonás nincs; pld. λύωμαι, λύεσαι, λύωμαι, λύῃσαι, ἐλύομην, ἐλύεσο stb.

A passivum aoristusában — θην (erős alak ην) helyett a népnyelv θηκα (erős aorist. — ηκα) használtatik, mely az activ. I. aorist. hajlítását követi.

A rendes activ. praes. participiumon kívül a népnyelv participiuma az ejtegethetlen —οντας végzettel van; pld. λύνοντας.

Az εν tövű igék a népnyelvben az aoristus σ időjelzőjével a kiejtésnek megfelelőleg —εψα végzettel mondatnak és iratnak ki; pld. πιστεύω hiszek, aor. ἐπίστεψα hittem.

Az I. aoristuson kívül használatban van némely igéknél, leginkább a rendhagyóknál, a II. vagy erős aoristus, mely az igetövből képezve az indicativusban az imperfectum szerint, a többi módokban a praesens szerint coniugáltatik. Pld. λαμβάνω, kapok, veszek, II. aor. ἔλαβον kaptam.

Activum.

Indicativus.

Praesens. *)		Imperfectum.
λύω, oldok.		ἔλυον, oldok vala.
λύεις		ἔλυες
λύει		ἔλυε
λύομεν		ἐλύομεν
λύετε		ἐλύετε
λύουσι		ἔλυον
I. v. gyenge aoristus.		II. v. erős aoristus.
ἔλυσα, oldottam.	ἤγγειλα, hirüladtam.	ἔλιπον, hagytam.
ἔλυσας	ἤγγειλας	ἔλιπες
ἔλυσε	ἤγγειλε	ἔλιπε
ἐλύοσμεν	ἤγγείλαμεν	ἐλίπομεν
ἐλύσατε	ἤγγείλατε	ἐλίπατε
ἔλυσαν	ἤγγειλαν	ἔλιπον

Coniunctivus.

Praesens.	I. aoristus.	II. aoristus.
νὰ λύω	νὰ λύσω, ἀγγείλω	νὰ λίπω
νὰ λύῃς	νὰ λύσῃς, ἀγγείλῃς	νὰ λίπῃς
νὰ λύῃ	νὰ λύσῃ, stb.	stb.
νὰ λύωμεν	νὰ λύσωμεν	
νὰ λύῃτε	νὰ λύσῃτε	
νὰ λύωσι	νὰ λύωσι	

(τιυτίός cselek. végre) hogy oldják.

(egyszeri cselek. végre) hogy oldják, hogy hirüladják, hogy hagyják.

*) A népnyelvi változásokat az általános táblázat mutatja a 27-ik lapon.

Imperativus.

Praesens.	I. aoristus.	II. aoristus.
λύε, oldj	λύσον, oldj, ἄγγειλον	λίπε, hagyj
ἄς λύη, oldjon	ἄς λύση, stb. stb.	ἄς λίπη, hagyjon
ἄς λύωμεν, stb.	ἄς λύσωμεν	ἄς λίπωμεν stb.
λύετε	λύσατε	λίπετε
ἄς λύωσι	ἄς λύσωσι	ἄς λίπωσι

Participium.

Praesens.	I. aoristus	II. aoristus.
λύων, λύουσα, λύον	λύσας, λύσασα, λύσαν	λιπών, λιπούσα, λιπόν.
vagy mind a három nemre az ejtegethetetlen λύοντας	ἀγγείλας, ἀγγείλασα, ἀγγείλαν	

Infinitivus.

Praesens.	I. aoristus.	II. aoristus.
λύειν	λύσαι, ἀγγεῖλαι	λιπεῖν.

Passivum és medium.

Indicativus.

Praesens.	Imperfectum.
λύομαι, oldatom.	ἐλυόμην, oldatom vala.
λύεσαι	ἐλύεσο
λύεται	ἐλύετο
λυόμεθα	ἐλυόμεθα
λύεσθε	ἐλύεσθε
λύονται	ἐλύοντο.

I. v. gyenge aoristus.

ἐλύθην (—θηκα), oldattam.
 ἐλύθης (—θηκας)
 ἐλύθη (—θηκε)
 ἐλύθημεν (—θήκαμεν)
 ἐλύθητε (—θήκατε)
 ἐλύθησαν (—θηκαν)

II. v. erős aoristus.

ἐγράφη (—ηκα), irattam.
 ἐγράφησ (—ηκας)
 ἐγράφη (—ηκε)
 ἐγράφημεν (—ήκαμεν)
 ἐγράφητε (—ήκατε)
 ἐγράφησαν (—ηκαν).

Coniunctivus.

Praesens.	I. aoristus.	II. aoristus.
νά λύωμαι	νά λυθῶ	νά γραφῶ
νά λύησαι	νά λυθῆς	νά γραφῆς
νά λύηται	νά λυθῆι	νά γραφῆι
νά λυώμεθα	νά λυθῶμεν	νά γραφῶμεν
νά λύησθε	νά λυθῆτε	νά γραφῆτε
νά λύωνται	νά λυθῶσι	νά γραφῶσι.
(tartós cselek- végre) hogy oldassam.	(egyszeri cselek- végre) hogy oldassam	

Imperativus.

Praesens.	I. aoristus.	II. aoristus.
λύου, oldassál	λύθητι, oldassál	γράφητι, irassál
ἄς λύηται, oldasson	ἄς λυθῆ, stb.	ἄς γραφῆ, stb.
ἄς λυώμεθα, stb.	ἄς λυθῶμεν	ἄς γραφῶμεν
λύεσθε	λύθητε	γράφητε
ἄς λύωνται	ἄς λυθῶσι	ἄς γραφῶσι.

Participium.

Praesens.	I. aoristus.	II. aoristus.
λύόμενος, λυμένη, λυόμενον	λυθεὶς, λυθεῖσα, λυθέν	γραφείς, γραφεῖσα, γραφέν.

Infinitivus.

Praesens.	I. aoristus.	II. aoristus.
λύεσθαι	λυθῆναι	γραφῆναι.

Összetett igeidők és óhajtómód.

Az összetett igeidők: futurum, perfectum, plusquamperfectum és futurum exactum és óhajtómód θέλω akarok, ἔγω van nekem és εἶμι vagyok segédigékkel képeztetnek és pedig θέλω a futurumban és óhajtómódban, ἔγω a perfectum, plusquamperfectum és futurum exactum képzésénél használatos. A népnyelv ugyanezen időkben az εἶμι segédigét használja.

Segédigék.

Θέλω, akarok.

Ind. praes. θέλω, θέλεις (θέεις), θέλει, θέλομε(ν) (θέμε), θέλετε (θέτε), θέλουσι (θέλουν, θένε) akarok stb.; imperf. ἤθελον (ἤθελα), ἤθελες, ἤθελε, ἤθέλομεν (ἤθέλαμε), ἤθέλετε (ἤθέλατε), ἤθελον (ἤθελαν) akarok vala; aorist. ἠθέλησα stb. akartam; fut. θὰ θελήσω, θελήσεις stb. (θέλω θελήσει) akarni fogok; optat. ἤθελον θελήσει akarnék; part. θέλων, θέλουσα, θέλον (θέλοντας).

Ἔγω, van nekem.

Ind. praes. ἔγω, ἔχεις, ἔχει, ἔχομε(ν), ἔχετε, ἔχοσι (ἔχουν) van nekem; imperf. εἶχον (εἶχα), εἶχες, εἶχε, εἶχομεν (εἶχαμε), εἶχετε (εἶχατε), εἶχον (εἶχαν) vala nekem; fut. θὰ ἔχω, ἔχης, ἔχη, ἔχομε(ν), ἔχητε (ἔχετε), ἔχωσι (ἔχουν[ε]) vagy θὰ λάβω (λαμβάνω igéből); aorist. ἔσχον stb. vagy ἔλαβον (ἔλαβα); opt. θὰ εἶχον stb. nekem volna; part. ἔχων, ἔχουσα, ἔχον (ἔχοντας). Pass. praes. ἔχομαι stb., imperf. εἰρόμην stb.

Εἶμι, vagyok.

Ind. praes. εἶμι, εἶσαι, εἶνε, εἶμεθα (εἶμασθε), εἶσθε (εἶσθε), εἶνε vagyok stb.; imperf. ἤμην (ἤμουν(αι)), ἦσο (ἦσουν(αι)), ἦτο (ἦταν(ε)), ἤμεθα (ἤμασθε), ἦσθε (ἦσασθε), ἦσαν (ἦταν(ε)) valék; coniunct. ἦμαι, ἦσαι, ἦνε, ἤμεθα, ἦσθε, ἦνε legyek; fut. θὰ εἶμι stb. mint az ind. praes., vagy a kiejtésre vele teljesen egyenlő coniunct. praes., fogok lenni; optativ. ἤθελον εἶναι stb. volnék; imper. ἔσο (νὰ εἶσαι), ἔστω (ἄς εἶνε), ἔστε, ἔστωσαν (ἄς εἶνε); infinitiv. εἶναι; part. ὄν, ὄσα, ὄν (όντας). A hiányzó alakokat ὑπάρχω vagyok, ige pótolja.

A futurum kétféle: 1) futurum continuum, mely θὰ (= θέλω ἵνα = θέλω νὰ = θε νὰ = θὰ) és az ige praes. coniunctivusából vagy θέλω ind. praesenséből és a ν elhagyásával az ige infinitivusából képezetik; pl. act. θὰ λύω, λύης stb. vagy θέλω λύει oldani fogok; pass. θὰ λύωμαι, λύησθαι stb. vagy θέλω λύεσθαι oldatni fogok (sokszor, mindig).

2) futurum absolutumot θὰ és az I. aor. coniunctivusa vagy θέλω és az I. aor. infinitivusa képezi; az infinitivusban az —αι végzet ει-re (η-val is írják) változik; pl. act. θὰ λύσω, λύσης stb. vagy θέλω λύσει(η) oldani fogok; pass. θὰ λυθῶ, λυθῆς stb. vagy θέλω λυθῆ (a pass. aor. infinitivusából: λυθῆναι, a —ναι szótag elhagyásával) oldatni fogok (egyszer).

A perfectum áll ἔχω segédigéből és az I. aorist. infinitivusából, mint a futurum absolutumban, vagy ἔχω és a part. pass. perfect.-ból; pld. act. ἔχω λύσει(η) vagy ἔχω λυμένο(ν) —τ(ν) —ο(ν) oldottam; pass. ἔχω λυθῆ vagy εἶμαι λυμένος —η —ο(ν) oldattam.

A plusquamperfectum úgy van, mint a perfectum, csak ἔχω praesens helyett εἶχον imperfectum áll; pld. act. εἶχον λύσει vagy λυμένο(ν) —τ(ν) —ο(ν) oldottam vala; pass. εἶχον λυθῆ vagy ἤμουν λυμένος —η —ο(ν) oldattam vala.

A futurum exactumot képezik θὰ, az ἔχω praes. coniunctivusa és az aorist. infinitivusa vagy a pass. part. perf.; pld. act. θὰ ἔχω λύσει(η) vagy λυμένο(ν) —τ(ν) —ο(ν) ha oldottam; pass. θὰ ἔχω λυθῆ vagy (ἔχω helyett εἶμι) θὰ εἶμι λυμένος —η —ο(ν).

Reduplicatio csak a participium pass. perf.-ban fordul elő, a népnyelv azonban rendszeren elhagyja; pld. λελυμένος —η —ον és λυμένος —η —ον, γεγραμμένος —η —ον és γραμμένος —η —ον.

A perfectum használata korlátolt, helyette inkább az aoristus áll.

Az optativus az újgörögben egy-két alaktól eltekintve kiveszett; az irodalmi nyelv meghonosításán iparkodik. Most körülírással fejezik ki e módot is és pedig a jelenre vonatkozó optativust θὰ és az ige imperfectuma vagy ἤθελον imperfectum és az ige infinitivusa képezi, pld. act. θὰ εἶμι vagy ἤθελον λύει oldanék; pass. θὰ εἶμι λυθῆναι vagy ἤθελον λύεσθαι oldatnám. A multa vonatkozó optativus áll az activumban θὰ és az ige

plusquamperfectumából vagy ἤθελον imperfectum és az aorist. infinitivusából; pld. act. θά εἶχον λύσει vagy ἤθελον λύσει(η) oldottam volna; a passivum-ban θά εἶχον λυθῆ vagy θά ἤμουν λυμένος —η —ο(ν), vagy ἤθελον λυθῆ oldattam volna.

Activum.

Futurum continuum. 1)

θά λύω	v.	θέλω	} λύει oldani fogok (mindig, folyto- nosan).
θά λύης		θέλεις	
θά λύη		θέλει	
θά λύωμεν		θέλομεν	
θά λύητε		θέλετε	
θά λύωσι		θέλousι	

Futurum absolutum. 1)

θά λύσω	v.	θέλω	} λύσει oldani fogok (egyszer).
θά λύσης		θέλεις	
θά λύσῃ		θέλει	
θά λύσωμεν		θέλομεν	
θά λύσητε		θέλετε	
θά λύσωσι		θέλousι	

Perfectum. 2)

Irodalmi alak.

ἔγω λύσει, oldottam.
ἔχεις λύσει
ἔχει λύσει
ἔχομεν λύσει
ἔχετε λύσει
ἔχousι λύσει

Népies alak.

ἔγω	} λυμένο(ν) — η(ν) — ο(ν)
ἔχεις	
ἔχει	
ἔχομεν	
ἔχετε	
ἔχousι	

Plusquamperfectum. 3)

Irodalmi alak.

εἶχον λύσει, oldottam vala.
εἶχες λύσει
εἶχε λύσει
εἶχομεν λύσει
εἶχετε λύσει
εἶχον λύσει

Népies alak.

εἶχα	} λυμένο(ν) — η(ν) — ο(ν)
εἶχες	
εἶχε	
εἶχομεν	
εἶχατε	
εἶχαν	

Futurum exactum.

Irodalmi alak.

θά ἔγω λύσει, ha oldottam.
θά ἔγης λύσει
θά ἔγῃ λύσει
θά ἔγωμεν λύσει
θά ἔγητε λύσει
θά ἔγωσι λύσει

Népies alak.

θά ἔγω	} λυμένο(ν) — η(ν) — ο(ν)
θά ἔγης	
θά ἔγῃ	
θά ἔγωμεν	
θά ἔγητε	
θά ἔγωσι	

1) Az ógörögben λύσω, λύσεις, stb

2) Az ógörögben λέλυκα, λέλυκας, stb.

3) Az ógörögben ἐλελύκειν, ἐλελύκεις, stb.

Optativus.

Praesens. ¹⁾			Perfectum. ²⁾		
θὰ ἔλυσεν	v.	ᾗθειλον	θὰ εἶχον	v.	ᾗθειλον
θὰ ἔλυες		ᾗθειλες	θὰ εἶγες		ᾗθειλες
θὰ ἔλυε		ᾗθειλε	θὰ εἶχε		ᾗθειλε
θὰ ἐλύομεν		ᾗθέλομεν	θὰ εἶχομεν		ᾗθέλομεν
θὰ ἐλύετε		ᾗθέλατε	θὰ εἶχετε		ᾗθέλατε
θὰ ἔλυον		ᾗθειλον	θὰ εἶχον		ᾗθειλον

}

 λυεῖ
oldanék.

}

 λύσει(η) v.
ἔχει λελυμένον
oldottam volna.

Passivum (medium).

Futurum ³⁾ continuum.

θὰ λύωμαι	v.	θέλω	}	λυέσθαι oldatni fogok (mindig, folyton).
θὰ λύησαι		θέλεις		
θὰ λύηται		θέλει		
θὰ λύωμεθα		θέλουμεν		
θὰ λύησθε		θέλετε		
θὰ λύονται		θέλουσι		

Futurum absolutum.

θὰ λυθῶ	v.	θέλω	}	λυθῆ oldatni fogok (egyszer).
θὰ λυθῆς		θέλεις		
θὰ λυθῆ		θέλει		
θὰ λυθῶμεν		θέλομεν		
θὰ λυθῆτε		θέλετε		
θὰ λυθῶσι		θέλουσι		

Perfectum. ⁴⁾

Irodalmi alak.	Népies alak.
ἔχω λυθῆ, oldattam.	εἶμαι
ἔχεις λυθῆ	εἶσαι
ἔχει λυθῆ	εἶνε
ἔχομεν λυθῆ	εἶμαστε
ἔχετε λυθῆ	εἶστε
ἔχουσι λυθῆ	εἶνε

}

 λυμένος
— c(v)

Plusquamperfectum. ⁵⁾

Irodalmi alak.	Népies alak.
εἶχον λυθῆ, oldattam vala.	ᾗμουνα(α)
εἶχες λυθῆ	ᾗσουνα(α)
εἶχε λυθῆ	ᾗταν
εἶχομεν λυθῆ	ᾗμαστε
εἶχετε λυθῆ	ᾗσαστε
εἶχον λυθῆ	ᾗταν

}

 λυμένος
— c(v)

¹⁾ Az ógörögben λύομαι, λύοις stb.

²⁾ Az ógörögben perf. λελύομαι, λελύοις stb.; az aorist. λύσασμαι, λύσας stb.

³⁾ Az ógörögben λυθήσομαι, λυθήσῃ stb.

⁴⁾ Az ógörögben λέλυμαι, λέλυσαι stb.

⁵⁾ Az ógörögben ἐλελύμην, ἐλέλυσο stb.

Futurum exactum.

Irodalmi alak.	Népies alak.
θα ἔχω λυθῆ, ha oldattam.	θα εἶμαι
θα ἔχης λυθῆ	θα εἶσαι
θα ἔχῃ λυθῆ	θα εἶνε
θα ἔχωμεν λυθῆ	θα εἶμασθε
θα ἔχητε λυθῆ	θα εἶστε
θα ἔχωσι λυθῆ	θα εἶνε

$\left. \begin{array}{l} \text{—η} \\ \text{—ο(ν)} \end{array} \right\} \text{λυμένος}$

Optativus.

Praesens és perfectum. ¹⁾

Irodalmi alak.	Népies alak.
θα ἐλύομην v. ἦθελον	θα (ἐ)λυόμουν(α)
θα ἐλύεσο ἦθελεις	θα (ἐ)λυόσουν(α)
θα ἐλύετο ἦθελε	θα (ἐ)λυότανε
θα ἐλύομεθα ἠθέλομεν	θα (ἐ)λυόμασθε
θα ἐλύεσθε ἠθέλετε	θα (ἐ)λυόσασθε
θα ἐλύοντο ἦθελον	θα (ἐ)λύουνταν

$\left. \begin{array}{l} \text{λυέσθαι} \\ \text{oldatnám vagy} \\ \text{oldattam volna.} \end{array} \right\}$

Csak perfectum. ²⁾

Irodalmi alak.	Népies alak.
θα εἶχον λυθῆ v. ἦθελον	θα ἦμουν(α)
θα εἶχες λυθῆ ἦθελεις	θα ἦσουν(α)
θα εἶχε λυθῆ ἦθελε	θα ἦταν
θα εἶχομεν λυθῆ ἠθέλομεν	θα ἦμασθε
θα εἶχετε λυθῆ ἠθέλετε	θα ἦσασθε
θα εἶχον λυθῆ ἦθελον	θα ἦταν

$\left. \begin{array}{l} \text{—η} \\ \text{—ο(ν)} \end{array} \right\} \text{λυμένος}$

E táblázatban felsoroltakon kívül képez még az újjörög nyelv a perfectumban is coniunctivust, act.: ἔχω, ἔχης stb. λύσει(η) vagy ἔχω, ἔχης stb. λελυμένος; pass. ἔχω, ἔχης stb. λυθῆ vagy ἦμαι, ἦσαι stb. λελυμένος —η —ον.

Az összevont igék (verba contracta), melyek ἴω, ἔω vagy ὄω végzetűek, ép úgy conjugáltak, mint a régi nyelvben. A népnelv azonban az ἔω végűeket sokszor ἴω végűekké, az ὄω végűeket pedig ὄνω (vagy ὄνω) végűekké változtatja.

A μi végű igék, mint már említve volt, a legnagyobb részben a rendes ragozású ω végű igékké változtak.

Az egész igeragozást, népnelvi eltérésekkel együtt a következő táblázat mutatja.

¹⁾ Az ógörögben λυοίμην, λύσιο stb.

²⁾ Az ógörögben λελυμένος —η —ον, εἶην, εἶης stb. vagy λυθείην, λυθείης stb.

Activum.

	ω	άω	έω	όω
Ind. praes.	—ω —εις —ει —ομε(ν) —ετε —ουσι (ουν)	(—άω) ᾶ (—άεις) ᾶς (—άει) ᾶ (—άομεν) ᾶμεν (οῦμε) (—άετε) ᾶτε (—άουσι) ᾶσι (οῦν)	(—έω) ῶ (—έεις) ῶς (—έει) ῶ (—έομεν) οὔμεν (—έετε) εἴτε (—έουσι) οὔσι (οῦν)	(—όω) ῶ (—όεις) ῶς (—όει) οἶ (—όομεν) οὔμεν (—όετε) οὔτε (—όουσι) οὔσι
Imperf.	—ον(α) —εις —ε —ομεν (αμε) —ετε (ατε) —ον (αν, ανε)	(—χον) ων (οῦσα) (—αεις) ας (οῦσες) (—αε) α (οῦσε) (—άομεν) ᾶμεν (οὔσαμε) (—άετε) ᾶτε (οὔσατε) (—αον) ων (οῦσαν)	(—εον) ουν (οῦσα) (—εεις) εις (οῦσες) (—εε) ει (οῦσε) (—έομεν) οὔμεν (οὔσαμε) (—έετε) εἴτε (οὔσατε) (—εον) οῦν (οῦσαν)	(—οον) ουν (ονα) (—οεις) ους (ονες) (—οε) ου (ονε) (—όομεν) οὔμεν (όναμε) (—όετε) οὔτε (όνατε) (—ον) ουν (οναν(ε))
I. aor. ind.	—σα —σας (σες) —σε —σαμεν (σαμε) —σατε (σατε) —σαν (σανε)	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek
II. aor. ind.	—ον —εις mint az imperf. stb.	—	—	—

Activum.

	ω	άω	έω	όω
Coniunct. praes.	—ω —ης —η —ωμεν (ωμε) —ητε (ετε) —ωσι (ουν(ε))	(—άω) ω (—άης) ής (—άη) ή (—άωμεν) ώμεν (οὔμε) (—άητε) ήτε (—άωσι) ώσι (οὔν)	(—έω) ῶ (—έης) ής (—έη) ή (—έωμεν) ῶμεν (οὔμε) (—έητε) ήτε (—έωσι) ῶσι (οὔν)	(—όω) ω (—όης) οἷς (—όη) οἷ (—όωμεν) ῶμεν (—όητε) ῶτε (—όωσι) ῶσι
Coniunct. aorist. I.	—σω —σῆς —ση —σωμεν (σωμε) —σητε (σετε) —σωσι (σουν(ε))	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek
Coniunct. aorist. II.	mint a coniunct. praes.	—	—	—
Imper. praes.	—ε —ετε	(—αε) α (—άετε) άτε	(—εε) ει (—έετε) εἶτε	(—οε) ου (—όετε) οὔτε
Imper. aor. I.	—σον (σε) —σατε (σετε)	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek
Imper. aor. II.	—ε —ετε	—	—	—
Part. praes.	—ων, —ουσα, —ον (οντας)	(—άων) ῶν (—άουσα) ῶσα (—άον) ῶν	(—έων) ῶν (—έουσα) οὔσα (—έον) οὔν	(—όων) ῶν (—όουσα) οὔσα (—όον) οὔν
Part. aor. I.	—σας, —σασα, —σαν	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek
Part. aor. II.	—ών, —ούσα, —όν	—	—	—

Passivum (medium).

	ω	άω	έω	όω
Praes.	—ομαι —εσαι —εται —όμεθα (όμεσθε) —εσθε (εστέ) —ονται (όνται)	(—άομαι) ᾠμαι (ιέμαι) (—άεσαι) ἄσαι (ιέσαι) (—άεται) ἄται (ιέται) (—άόμεθα) ᾠμεθα (ιούμεθα) (—άεσθε) ἄσθε (ιέστε) (—άονται) ᾠνται (ιούνται)	(—έομαι) οῦμαι (ιέμαι) (—έεσαι) εἶσαι (ιέσαι) (—έεται) εἶται (ιέται) (—έόμεθα) οὔμεθα (ιούμεθα) (—έεσθε) εἶσθε (ιέστε) (—έονται) οὔνται (ιούνται)	(—όομαι) οὔμαι (όνομαι) (—όεσαι) οὔσαι (όνεσαι) (—όεται) οὔται (όνεται) (—όόμεθα) οὔμεθα (ονόμεθα) (—όεσθε) οὔσθε (όνεσθε) (—όονται) οὔνται (όνονται)
Imperf.	—όμεν (όμευν(α)) —εσο (όσουν(α)) —ετο (ότανε) —όμεθα (όμεσθε) —εσθε (όσαστε) —οντο (ονταν, όντουσαν)	(—άόμεν) ᾠμεν (ιούμευν(α)) (—άεσο) ἄσο (ιούσουν(α)) (—άετο) ἄτο (ιότανε) (—άόμεθα) ᾠμεθα (ιούμεσθε) (—άεσθε) ἄσθε (ιούσαστε) (—άοντο) ᾠντο (ιούνταν, ιόντουσαν)	(—έόμεν) οὔμεν (ιούμευν(α)) (—έεσο) εἶσο (ιούσουν(α)) (—έετο) εἶτο (ιότανε) (—έόμεθα) οὔμεθα (ιούμεσθε) (—έεσθε) εἶσθε (ιούσαστε) (—έοντο) οὔντο (ιούνταν, ιόντουσαν)	(—όόμεν) οὔμεν (ονόμευν(α)) (—όεσο) οὔσο (ονόσουν(α)) (—όετο) οὔτο (ονότανε) (—όόμεθα) οὔμεθα (ονόμεσθε) (—όεσθε) οὔσθε (ονόσαστε) (—όοντο) οὔντο (όνονταν, όνόντουσαν)
Ind. aor. I.	—θην (θηκα) —θης (θηκες) —θη (θηκε) —θημεν (θήκαμεν) —θητε (θήκατε) —θησαν (θηκαν)	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek

Passivum (medium).

	ω	άω	έω	όω
Ind. aor. II.	—ην (ηκα) —ης (ηκες) —η (ηκε) —ημεν (ήκαμεν) —ητε (ήκατε) —ησαν (ηκαν)	---	—	—
Coniunct. praes.	—ωμαι —ησαι (εσαι) —ηται (εται) —ώμεθα —ησθε (εσθε) —ωνται	(—άωμαι) ᾠμαι (—άησαι) ᾷσαι (—άηται) ᾷται (—άώμεθα) ᾠμεθα (—άησθε) ᾷσθε (—άωνται) ᾷνται	(—έωμαι) ῶμαι (—έησαι) ῆσαι (—έηται) ῆται (—εώμεθα) ῶμεθα (—έησθε) ῆσθε (—έωνται) ῶνται	(—όωμαι) ῶμαι (—όησαι) ῶσαι (—όηται) ῶται (—οώμεθα) ῶμεθα (—όησθε) ῶσθε (—όωνται) ῶνται
Coniunct. aor. I.	—θῶ —θῆς —θῆ —θῶμεν (οῦμε) —θῆτε —θῶσι (οῦν)	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint* az ω végűek

Passivum (medium).

	ω	άω	έω	όω
Coniunct. aor. II.	—ῶ —ῆς —ῆ —ώμεν (οὔμε) —ῆτε —ῶσι (οὔν)	—	—	—
Imper. praes.	—ου —εσθε	(—άου) ῶ (οὔ, ιοὔ) (—άεσθε) ἄσθε (ιέσθε)	(—έου) οὔ (—έεσθε) εἶσθε	(—όου) οὔ (—όεσθε) οὔσθε
Imp. aor. I.	—θητι (σου) —θητε	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek
Imp. aor. II.	—θητι —ητε	—	—	—
Part. praes.	—όμενος, —ομένη, —όμενον	(—άόμενος) ώμενος, (—αομένη) ωμένη, (—άόμενον) ώμενον	(—έόμενος) ούμενος, (—εομένη) ουμένη (—έόμενον) ούμενον	(—όόμενος) ούμενος, (—οομένη) ουμένη, (—όόμενον) ουμενον
Part. aor. I.	—θείς —θεῖσα —θέν	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek
Part. aor. II.	—είς —εῖσα —έν	—	—	—
Part. perf.	—μένος, —μένη, —μένον	mint az ω végűek	mint az ω végűek	mint az ω végűek

Az igeidők és módok képzésénél az iskolai nyelvtanban előadott szabályok és eljárásmodok az újjörög nyelvben is követendők.

Személytelen igék.

1. Ἀστράπτει (ἀστράφτει) villámlik, aor. ἤστραψε (ἄστραψε), fut. θὰ ἀστράψῃ.
2. βρέχει esik az eső, aor. ἔβρεξε, fut. θὰ βρέξῃ (βρέχω nedvesíteni, βροχή az eső);
3. βροντᾷ dörög, aor. ἐβρόντησε, fut. θὰ βροντήσῃ;
4. βραδύζει esteledik, aor. ἐβραδύσαε, fut. θὰ βραδυάσῃ (βραδυάζομαι meglep az éj, τὸ βράδυ és βραδίων az este, βραδύ későn);
5. ἐνδέχεται (ἡμπορεῖ, μπορεῖ) lehetséges (ἐνδεχόμενος —η —ον gyanítható, hozzávető);
6. καλοκαιριάζει kezdődik a nyár, a jó idő, aor. ἐκαλοκαιρίασε, fut. θὰ καλοκαιριάσῃ (ἡ καλοκαιρία, τὸ καλοκαιρί a jó idő, a nyár, καλοκαιρινός —ή —όν nyári, nyárias);
7. κάμνει ζέστα vagy ζέστην meleg van, κάμνει κρύος hideg van, κάμνει ἥλιον süt a nap, κάμνει χρεῖαν szükséges; (κάμνω tenni, csinálni, lenni; pl. κάμνω πόλεμον hadat vezetni, κάμνω πραγμάτειαν kereskedni, κάμνω τὸν σοφόν adni a bölcseset, κάμνω τινά νά γελάσῃ valakit megnevettetni);
8. λαχίνει történik, aor. ἔλαχε;
9. μέλει gondom van rá, fut. θὰ μέλῃ (δὲν μὲ μέλει nem törődöm vele; μὴ σὲ μέλῃ ne agaszszon téged);
10. νυκτῶνει éjjeledik, sötétedik, aor. ἐνύκτωσε, fut. θὰ νυκτώσῃ (νυκτώνω éjjelezni, meghálni, νυκτώνομαι meglep az éj);
11. ἐξημερώνει nappalodik, aor. ἐξημέρωσε, fut. θὰ ξημερώσῃ;
12. παγώνει fagy, aor. ἐπάγωσε, fut. θὰ παγώσῃ (τὸ πάγον a fagy, ὁ πάγος a jég);
13. παχύνει dér esik, aor. ἐπάχυνσε, fut. θὰ παχύνῃ (παχυνόμενος deres, dér lepett);
14. πειράζει árt (πειράζω csufolni, gunyolni, δὲν πειράζει nem árt, semmit sem tesz, μὴ πειράξῃσθε minden teketória nélkül, πειράζομαι vonakodni);
15. συμβαίνει történik, aor. συνέβη (συνέβηκε), fut. θὰ συμβῆ (συμβαίνω jönni, megérkezni, τὸ συμβαινόμενον, τὸ συμβάν, τὸ συμβεβηκός esemény, történet);
16. συννεφιάζει borul az ég, aor. ἐσυννεφίασε, fut. θὰ συννεφιάσῃ;
17. σώνει elég, aor. ἔσωσε (σώνω megmenteni, elérni, δὲν σώνει νά . . . alighogy . . .);
18. τυχαίνει történik, megesisik, aor. ἔτυχε, fut. θὰ τύχῃ (τυχαίνω lenni, találni, elérni);

19. φαίνεται látszik, aor. ἐφάνη (ἐφάνηκε), fut. ἔα φανῆ (φαίνομαι látszom);
 20. χαράζει virrad, aor. ἐχάραξε, fut. ἔα χαράξη (χαράζω vések, bemet-
 szek, χαράζω χαρτίον papírt vonalozni);
 21. χειμωνιάζει télre fordul az idő, aor. ἐχειμωνίασε, fut. ἔα χειμωνιάση
 (χειμωνιάζω áttelelni);
 22. χιονίζει hó esik, aor. ἐχιόνισε, fut. ἔα χιονίση;
 23. ψηχάλιζει permetezik az eső, aor. ἐψηχάλισε, fut. ἔα ψηχάλιση.

Rendhagyó igék.

1. Ἄγω vezetek, viszek, aor. ἤξα, és ἤγαγον, fut. ἔα ἄξω és
 ἔα ἄγῳ, pass. med. aor. ἤχθην, fut. ἔα ἄχθῶ, part. perf. ἠγμένος.
 2. Αἰρέω veszek, leginkább összetételben használatos. Imp. ἦρουν
 (αἰροῦσα), aor. ἦρσα (ἀναίρεσα), és εἶλον, fut. ἔα αἰρέσω, pass. med. aor.
 ἠρέθην (ἀναίρεθην), fut. ἔα αἰρεθῶ, part. perf. ἠρημένος (ἀναίρημένος).
 3. Αἰσθάνομαι érzek, észreveszek, aor. ἠσθάνθη (αἰσθάνθηκα), fut. ἔα
 αἰσθάνθῶ.
 4. Ἀμαρτάνω vétkezem, hibázok, imp. ἠμάρτανον (ἀμάρταινα), aor.
 ἠμάρτησα (ἀμάρτησα), és ἤμαρτον, fut. ἔα ἀμαρτήσω, part. perf. ἀμαρτημένος.
 5. Ἀναβάλλω felhuz, felemel, aor. ἀνέβασα (ἀνέβασα, ἀνέβαλα), fut. ἔα νε-
 βάσω, pass. aor. ἀνεβάσθη, part. perf. ἀνεβασμένος (ἀνεβαλμένος). Lásd βαίνω és
 βάλλω.
 6. Ἀνοίγω kinyitok, imp. ἠνοιγον, aor. ἠνοιξα (ἀνοιξα), fut. ἔα ἀνοιξῶ,
 pass. aor. ἠνοιχθην, part. perf. ἠνοιγμένος (ἀνοιγμένος).
 7. Ἀποθνήσκω (ἀποθάνω, πεθάνω) meghalok, imp. ἀπέθαναι, aor. ἀπέθαν-
 νον (ἀπέθανα, πέθανα), fut. ἔα ἀποθάνω (ἔα πεθάνω). Part. perf. (ἀποθαμμένος,
 πεθαμμένος), οἱ τεθνεῶτες a megholtak.
 8. Ἀρέσκω (ἀρέζω, ἀρέσω) tetszeni, imp. ἄρσα, aor. ἤρσα (ἄρσα), fut.
 ἔα ἀρέσω, part. perf. ἀρεσμένος.
 9. Ἀρπάζω elragad, elkap, aor. ἤρπασα (ἄρπαξα), fut. ἔα ἀρπάσω (ἔα
 ἀρπάξω), pass. aor. ἤρπασθην és ἤρπαγην, fut. ἔα ἀρπασθῶ és ἔα ἀρπαγῶ, part.
 perf. ἤρπασμένος (ἀρπαγμένος).
 10. Αὐξάνω növelek, nagyobbítok, növök, imp. αὐξανα, aor. ἠύξησα
 (αὐξήσα), fut. ἔα αὐξήσω, pass. med. aor. ἠύξθην, fut. ἔα αὐξήθῶ, part. perf.
 ἠύξημένος (αὐξημένος).
 11. Ἀφίνω, ἀφίνω, ógörög ἀφίημι, hagyni, aor. ἀφισα és ἀφῆκα, fut.
 ἔα ἀφίσω, pass. med. aor. ἀφίσθην (ἀφίσθηκα), part. perf. ἀφισμένος.
 12. Βαίνω megyek, lépek, imp. ἔβαινα, aor. ἔβην és ἔβηκα (coniunct.
 νά βῶ, βῆς stb., imp. βῆθι (βῆ, βῆτε), part. βάς, βῆσα, βάν). Ἐν és ἐκ prae-
 positionálisan összetett alakjaiban a népnyelvben a következőleg változik:

ἐμβάινω bemegyek, fut. θά ἐμβῶ (θά μῶ, μπῆς, μπῆ, μπουῦμε, μπῆτε, μπουῦν(ε)), aor. εἰσῆλθον (ἐμβῆκα vagy μπῆκα). Aor. imp. ἐμβα vagy ἐμπα, part. perf. ἐμβασμένος. — Ἐκβαίνω kimegyek, aor. ἐξέβην (βγῆκα), fut. θά ἐκβῶ (θά βγῶ), aor. imp. ἐκβηθι (ἐβγα).

13. Βάλλω (βάνω, βάζω) teszok, helyezek, imp. ἐβαλλον (ἐβαλλα, ἐβανα, ἐβαζα), aor. ἐβαλον (ἐβλα), fut. θά βάλω, pass. aor. ἐβλήθην (ἐβλήθηκα), fut. θά βληθῶ (θά βαλθῶ), part. perf. βεβλημένος (βαλμένος). Összetételei közül ἐβαλλω levenni, levetni mellékalakjai: βγάλλω, βγάνω, βγάζω.

14. Βαρύνω terhelni, aor. ἐβάρυνα, fut. θά βαρύνω. Med. βαρύνομαι (βαρουῦμαι, βαρύμαι) unni, unatkozom, aor. ἐβαρύνθην, ἐβαρέθην, fut. θά βαρυνθῶ és θά βαρεθῶ, part. perf. βεβαρυνμένος, βεβαρημένος (βαρεμένος).

15. Βλέπω, ὁράω látok, nézek, aor. εἶδον (εἶδα), fut. θά ἴδω (θά δῶ, δῆς, δῆ, δοῦμε, δῆτε, δοῦν), aor. imp. ἰδέ, (δέ, δές), ἄς ἴδη (ἄς δῆ), ἄς ἴδωμεν (ἄς δοῦμε), ἴδετε (δέτε), ἄς ἴδωσι (ἄς δοῦν), part. perf. (ἰ)δωμένος.

16. Βόσκει legeltetni, legelni, aor. ἐβόσκησα, fut. θά βοσκήσω, med. aor. ἐβοσκήθην, fut. θά βοσκηθῶ, part. perf. βεβοσκημένος.

17. Βρέχομαι megázni, aor. ἐβρέχθην és ἐβράχην, fut. θά βρεχθῶ és θά βραχῶ.

18. Βυζάνω (βυζάνω) szopni és szoptatni, aor. ἐβύζισα (ἐβύζισα), fut. θά βυζάσω (θά βυζάξω), pass. aor. ἐβυζάσθην (ἐβυζάχθηκα), part. perf. βυζασμένος (βυζαγμένος).

19. Γηράσκω (γηρνάω, γέρνω) öregszem, aor. ἐγήρασα (ἐγέρασα), fut. θά γηράσω (θά γεράσω).

20. Γίνομαι ógör. γίνωμαι leszek, aor. ἐγενεα vagy ἐγένηκα, ἐγενόμην, fut. θά γείνω (θά γένω), praes. imperat. γίνου, aor. imp. γείνε (γενού), part. perf. γενομένος.

21. Γινώσκω ógör. γινώσκω, közönségesen γνωρίζω ismerem, aor. ἐγνώρισα, és ἐγνων, ἐγνωσα, fut. θά γνωρίσω, θά γνώσω.

22. Δαγκάνω, δάκνω harapok, aor. ἐδάγκισα és ἐδακον, fut. θά δαγκάσω, pass. aor. ἐδαγκάσθην és ἐδήχθην, part. perf. δαγκασμένος, δεδηγμένος.

23. Δεικνύω ógör. δεικνύμι (δείκνω) mutatok, aor. ἐδειξα, fut. θά δειξώ, pass. aor. ἐδείχθην (εδείχθηκα), fut. θά δειχθῶ, part. perf. (δε)δειγμένος.

24. Δένω ógör. δέω kötök, aor. ἐδεσα, fut. θά δέσω, part. perf. (δε)δεμένος.

25. Δέχομαι, aor. ἐδέχθην (εδέχθηκα), fut. θά δεχθῶ, part. perf. (δε)δεγμένος.

26. Διδάσκω (διδάκνω) tanítok, aor. ἐδίδαξα, fut. θά διδάξω, pass. aor. ἐδιδάχθην, fut. θά διδαχθῶ.

27. Δίδω (δίνω) ógör. δίδωμι adok, imp. ἐδιδα, aor. ἐδωσα és ἐδωκα, aor. imp. δός (δότε, δῶσε), δότε (δότε, δότετε), fut. θά δώσω, pass. med. praes. δίδωμι (δίνωμι), aor. ἐδόθην, fut. θά δοθῶ, part. perf. (δε)δομένος (δοσμένος).

28. Ἐγβάζω vagy βγάνω kiveszek, aor. ἔβγαλα, fut. θὰ βγάλω, part. perf. (ἐ)βγαλμένος. Lásd βάλλω.

29. Εκδέρω (γδέρνω) nyúzik, aor. ἐξέδαρον (ἐγδαρα), fut. θὰ ἐκδάρω (θὰ γδάρω), pass. aor. ἐξεδάρην (ἐγδάρθην), fut. θὰ ἐκδαρῶ (θὰ γδαρθῶ), part. perf. γδαρμένος.

30. Ἐρχομαι jönnök, imp. ἤρχομην, aor. ἦλθον (ἦρθα), fut. θὰ ἔλθω (θὰ ἔρθω, θὰ ἔρθω), imp. praes. ἔρχου (νὰ ἔρχεσαι), aor. ἐλθέ (ἔλα), ἔλθετε (ἔλατε).

31. Ἐσθίω, közönségesen τρώγω eszem, imp. praes. τρώγω, τρώγεις stb. (τρῶω, τρῶς, τρῶει, τρῶμε, τρῶτε, τρῶνε), imperf. ἤσθιον, aor. ἔφαγον (ἔφαγα, ἔφαα), imp. φάγε (φάε), φάγετε (φάτε), fut. θὰ φάγω (θὰ φάω, φᾶς, φᾶ, φᾶμε, φάτε, φᾶνε).

32. Εὕρισκω (βρίσκω) találok, imperf. εὕρισκον (εὕρισκα), aor. εὔρον (ἠύρα, εύρηκα, εύρηκα), aor. con. νὰ εὔρω, εύρης stb. (νὰ βρῶ, βρῆς, βρῆ, βροῦμε, βρῆτε, βροῦν), imp. εὔρέ, εὔρετε (βρέ(ε)ς, βρέτε), fut. θὰ εὔρω (θὰ βρῶ, βρῆς stb.), pass. aor. εὔρεθην, fut. θὰ εὔρεθῶ (θὰ βρεθῶ, βρεθῆς stb.), part. perf. εύρημένος (βρεμένος).

33. Εὐχομαι kívánok, óhajtók, aor. εὐχάσθην és ἐνέχθην, fut. θὰ εὐχθῶ.

34. Ζάω, ζῶ élek, imp. praes. ζῆθι, ζήτω (éljen!) fut. θὰ ζήσω. Helyette közönségesen βιώω használtatik.

35. Ζευγύω, ζεύγω, ζεύω, ógör. ζεύγνυμι, aor. ἐζευξα, fut. θὰ ζεύξω, pass. aor. ἐζεύχθην, fut. θὰ ζευχθῶ, part. perf. (ἐ)ζευγμένος.

36. Ζωννύω, ζώνω, ógör. ζώννυμι, övezek, aor. ἔζωσα, fut. θὰ ζώσω, pass. aor. ἐζώσθην, fut. θὰ ζωσθῶ, part. perf. (ἐ)ζωσμένος.

37. Ἡμπορέω μπορῶ tudok, képes vagyok, aor. ἠμπόρεσα (μπόρεσα), fut. θὰ ἠμπορέσω (θὰ μπορέσω).

38. Ἡζεύρω, ἐξεύρω (ζεύρω, ζέρω) tudok, imperf. ἤξευρον (ἤξευρα, ἤξερα), aor. ἔμαθον (ἐμάθα), fut. θὰ ἠξεύρω vagy θὰ μάθω, part. perf. (ἠξευραμένος).

39. Θέτω, τίθημι teszok, helyezok, imperf. ἔθετον (ἔθετα), aor. ἔθεσα, ἐθήκα, fut. θὰ θέσω, pass. med. imperf. ἐθεθόμην, aor. ἐτέθην, fut. θὰ τεθῶ, aor. part. τεθείς, τεθείσα, τεθέν, part. perf. θεθειμένος (θεμένος, θεσμένος).

40. Κάθημαι (κάθομαι) ülök, praes. ind. κάθημαι, κάθησαι stb. (κάθομαι, κάθεισαι, κάθεισαι, καθόμασθε, κάθεσθε, κάθονται, imper. praes. κάθου, κάθησθε (κάθεισθε), imp. ἐκάθην, ἐκάθησο stb. ((ἐ)καθόμουν(α), (ἐ)καθόσου(α) stb.), aor. ἐκάθησα, (ἐκατσα), imp. aor. κάθησον (κάθησε, κάτσε), καθήσατε (καθήσετε, κάτσετε), fut. θὰ καθήσω (θὰ κάτσω), part. praes. καθήμενος, part. perf. καθισμένος.

41. Κάίω (καίγω, καύγω) égni, égetni, aor. ἔκαυσα (ἐκαψα), imp. aor. (καῦσε, κάψε), fut. θὰ καύσω (θὰ κάψω), pass. aor. ἐκάην, fut. θὰ καῶ, part. perf. κακαυμένος (καυμένος, καύμένος).

42. Κάμνω (κάνω) tesztek, csinálok, vagyok, aor. ἔκμυα, ἔκμυον, fut. θά κάμω, part. perf. καμυμένος.

43. Κερδαίνω (κερδίζω) nyerek, aor. ἐκέρδησα (ἐκέρδιζα), fut. θά κερδήσω, part. perf. (κε)κερδημένος (κερδισμένος).

44. Κιρνῶ (κερνῶ), ógör. κεράννυμι, vegyítetek, aor. ἐκέρασα, fut. θά κεράσω.

45. Κλαίω (κλαίγω) sirok, aor. ἔκλαυσα (ἐκλαψα), fut. θά κλαύσω (θά κλάψω), part. perf. κεκλαυμένος (κλαμμένος).

46. Κλέπτω (κλέφτω) lopok, aor. ἔκλεψα, fut. θά κλέψω, pass. aor. ἐκλάπην (ἐκλέφθηκα), fut. θά κλαπῶ (θά κλεφτῶ), part. perf. (κλεμμένος).

47. Κορηνύω (χορταίνω), ógör. κορέννυμι, kielégítetek, jóllakatok, aor. ἐκόρησα, fut. θά κορέσω, pass. med. aor. ἐκορέσθην, fut. θά κορεσθῶ, part. perf. κεκορημένος.

48. Κρεμάω (κρεμνῶ) ógör. κρεμάννυμι, felakasztok, felfüggesztek, aor. ἐκρέμασα, fut. θά κρεμάσω, pass. med. aor. ἐκρεμάσθην, fut. θά κρεμασθῶ.

49. Λέγω, mondani, beszélni, praes. ind. λέγω, λέγεις (λές), λέγει (λέει), λέγομεν (λέμε), λέγετε (λέτε), λέγουσι (λέν), aor. εἶπον (εἶπα), összetételekben ἔλεξα, coniunct. νά πῶ, πῆς, πῆ, ποῦμε, πῆτε, ποῦν(ε), imp. εἰπέ (πέ(ς)), εἶπατε (πέτε), fut. θά εἶπω és θά λέξω, pass. aor. ἐλέχθην és ἐρρήθην (ἐλέχθηκα, εἰπώθηκα), fut. θά λεχθῶ és θά ρηθῶ, part. perf. λελεγμένος és ειρημένος (λεμένο, εἰπωμένο).

50. Λαμβάνω (λαβαίνω), fogok, kapok, aor. ἔλαβον (ἔλαβα), fut. θά λάβω, pass. med. aor. ἐλήφθην, fut. θά ληφθῶ, part. perf. εἰλημμένος. Lásd παίρνω (πέρνω) és ἔχω.

51. Λανθάνω (λαθάνω, hibázni, tévedni) rejtve vagyok, aor. ἐλάθον, fut. θά λάθω, pass. aor. ἐλανθάσθην, fut. θά λανθασθῶ.

52. Λαγχάνω, ógör. λαγχάνω, sors által nyerek, aor. ἔλαχον, fut. θά λάχω.

53. Μαζώνω, μαζένω, összeszedek, gyűjtök, aor. ἐμάζωξα, ἐμάζεψα (ἐμασα), fut. θά μαζώξω, θά μαζέψω, pass. aor. ἐμαζώχθηκα, ἐμαζεύθηκα, fut. θά μαζώχθῶ, θά μαζευθῶ, part. perf. μαζωμένος, μαζεμμένος.

54. Μανθάνω (μαθάνω) tanulok, tudok, tapasztalok, aor. ἔμαθον (ἐμαθα), fut. θά μάθω, part. perf. (μα)μαθημένος.

55. Μειγνύω (ógör. μίγνυμι) σμίγω keverek, aor. ἐμίξα és ἔσμιξα, fut. θά μίξω és σμίξω, pass. aor. ἐμίχθην, ἐμίγην, ἐσμίχθην, fut. θά μιχθῶ, part. perf. μειγμένος. A népnyelv ἀνακατόνω igét használja.

56. Μνησκόω (helyette inkább összetételei ἀναμνησκόω, ὑπομνησκόω vagy ἐνθυμίζω) emlékeztetni, aor. ἀνέμνησα, fut. θά ἀναμνήσω, pass. med. aor. ἀνεμνήσθην, fut. θά ἀναμνησθῶ.

57. Ὀμνύω (όμόνω), ógör. ὀμνυμι, esküszöm, aor. ὤμοσα, fut. θά ὀμόσω. Közönségesen ὀρκίζομαι.

Ξέω (ξένω), ξύω (ξύνω) vakarok, kaparok, aor. ἔξυσα, fut. θὰ ξύσω, pass. aor. ἔξύσθην, fut. θὰ ξυσθῶ, part. perf. ξυσμένος.

58. Παίρνω, πέρνω veszek, kapok, aor. ἐπῆρα, imp. πάρε, fut. θὰ πάρω, pass. med. aor. ἐπαρθην (ἐπαρθηκα), fut. θὰ παρθῶ, part. perf. παρμένος.

59. Περνάω eltölteni (az időt), átvinni, elvonul, aor. ἐπέρασα, fut. θὰ περάσω, part. perf. περασμένος.

60. Πετώω repülni, aor. ἐπέταξα, fut. θὰ πετάξω, pass. aor. ἐπετάχθην, fut. θὰ πεταχθῶ, part. perf. πεταγμένος, πεταμένος.

61. Πηγáνω, πάγω (ógör. ύπάγω) megyek, praes. πηγáνω, πηγáινεις stb. (πάω, πᾶς, πάει vagy πᾶ, πᾶμε, πᾶτε, πᾶν(ε)), aor. ύπηγα (ἐπηγα, ἐπάγησα, πῆγα), fut. θὰ ύπάγω (θὰ πάω, πᾶς stb.), part. perf. (πηγαμμένος, παγωμμένος).

62. Πίνω iszom, aor. έπιον (ήπια), fut. θὰ πίοω (θὰ πίοω, πιής stb.), imp. πίο (πίε(ς)), πίοτε (πιέτε), pass. aor. έπόθην (έπιώθηκα, part. perf. πεπομμένος (πιωμμένος).

63. Πίπτω (πέρω) esem, aor. έπεσον (έπεσα), fut. θὰ πέσω, part. perf. (πεσμμένος).

64. Πρήσχομαι, megdagadok, aor. έπρήσθην (έπρήσθηκα, —τηκα), fut. θὰ πρησθῶ (θὰ πρηστώ), part. perf. πρησμένος.

65. Ρέω (τρέχω) folyni, aor. έρρευσα, fut. θὰ ρέσω.

66. Ρηγáνω (ógör. ρήγγωμι) török, leginkább összetételekben, aor. διερρηξα, fut. θὰ διαρρήξω, pass. med. aor. διερρηγην, fut. θὰ διαρρηγῶ, part. perf. διερρηγμένος.

67. Ρίπτω (ρίγω, ρίγω) dobok, aor. έρουψα (έριξα), fut. θὰ ρίψω (θὰ ρίξω), pass. aor. έρρίφθην (έρρίχθην), fut. θὰ ρίφθῶ (θὰ ρίχθῶ).

68. Σύνω, σύω, σύνω (ógör. σύένγωμι) kioltani, kialudni, aor. έσύεσα, έσύεσα, fut. θὰ σύσω, θὰ σύσω, pass. med. aor. έσύεσθην (έσύεστηκα), fut. θὰ σύεσθῶ (θὰ σύεσθῶ), part. perf. έσύεσμμένος (σύεσμμένος).

69. Σηκώνω felemelek. aor. έσηκωσα, fut. θὰ σηκώσω, σηκόνωμαι felkelek, aor. έσηκώθην (έσηκώθηκα), fut. θὰ σηκωθῶ, aor. imp. σήκω, part. perf. σηκωμμένος.

70. Σκεδάννω (közönségesen σκορπίζω) mint az ógör. σκεδάνγωμι.

71. Στάνω, στήνω (ógör. ύστημι) helyezek, állítok, aor. έστησα (έστησα), fut. θὰ στήσω (θὰ στέσω), ισταμαι (στέλω, στέλωμαι) állok, aor. έστην (έστηθην, —θηκα), imp. στήθι (στάσου, στέλα), fut. θὰ στώ (θὰ σταθῶ), part. perf. (έ)στημμένος, στεμμένος.

72. Τραχύω, huzok, vonok, megyek, aor. έτραχύηξα, fut. θὰ τραχύξω, pass. aor. έτραχύηθην, fut. θὰ τραχύηθῶ, imp. aor. τραχύήσου, τραχύηθητε, part. perf. τραβηγμένος.

73. Τρέχω futok, aor. έδραμον és έτραξα, fut. θὰ δράμω és θὰ τρέξω, imp. τρέγε (τρέγα), τρέγετε (τρεγᾶτε).

74. Τυγχάνω (τυχαίνω) rátalálok, ép úgy mint az ógörögben jelenti a véletlent; aor. ἔτυχον (ἔτυχα), fut. θά τυγῶ.

75. Ὑπισχέομαι (ὑπόσχομαι) ígéretek, aor. ὑπεσχέθητι (ὑποσχέθηκα), fut. θά ὑποσχεθῶ, aor. imp. ὑποσχεθήτι (ὑποσχεσσο).

76. Φέρω (φέρνω) hozni, vinni, aor. ἤνεγκον és ἔφερα, fut. θά φέρω, pass. med. aor. ἐφέρεθην (—θηκα) és ἠνέχθητι, fut. θά φερεθῶ, θά ἐνεχθῶ.

77. Φθάνω megérkezem, aor. ἐφθασα, fut. θά φθάσω, part. perf. (φθασμένος).

78. Χαίρω (χαίρομαι) örülök, aor. ἐχάρην (ἐχάρηκα), fut. ἤχαρῶ.

79. Χαλάω (χάλνω) elrontok, tönkre teszek, aor. ἐχάλασα, fut. ἤχαλάσω, pass. aor. ἐχάλασθηκα, fut. ἤχαλασθῶ, part. perf. χαλασμένος.

80. Χάνω elveszitek, aor. ἔχασα, fut. ἤχασω, pass. aor. ἐχάσθητι, fut. ἤχασθῶ, part. perf. χαμένος.

81. Χύνω (χέω) öntök, aor. ἔχυσα, fut. ἤχυσω, med. aor. ἐχύθητι, fut. ἤχυσθῶ, part. perf. (κε)χυμένος.

82. Ψήνω (ψαίνω) sütök, főzök, aor. ἐψησα, fut. ἤψησω, part. perf. (ἐ)ψημένος.

Ezen sorozatban mincsenek felvéve azon igék, melyek oly alakban és jelentésben használtak ma is, mint a régi nyelvben.

Praepositíók.

Genitivussal köttetnek a következő praepositíók: ἀντί, ἀπό, πρό, ἐκ (ἐξ), μέχρι, ἔνεκα, ἄνευ, χωρίς, πλὴν, ἐκτός.

ἀντί(ς) helyett, -ért (mint kötőszó ἀντί νά coniunctivussal: a helyett hogy . . .)

ἀπό (a népnyelvben accusativussal) -ból -ből, -tól -től; a fokozásban -nál -nél, mint.

πρό (a népnyelvben ἐμπρός (μροστά) és εἰς (ς) accusativussal) előtt.

ἐκ, ἐξ (a népnyelvben rendszeren ἀπό és acc.) -ból -ből, óta, miatt, valaminek következtében. Az összetételekben az ε igen sokszor elmarad; pl. ὁ (ἐξ)ζῆλος unokafivér.

μέχρις, ἄχρις -ig; a népnyelvben ἕως εἰς vagy ὡς és accusativus.

ἔνεκα vagy helyette ἐξ αἰτίας vagy χάριν és genit., miatt, -ért.

ἄνευ (χωρίς, δίχως accusativussal is) nélkül.

πλὴν, ἐκτός kívül, kivéve.

A következő határozószók az egytagú személyes névmásokkal és a egymagukban álló mutató névmásokkal szintén genitivussal köttetnek; különben pedig εἰς (ς) vagy ἀπό praepositíóval összekötve accusativust vonzanak. Ezek a következők: ἐπάνω fenn, felett, ὑποκάτω lenn, alatt,

ἔμπροσθεν vagy ἔμπρός (ἐνώπιον) elöl, előtt, ὀπίσσω, κατόπι(ν) hátul, κοντά, συμμά, πλησίον közel, mellett, ὀλόγυρα, τριγύρου vagy τριγύρω körül, köröskörül, ἀντικρύ (ἀγνάντις) szemben, μεταξύ, ἀναμεταξύ, ἀνάμεσα —ον között, προτού από előtt (πρὶν gen.-sal), ὕστερα από után; ἔνταμα, ἄνταμα (μαζί vagy μαζίῆ) μέ praepositióval kapcsolatban, együtt, -val -vel, -nál, -nél.

Dativussal: ἐν, σύν.

ἐν -ban, -ben; helyette a népnyelv εἰς (ῖς) s accusativust használ.

σύν -val, vel; leginkább azonban μετά vagy μέ használtatik helyette.

Accusativussal: ἀνά, εἰς, μέ.

ἀνά keresztül, át, által.

εἰς -ba, -be, -ban, -ben.

μέ (leginkább a népnyelvben) -val, -vel.

Genitivussal és accusativussal: διὰ, κατὰ, μετά, περί, ὑπέρ, ὑπό.

διὰ, γιά (διά μέσου), 1. genit.: keresztül, át, által, -val, -vel, valaminek a segítségével; 2. accusativussal: -ért, miatt, -ba, -be, felé; (διὰ νὰ mint kötőszó: hogy, coniunctivussal).

κατὰ 1. genit.: ellen; 2. acc.: (időről) -ban, -ben, alatt; szerint, képest.

μετά (a népnyelvben μέ accus.-sal); 1. genit.: -val, -vel; 2. acc.: után. Μὲ ὅλον —ην —ον —ους —ας —α, valaminek daczára; mint kötőszó μέ ὅλον ὅτι, daczára annak hogy . . .

περί 1. genit.: -ról, -ről, felől; 2. acc.: (népnyelv τριγύρου εἰς) körül. Számnevek mellett accusativussal: körülbelül (népnyelv πάνω κάτω).

ὑπέρ 1. genit.: -ért; 2. acc.: (népnyelv πέρα από) át, által.

ὑπό 1. genit.: által, -tól, -től (népnyelv από és acc.); 2. acc.: (népnyelv ἀποκάτω από) alatt.

Genitivussal, dativussal, accusativussal: ἐπί, παρά, πρὸς.

ἐπί 1. genit. (népnyelv ἐπάνω εἰς) -on, -en, alatt; 2. dat. miatt; 3. acc. -ra, -re, fölé.

παρά 1. gen. (népnyelv από és acc.) -tól, től; 2. dat. -nál, -nél; 3. acc. mellett, végig, ellen, ellenére.

πρὸς 1. genit. -ra, -re (leginkább esküvéseknél, pl. πρὸς Θεοῦ istenemre!); 2. dat. (leginkább egyes kifejezés módokban névmások mellett) kívül; 3. acc. -hoz, hez, -ra, -re.

Határozók.

A már ismert módokon kívül a görög nyelv még —ιστί végzettel is képez határozót, a mely helyett azonban közönségesen a melléknév többes semlegese van használatban; pl. ἑλληνιστί vagy ἑλληνικά, οὐγγριστί vagy οὐγγρικά, γερμανιστί vagy γερμανικά.

A határozók három csoportba oszthatók:

1. Helyhatározók: *άλλαχού*, *άλλου* másutt, *ζνω*, *επάνω*, *πάνω* fönt, föl- felé, *ζνωθεν*, *άπ' επάνω*, *άπό πάνω* felülről, *άπό ποῦ* honnan? *άπ' ἐδῶ* innen, *άπ' ἐκεῖ* onnan, *άποκάτω* alulról, *άπό μέσα* belülről, *άπ' ἔξω* kívülről, *άπό μακριά* távolról, *άπ' εμπρός* elülről, *άπό πίσω* hátulról, *άριστερα*, *άριστερά*, *ἔς τὰ ἀριστερά* balra, *άπέναντι*, *άντιπρό* szemben, *αὐτοῦ* itt, *δεξιά*, *ἔς τὰ δεξιά*, *πρός δεξιάν* jobbra, *έντραῦθα*, *ἐδῶ* itt, ide, *έντεῦθεν* innen, *ἐκεῖ* ott, *oda*, *ἐκεῖσε* oda, *ἐδῶ κ' ἐκεῖ* itt és ott, *ἐκεῖθεν* onnan, *έντός* benn, belül, *ἔσω* be, befelé, *ἔσωθεν* belülről, *ἔκτος*, *ἔξω*, *ἔξω* kívül, kívülről, *κifelé*, *ἔξωθεν* kívülről, *külsőleg*, *ἔγγυς* közel, *ἔμπρός*, *ἔμπροστί* előtt, *elül*, *előre*, *ἔμπροσθεν* elülről, *ένώπιον* előtt, *κάπου* valahol, *κάτω* lenn, *lefelé*, *κάτωθεν* alulról, *κοντά* közel, *κατόπι*, *κατόπι* hátul, *κύκλω* köröskörül, *μέσα* belül, *benn*, *μακράν*, *μακριά* távol, *messze*, *μακρόθεν* messziről, *μπροστί* elül, *előre*, *μαζί*, *μαζή* együtt, *νά* ime, fogd, *ποῦ* hol? *honnan?* *που* (simuló) valahol, *ἔπου* ahol, *πόθεν* honnan? *πλησίον* közel, *mellette*, *πίσω* hátul, *hátulról*, *πανταχού*, *παντοῦ* mindenütt, *mindenhol*, *πουθενά*, *πούποτε* (tagadó szócskával) *sehol*, *πέραν* át, *által*, *keresztül*, *tova*, *παραπέρα*, *παιό* *πέρα* tovább, *πέρα* *πέρα* köröskörül, *όπίσω* hátul, *vissza*, *όπίσθεν* hátulról, *οὐδέμω* *sehol*, *όμω* együtt, *σμά*, *σμά* közel, *τριγύρω*, *τριγύρου* körösbelül stb.

2. Időhatározók: *αὔριον* holnap, *άργά* későn, *ἄλλοτε* egykor, *αἰωνίως*, *αἰώνια* mindig, *άμέσως* azonnal, *άπό τότε(ς)* azóta, *άκόμη*, *άκόμα* még, *άκόμη* — *δέν* még nem, *άφνης*, *άιρηνιδίως*, *άφηνιδία* rögtön, *hirtelen*, *αὐθωρεί* azonnal, *mindjárt*, *άνέκαθεν* kezdettől fogva, *αὐτημερόν* ugyanazon napon, *άπόψε* *ma* *este*, *άπό* *καίρῳ* *εις* *καίρῳ* időről időre, *άργά* *ἡ* *γρηγορά*, *άργότερα* *ἡ* *γρηγορώτερα* előbb-utóbb, *ζαχδύ* *estére*, *este*, *ζαθμηδόν* lassankint, *διά* *παντός* mindig, *folytonosan*, *διά* *νυκτός* *éjjel*, *ἔχθές* *tegnap*, *ἔσχάτως* *legutóbb*, *az* *imént*, *εἶτα*, *ἔπειτα* *aztán*, *εὐθύς* *azonnal*, *ἔκτοτε* *azóta*, *ἔτι*, *εἰσέτι* *még*, *ένίοτε* *néha*, *ἔξαφνα*, *rögtön*, *hirtelen*, *ένωρίς* *jókor*, *idejében*, *ἔρετος* *az* *idén*, *ἔως* *τώρα* *mostanáig*, *ἐπὶ* *τοῦ* *παρόντος* *tüstént*, *azonnal*, *έν* *τῷ* *μεταξύ*, *έν* *τοσοῦτω* *aközben*, *azalatt*, *ἐπὶ* *τέλος*, *τέλος* *végre*, *ἔξ* *άρχῆς* *kezdettől* *fogva*, *έντός* *όλίγου* *nemsokára*, *εις* *τὸ* *ἔξῃς* *jövőre*, *έν* *τῷ* *ἔμα* *azonnal*, *έναντι* *καίρῳ* *egykor*, *εις* *τὸ* *μέλλον* *jövőre*, *ἤδη* *már*, *θῆτον* *ἡ* *ζαχδύον* *előbb* *vagy* *utóbb*, *κάποτε* *néha*, *κατ'άρχας* *kezdethen*, *καθ'έκαστην*, *καθ'ἡμέρον*, *κάθε* *μέρα* *naponkint*, *κατὰ* *μῆνα*, *κάθε* *μῆνα* *havonkint*, *κατ'ἔτος*, *κάθε* *χρόνο* *évenkint*, *μεθαύριον* *holnapután*, *μόλις* *alig*, *μέχρι* *τουδῆ* *mostanáig*, *νεωστί* *kevéssel* *előbb*, *νῦν* *most*, *νυχθημερόν*, *μέρα* *νύχτα* *éjjel-nappal*, *όψέ* *későn*, *όλίγον*, *κατ'όλίγον* *lassankint*, *όσονούπω* *nemsokára*, *προχθές* *tegnapelőtt*, *πρωί* *korán*, *korán* *reggel*, *πότε* *mikor?* *ποτέ* (simuló is) *valamikor*, *πρίν*, *πρότερον*, *προτού*, *προτήτερα* *azelőtt*, *előbb*, *πάντοτε*, *πάντα* *mindig*, *πολλάκις* *gyakran*, *προσωρινώς* *egyenlőre*, *πέρυσι*, *πέρσι* *taval*, *προπέρυσι*, *πρόπέρυσι* *két év* *előtt*, *πρός* *τὸ* *παρόν* *tüstént*, *azonnal*, *πλέον* *már*,

πάραυτα, παρευθύς azonnal, πάλαι régen, παλαιόθεν, πρό πολλοῦ régóta, σήμερα, σήμερα ma, συχνάκις, συχνά gyakran, σὲ ὀλίγο nem sokára, συγχρόνως, ἔς τὸν ἴδιον καιρόν egyidejűleg, ἔς τὴ στιγμὴ azonnal, tüstént, ἔς τὴν ἀρχὴν kezdetben, τελευταῖα legutóbb, az imént, τότε(ς) akkor, τώρα most, ταυτοχρόνως egyidejűleg, τοῦ λοιποῦ jövőre, ὕστερα, ὕστερινά, ὕστερνά azután, később, χθές tegnap, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ legtöbbszörire, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον legnagyobbrészt stb.

3. Móddhatározók: ἄλλως, ἀλλέως, ἀλλοιῶς, ἀλλοιώτικα máskép, máskülönb, ἀληθινά valóban, ἀναμφιβόλως kétségkívül, bizonyára, ἕνα azonnal, ἀντάμα együtt, ἀραδικῶς, ἀραδιάστα, ἀράδ' ἀράδα sorba, egymásután, βέβαια, βεβαιότατα mindenesetre, βολετόν lehetőleg, δυνατά hatalmasan, δηλαδή ugyanis, tudniillik, ἐπ' ἀληθείας valóban, ἐξ ἅπαντος, ἐξ ἀποφάσεως általában, ἔτσι, ἔτσι így, úgy, ἔτσι κ' ἔτσι így úgy, meglehetősen, εἰς τὴν ζωὴν μου úgy éljek, ἕγουν ugyanis, tudniillik, λίαν igen, nagyon, μάλιστα igen, mindenesetre, μὰ τὴν τιμὴν μου becsületesemre, μὲ κανένα τρόπον egyáltalában nem, μηδαμῶς, μηδεποσῶς, μηδετέρως semmi módon, μόλις, μετὰ βίας alig, μόνον csak, μᾶλλον inkább, λόγον χάριν, παραδείγματος χάριν például, μή, μὴν nem, ὄντως, τῷ ὄντι valóban, tényleg, νά igen, ὄχι, οὐχι nem, οὐδεπόσως épen nem, ὀλιγώτερον kevésbé, ὀνομαστί névleg, πάντως egyáltalában, πολὺ, πολλὰ nagyon, περιποῦ körülbelül, πῶς hogyan? ὅπως mint, ὅπωςδῆποτε, ὅπως καὶ ἂν εἶνε mint mindig, μάτην, ματαίως, ματαίᾳ, τοῦ κακοῦ hiába, σάν (acc.-sal) mint, τυχόν talán, épen, történetesen, τάχα mintegy, körülbelül, talán, σφόδρα nagyon, σχεδόν majdnem, ὡς, ὡσάν mint (főnevek mellett), ὥσπερ, καθῶς mint (főnevek és igék mellett), καθάπερ, ὅν τρόπον mint (igék mellett), οὕτως, τοιοῦτοτρόπως így, stb.

Kötőszók.

a) Mellérendelők: καί, τέ és, is, καί-καί, τέ-καί mind-mind, is-is, οὐδέ, μηδέ sem, se, és nem, οὔτε-οὔτε, μήτε-μήτε sem-sem, se-se, ὁμοίως καὶ is, hasonlóan, mint, ἔτι δὲ még, προσέτι sőt, sőt inkább, ἢ, ἥτος, εἴτε, ἥτε vagy, ἢ-ἢ, ἥτε-ἥτε, εἴτε-εἴτε, ἥτοι-ἥτοι vagy-vagy, ἀλλά, μὰ, ἀμή, ὁμοίως, δέ azonban, de, ἀλλ' ὅμως mégis, mindazonáltal, ὅχι μόνον—ἀλλὰ καὶ nemesak—hanem, ἄρα, λοιπόν, οὖν tehát, ἀκολουθῶς, ἐπομένως következőleg, διὰ τοῦτο, τούτου χάριν ennek következtében, ezért, γὰρ ugyanis, mert, stb.

b) Alárendelők: ἀφ' οὗ miután, ἄν, ἐάν (ind. és conj.) ha, azon esetben ha, ἂν καί, καίτοι, καίπερ (part.), μολονότι jóllehet, ámbár, ἐνῶ (ἐν ᾧ) mialatt, míg, ἐνόσω (ἐν ὅσω) míg, εἰ καί jóllehet, noha, ἐπειδὴ mivel, mert, διότι mivel, mert, ἵνα, διὰ νά, γὰρ νά, ὅπως (conj.) hogy, ὅτι, πῶς hogy, νά (conj.) hogy, μέχρις οὗ, μέχρις ὅτου, ἕως οὗ, ἕως ὅτου, ὡς ποῦ νά míg, ὅτε, ὁπότε mikor, midῶν, ὅταν, ὁπότεν (conj.) hogyha, ha, midῶν, πρὶν, πρὶν ἢ, προτοῦ νά,

πρὶν νά (conj.) mielőtt, ὡς ἄν, ὡς ἔάν, ὡς εἰ (ὡσεὶ), ὡσάν, ὡσκαί mintha, ὡς, ὅπως, καθὼς mint, ὥστε úgyhogy, ὥστε νά (conj.) semhogy, stb.

Ezen előadott alakokon kívül a magasabb stilusban még csaknem teljesen érvényben vannak a régi klaszikus nyelv alakjai is.

Végezetül egy-két rövid, de az újjörög nyelvet különböző alakjaiban feltüntetendő olvasmányt közlök, a melyek meggyőződésem szerint kitűzött czélom elérésében, mely nem más, mint meggyőzni az ifjúságot arról, hogy a görög nyelv nem holt, hanem élő, hathatósan segíteni fognak.

Πρόσκλησις.

Ἐκ τοῦ Οὐγγρικοῦ τοῦ Μιχαήλ Vörösmarty
(Συγγράματα ἑλληνικά).

Ἄτρομος πίστιν ἔς τὴν πατρίδ'
ὦ Οὐγγρε! τήρησε·
αὐτί' ἢ κοιτίς τε καὶ ταφή,
ἢ τρέφει, θάπτει σε.

Ἐπιτός της τὸ παγκόσμιον
σοὶ τόπον δὲν μετρεῖ·
ἄν εὐτυχῆς, ἄν μὴ, ἐδῶ
ἔπεθάνειν ζῆν τε χρεῖ.

Αὐτ' ἔστ' ἢ γῆ, ποῦ τόσοι σου
πατέρες ἔπεσαν,
πρὸς ἦν καὶ δέξ' αἰῶνες πᾶν
τὸ κλέος ἔδεσαν.

Ἐδῶ πολέμου τοῦ δεινοῦ
Ἄρπάδου οἱ στρατοί,
Ἐδῶ συνέτριψε ζυγόν
Οὐνιάδου τὸ σπαδί.

Ἐδῶ, ἐλευθερία! σας
σημαίας βάστασαν,
κ' οἱ ἄριστοι μας ἐν μακρῶ
τῆ μάχῃ ἔχάθησαν.

Μετὰ δὲ τόσας συμφοράς,
τοσούτας ἔριδας,
ἔμικρύνθη μὲν, οὐ τρέφθη δέ,
καὶ ζῆ τὸ ἔθνος μας.

Szózat.

Irta: Vörösmarty Mihály.

Hazádnak rendületlenül
Légy hive, óh magyar;
Bölcsödd az s majdan sirod is,
Mely ápol s eltakar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt élned, halnod kell.

Ez a föld, melyen annyszer
Apáid vére folyt;
Ez, melyhez minden szent nevet
Egy ezredév csatolt.

Itt küzdtének honért a hős
Árpádnak hadai;
Itt törtek össze rabigát
Hunyadnak karjai.

Szabadság! itten hordozák
Véres zászlóidat,
S elhulltanak legjobbjaink
A hosszú harc alatt.

És annyi balszerencse közt,
Oly sok viszály után,
Meggogyva bár, de törve nem
Él nemzet e hazán.

Κ' ἔθνῶν πατρίς, ὦ κόσμε! σε
 ἀνδρείως προσφωνεῖ·
 „τὸ δέκ' αἰῶνων πάθημα
 ζῶην ἢ κῆρ' αἰτεῖ!“

Ἄδύνατον, ὡς πάμπολλοι
 ματαίως σφάχθησαν,
 ὑπὲρ πατρίδος τόσαι τε
 καρδίαι σχίσθησαν.

Ἄδύνατον, ὡς θέλησις
 ἄγία, νοῦς, ἰσχύς
 ματαίως ἐκμαραίνονται
 κατάρως ἐκ δεινῆς.

Θὰ ἔλθῃ ἔτι, νὰ ἴθῃ δεῖ,
 βελτίων χρόνος, ὅν
 ποθεῖ σπουδαία προσευχὴ
 μυρίων ἐκ χειλῶν.

* Ἄν πρέπει δὲ, θὰ ἔλθῃ καὶ
 μεγάλη ἡ φθορά·
 κ' ἐκεῖ τὸ Κράτος 'ς τὴν ταφὴν
 τὸ αἷμά του ὀρέξῃ.

Τὸν τάφον τοῦ θανόντος δὲ
 κυκλοῦσιν οἱ λαοί,
 καὶ πένθους χύνουν δάκρυα
 μυρίων ὀφθαλμοί.

Ἀτρόμως πίστιν 'ς τὴν πατρίδ'
 ὦ Οὔγγρε! τήρησε
 ἢ τρέφει μὲν, θανόντα δὲ
 μέ γῆν καλύπτει σε.

Ἐκτός της τὸ παγκόσμιον
 σοὶ τόπον δὲν μετρεῖ·
 ἂν εὐτυχῆς, ἂν μὴ, ἐδῶ
 νὰ ζῆς πεθάνῃς χροί.

Fordította Télyf Iván.

S népek hazája, nagy világ!
 Hozzád bátran kiált;
 „Egy ezredévi szenvedés
 Kér éltet vagy halált!“

Az nem lehet, hogy annyi sziv
 Hiába onta vért,
 S keservben annyi hű kebel
 Szakadt meg a honért.

Az nem lehet, hogy ész, erő
 És oly szent akarat
 Hiába sorvadozzanak
 Egy átok-súly alatt.

Még jőni kell, még jőni fog
 Egy jobb kor, mely után
 Buzgó imádság epedez
 Százezrek ajakán.

Vagy jőni fog, ha jőni kell,
 A nagyszerű halál,
 Hol a temetkezés fölött
 Egy ország vérben áll.

S a sirt, hol nemzet sülyed el,
 Népek veszik körül,
 S az ember millióinak
 Szemében gyász-köny ül.

Légy hive rendületlenül
 Hazádnak, oh magyar;
 Ez éltetőd, s ha elbukál
 Hantjával ez takar.

A nagy világon e kívül
 Nincsen számodra hely;
 Áldjon vagy verjen sors keze,
 Itt élned, halnod kell.

Pantazis 'Ελληνική μυθομογία-jából.

'Επί οκτώ ὅλα ἔτη δὲν ἠδυνάθη ὁ Ὀδυσσεὺς ν' ἀπέλθη τῆς νήσου, μέχρις οὗ ἡ Ἀθηνᾶ, ἥτις ἀείποτε τὸν ἠνόμεν, ἰκέτευσε τὸν Δία ἵνα εἰς τὸν εὐνοοῦμένον τῆς ἐπιτραπῆ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια, διαφεύγων τὴν ὀργὴν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἀποδεκτῆς γενομένης τῆς παρακλήσεως ταύτης, ὁ Ζεὺς ἐνετείλατο εἰς τὸν Ἑρμῆν νὰ μεταβιβάσῃ ἐπιταγὴν εἰς τὴν Καλυψώ τοῦ νὰ παραιτηθῆ τοῦ Ὀδυσσεύς. Ἐντεῦθεν ἡ νύμφη ἐδέησε νὰ διδάξῃ τὸν Ὀδυσσεῖα τὴν κητασκευὴν σχεδίας, ἐφ' ἧς ἐπὶ τέλους οὗτος ἀνεχώρησεν. Ἐν διαστήματι οκτῶ καὶ δέκα ἡμέρων ἡ σχεδία ἐφθάσε μετ' αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν ἀκτῶν τῆς Σχερίας, νήσου τῶν φιληθῶνων Φαίακων. Ἐνταῦθα ὁ Ποσειδῶν νέαν πάλιν ἀπέστειλε θύελλαν, ἥτις καὶ ἐτίναξεν τὸν Ὀδυσσεῖα ἐκ τῆς σχεδίας, πλὴν τῆ ἀρωγῆ τῆς Λευκοθέας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἠδυνήθη κολυμβῶν ν' ἀποβῆ εἰς τὴν Σχερίαν ἐκεῖ ἀπηυδῆσας ἐκ τοῦ ἀγῶνος κατελήφθη ἐπὶ τῆς παραλίας ὑπὸ ὕπνου. Ἀφυπνίσθη τέλος ὑπὸ τῶν φωνῶν Φαίακων παρθένων, ἐν αἷς ὑπῆρχε καὶ ἡ Νausικᾶ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς νήσου Ἀλκινόου καὶ τῆς βασιλίσσης Ἀρήτης. Ἡ Νausικᾶ οἰκτεῖρασα τὸν ἀτυχῆ ἥρωα ὠδήγησεν αὐτὸν πρὸς τὸν πατέρα τῆς, ὅστις δεξάμενος τὸν Ὀδυσσεῖα ἐφιλοξένησε καὶ διεσκέδαζεν αὐτὸν δι' ἐορτῶν καὶ ἀγῶνων. Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀφίξεώς του ὁ Ὀδυσσεὺς ἐλάβε θέσιν ἐν συμποσίῳ τινί, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ τοῦ βασιλέως ἀοιδὸς Δημόδοκος ἔτεροπε τὴν ὁμήγεριν ψάλλον ἐπεισοδίον τι τῆς ἀλώ-

Teljes nyolcz évig nem tudott Odysseus eltávozni a szigetről, mindaddig mig Athena, ki mindig jóakarattal viseltetett iránta, megkérte Zeust, hogy pártfogoltjának engedje meg, hogy elkerülve Poseidon haragját, visszatérhessen hazájába. Ezen kérés meghallgatására találván, Zeus megparancsolta Hermesnek, hogy vigye parancsát Kalypsohoz, hogy mondjon le Odysseusról. Ezután a nympphanak meg kellett tanítani Odysseust a tutajkészítésre, a melyen az végre eltávozott. Tizennyolcz nap alatt a tutaj Scherianak, a mulatságkedvelő phaeakok szigetének partjaival szembe jutott. Itt Poseidon ismét új vihart támasztott, mely Odysseust leverte a tutajról, de Leukothea és Athena segítségével sikerült uszással Scheriarára kijutnia; itt a fáradság folytán kimerülten álomba merült. Végre phaeak leányok hangjára óbredt fel, kik között volt Nausikaa is, Alkinoosnak a sziget királyának és Arete királynénak a leánya. Nausikaa megsajnálván a szerencsétlen hőst, elvezette őt atyja házába, ki Odysseust vendégszeretőleg fogadta s ünnepélyekkel és versenyekkel szórakoztatta. Megérkezése után való nap Odysseus részt vett egy lakomán, a melyen a király dalnoka Demodokos azzal mulattatá a gyülekezetet, hogy Trója ostromának egyes jeleneit énekelte. A hőst ezen ének a

σεως τῆς Τρωάδος. Ὁ ἥρωσ συνεκινήθη ἐκ τοῦ μέλους τούτου μέχρι δακρύων, ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί τόσοσ συνεκινήθη ἐκ τῶν ἀδομένων γεγονότων, ἀφηγήθη εἰς τοὺς δαιτυμόνας πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἱστορίαν stb.

Στατιστικὴ ἀλήθεια.

(Ἐστία, 1889. 696. sz.)

— Γιατρέ, πέτε μου, ἀλήθεισ θὰ γίνω καλά;

— Χωρὶς ἄλλο.

— Μὴ ποῦ τὸ λέτε μόνον γιὰ παρηγορία;

— Ὅχι! τὸ βεβαιώνει ἡ στατιστικὴ. Μεταξὺ ἑκατὸν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι πάσχουν ἀπὸ τὴν ἰδικὴν σας ἀσθένειαν, οἱ ἐνεῆντα ἐνέξ ἀπεθάνουν.

— Καὶ! . . . λοιπὸν . . .

— Ἠσυχάσατε! εἶσαθε ὁ ἑκατοστὸς πελήτας μου σεῖς καὶ οἱ ἄλλοι ἐνεῆντα ἐνέξ ἀπέθαναν.

könnyekig meghatotta s midőn kérdezték tőle, miért indult meg annyira az elmesélt történeteken, elbeszélte egész élettörténetét asztaltársainak.

Igazság a statisztikában.

— Orvos úr, mondja meg nekem, csakugyan jobban fogok lenni?

— Mindenesetre.

— Valószínűleg ezt nem egyedül csak vigasztalásomra mondja?

— Épen nem! Ezt a statisztika bizonyítja. Száz ember közül, kik az ön betegségében szenvednek, kilenczvenkilencz meghal.

— Nos . . . aztán . . .

— Legyen nyugodt! ön a századik patientsem, a többi kilenczvenkilencz már mind meghalt.

A használt művek: Mitzotakis J. K., Praktische Grammatik der neugriechischen Schrift- und Umgangssprache, Stuttgart und Berlin, 1891. — Jeannarakis Antonios, Neugriechische Grammatik, Hannover, 1877. — Vergeiner Markus, Kurzer Unterricht über die neugriechische Sprache (Programm des k. k. Gymn. zu Bozen 1854—55). — Dr. Müller H. C., Historische Grammatik der hellenischen Sprache, Leiden, 1891. — Sanders Daniel, Neugriechische Grammatik, Leipzig, 1881. — Σικελλάριος Α. Α., Γραμματικὴ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης, Athen, 1885. — Müller Hans, Das Verhältniss des Neugriechischen zu den romanischen Sprachen, Leipzig, 1888. — Pecz Vilmos dr., Az újjörög nyelv. (Erd. Muz. 1893. V—VI.) — Miklosich, Die slavischen Elemente im Neugriechischen. (Sitzungsberichte der K. A. d. V. Wien, 1870. 63. köt.) — Boltz Aug. dr., Die hellenische oder neugriechische Sprache.

Horváth György.

A 13. oldalnak harmadik sorában alulról ὁ σοφώτερος teendő ὁ σοφώτατος helyett.

II.

Tanári kar.

1) Rendes tantárgyak tanárai.

Arányi Ágost, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, a k. m. természettudományi társaságnak és a helybeli „Katona József kör“-nek rendes tagja, a IV. osztály főnöke; tanította a vallástant az V., a latin nyelvet a IV., a német nyelvet a IV., VI., VII. és VIII. osztályban hetenkint 20 órában. Tanárkodásának évszáma 23.

Bartek Lajos, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, a k. m. természettudományi, a magyar földrajzi társaságnak és a helybeli „Katona József kör“-nek rendes tagja, a természetrajzi és vegytani szertár gondozója, a tanári tanácskozmányok jegyzője; tanította a földrajzot az I., II., a physikai földrajzot a III., a szépirást és mennyiségtant a II., a természetrajzot a IV., V. és VI. osztályban. Hetenkint 23 órában. Tanárkodásának évszáma 12.

Dezső Lajos, világi, okl. polgári iskolai tanító, képesített tornatanár, a tornaszertár gondozója; tanította a tornázást I—VIII. osztályban hetenkint 16 órában. Tanárkodásának évszáma 5.

Horváth György, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, a budapesti magyar gyorsíró egyesületnek s a helybeli „Katona József kör“-nek rendes tagja, a gyorsírókör vezetője, a tápintézeti bizottság tagja, a helybeli állami főreáliskolában a latin nyelv rendkívüli tanára, a a III. oszt. főnöke; tanította a szépirást az I., a magyar és latin nyelvet a III., a görög nyelvet a VII. és VIII. osztályban, hetenkint 18 órában. Tanárkodásának évszáma 13.

Horváth Sándor, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, az ifjúsági könyvtár gondozója, az országos tanáregyesületnek és a helybeli „Katona József kör“-nek rendes tagja, a II. osztály főnöke; tanította a magyar nyelvet a II., V. és VI., a latin nyelvet a II., a történelmet az V. osztályban. Hetenkint 21 órában. Tanárkodásának évszáma 14.

Janny László, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, az országos tanáregyesület és a budapesti philológiai társulat rendes tagja, főgymnasiumi hitszónok, a VI. oszt. főnöke; tanította a vallástant a VI., VII. és VIII., a latin és görög nyelvet a VI. osztályban, hetenkint 17 órában. Tanárkodásának évszáma 23.

Junker László, kegyes-tanítórendi áldozópap, tanár, a tanári könyvtár őre, a régiség gyűjteménynek és a térképtárnak gondozója, a k. m. természettudományi társaságnak és a helybeli „Katona József kör“-nek rendes tagja, a tápintézeti bizottságnak tagja, a VII. osztály főnöke; tanította a német nyelvet a III. és V., a latin nyelvet a VII., a történelmet a III. és VI. osztályban hetenkint 20 órában. Tanárkodásának évszáma 6.

Kováts Antal, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, az országos tanáregyesület rendes, a helybeli Katona József kör“-nek választmányi tagja, az önképző-kör vezetője, a VIII. osztály főnöke; tanította a magyar nyelvet és irodalmat a IV., VII. és VIII., a latin nyelvet és bölcsészeti előtant a VIII. osztályban, hetenkint 18 órában. Tanárkodásának évszáma 9.

Matirkó Konrád, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, a k. m. természettudományi társaságnak és a helybeli „Katona József“-kör“-nek pártoló tagja; tanította a mennyiségtant az I., III., IV., V., VI., a rajzoló geometriát az I. s II. osztályban, hetenkint 22 órában. Tanárkodásának évszáma 25.

Pataky Imre, rajztanár, a kecskeméti ipar- és keresk. iskola igazgatója, a „Katona József kör“-nek pártoló tagja; tanította a mértani rajzot a III. és IV., a görög-pótló rajzot az V., VI. és VII. osztályban, hetenkint 10 órában. Tanárkodásának évszáma 23.

Pergner József, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, igazgató, házfőnök, a kecskeméti törvényhatósági bizottságnak, a róm. kath. egyháztanácsnak, a főgymnasiumi bizottságnak, a tápintézeti bizottságnak és az iskolaszékek választott, a helybeli „Katona József kör“-nek választmányi tagja, a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja; tanította a mennyiségtant a VII., VIII., a természetant a VII. és VIII. osztályban, hetenkint 13 órában. Tanárkodásának évszáma 20.

Rónai István, kegyes-tanítórendi áldozópap, helyettes tanár, a budapesti philológiai társulat rendes tagja, az I. osztály főnöke; tanította a magyar és latin nyelvet az I., a magyar és görög irodalom és művelődés történelmet az V., VI., VII. osztályban, hetenkint 19 órában. Tanárkodásának évszáma 3.

Szapita Antal, ünnepélyes fogadalmat tett rendi növendék, helyettes tanár, hitelemző, az V. osztály főnöke; tanította a vallástant az I., II., III. és IV., a latin és görög nyelvet az V. osztályban, hetenkint 19 órában. Tanárkodásának évszáma 1.

Szölgvény János, kegyes-tanítórendi áldozópap, rendes tanár, a rendi növendékek tanulmányi felügyelője, a magyar történelmi és természettudományi társulatnak és a helybeli „Katona József kör-“nek rendes tagja; tanította a történelmet a IV., VII. és VIII. osztályban, hetenkint 8 órában. Tanárkodásának évszáma 22.

2) Felekezeti hittanárok.

Csupics Kornél, görög kel. lelkész Szt.-Endrén, a kecskeméti gör. kel. hitközség adminisztrátora, kéthetenkint tartott vallási órákat vasárnap délelőtt. Tanárkodásának évszáma az intézetnél 6.

Fördös László, evang. reform. segédlelkész és hitoktató; tanította a reform. vallású tanulókat osztályonként 2—2 órában. Tanárkodásának évszáma az intézetnél 10.

Laukó Károly, ágost. evang. lelkész. Tanárkodásának évszáma az intézetnél 28.

Dr. Bárány József, főrabbi. tanította az izr. vallású tanulókat az I—VIII. osztályban, hetenkint 2—2 órában. Tanárkodásának évszáma az intézetnél 4.

3) A rendkívüli tantárgyak tanítói.

Arányi Ágost, I. főnebb; tanította a francia nyelvet a kezdőknél és a haladóknál, heti 2—2 órában.

Bartek Lajos, I. főnebb; tanította a gyorsírást a haladóknál hetenkint 1 órában.

Horváth György, I. főnebb; okleveles gyorsíró; tanította a gyorsírást a kezdőknél hetenkint 1 órában.

Szent-Gály Gyula, világi, az intézeti ének- és zeneiskola tanszereinek gondozója; tanította az ének és zenét, mind a kezdőknél, mind a haladóknál, hetenkint 2—2 órában, összesen 8 órában. Tanárkodásának évszáma 1.

4) Intézeti szolgál.

Rimóczi Ferencz, pedellus, az intézetnél szolgál az 1. évben.

III.

Előadott tananyag; tankönyvek.**1) Rendes, kötelező tantárgyak.****Első osztály.**

Osztályfőnök: Rónai István.

Vallástan, heti 2 órában. A parancsokról, a parancsok megszegéséről. A malasztról és eszközeiről; a szentségekről és imádságról. Az ó-szövetség története, megfelelő erkölcsi tanulságokkal. Tankönyvek: Közép Katekizmus. Eger, 1885. Róder Alajos, Bibliai történet. Eger, 1887. **Szapita Antal.**

Magyar nyelv, heti 6 órában. a) Nyelvtan: A hangok, mondatok, mondatrészek, a mondatok nemei, beszédrészek. Az igék nemei, személyragok, módok, idők, igeragozás. A szóképzés. Összetett szavak. b) Prózai és költői olvasmányok értelmes és hangsúlyozott olvasása, az olvasmány szabad elmondása, költemények szavalása. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Dr. Szinyei, Iskolai magyar nyelvtan I. r. Budapest, 1892. Tomor—Várad Magyar olvasókönyv I. r. Budapest, 1890. **Rónai István.**

Latin nyelv, heti 7 órában. Hangtani előismeretek; beszédrészek, mondatrészek; a főnév, a főnév nemei; melléknév. Az öt névragozás. A praepositiók. A melléknevek fokozása. A számnevek, névmások. Az igeragozás csel. és szenvedő alak jelentő módban. Egyes mondatok, összefüggő olvasmány s mesék fordítása a tanultak gyakorlására. Hetenkint egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Szepesi—Tóth, Latin alaktan I. r., Budapest, 1887. Szepesy—Tóth, olvasókönyv a latin alaktanhoz, Budapest, 1887. **Rónai István.**

Földrajz, heti 4 órában. Európa országainak természeti viszonyokon alapuló leírása, terményei, lakosai, különös tekintettel azoknak nemzeti s politikai különféleségére. Tankönyv: Brózik—Paszlavszky, Európa földrajza. Budapest, 1890. Lange—Cherven, Iskolai atlasz. Budapest, 1888. **Bartek Lajos.**

Számtan, heti 3 órában. A tizes számrendszer. Alapműveletek egész számokkal és tizedes törtekkel. A törtek fogalma s a négy számolási művelet közönséges törtekkel. A méter-mérték ismertetése. Pénzisme és időszámítás. Tankönyv: Dr. Lutter Nándor, Közönséges számtan. Budapest, 1893. **Matirkó Konrád.**

Rajzoló geometria, heti 3 órában. Planimetriai elemek. Pontok, vonalak és szögek fekvése és mérési viszonyai. A legfontosabb síkidomok, u. m. a három-, négy- és szabályos sokszögek. A kör tulajdonságai és terület meghatározása. A kerület, tojásidom s csigavonal szerkesztése. A mértani ékitményi rajzolás elemei rajzeszközökkel. Tankönyv: Landau—Wohlrab, Rajzoló geometria. I. füzet, Budapest, 1889.

Matirkó Konrád.

Szépíráás, heti 1 órában. A magyar kis és nagy betűk alkotó részeinek és alakítási módjának ismertetése és gyakorlása; folyóírás.

Horváth György.

Tornázás, heti 2 órában. Szabadgyakorlatok. Állások. Tag-szabadgyakorlatok. Kar-, láb-, törzsgyakorlatok. Járó-szabadgyakorlatok. Társas szabadgyakorlatok kettesével. Tornázó rendgyakorlatok. Sornytítás, mellé-, mögésorakozás, kigyóvonulás. Katonai rendgyakorlatok. Állás, sorakozás, igazodás, fedezés, fővétések, fordulatok helyben. Szergyakorlatok a korláton, nyujtón, póznákon, köteleken, a vízszintes és rézsútós létrán, gyűrűshintán, magas-, távol- és kötélugrás. Játékok.

Dezső Lajos.

Második osztály.

Osztályfőnök: Horváth Sándor.

Vallástan, heti 2 órában. Az apostoli hitvallásról. Az anyaszentegyház öt parancsolatáról. Az új-szövetség története, erkölcsi tanulságokkal. Tankönyvek: Közép Katekizmus. Eger, 1885. Róder Alajos: Bibliai történet. Eger, 1887.

Szapita Antal.

Magyar nyelv, heti 5 órában. A megelőző évi anyag ismételése mellett: a határozók tana. Az egyszerű és összetett mondatok. Elbeszélő prózai és költői olvasmányok tartalmának elmondása, elemzése. Főladott és szabadon választott költemények szavalása. Kéthetenkint egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyvek; Dr. Szinnyei József; Iskolai magyar nyelvtan. II. r. Budapest, 1887. Tomor—Várad, Magyar olvasókönyv. II. r. Budapest, 1887. **Horváth Sándor.**

Latin nyelv, heti 7 órában. Az előző évi anyag ismételése mellett az ige-ragozás tüzetesen. Az igék perfectuma és supinuma. A rendhagyó, hiányos és személytelen igék. Az egyszerű és összetett mondatok rövid ismertetése. Az infinitivusi, participiumi szerkezet. Fordítás: latin és magyar mondatesoportok, 8 mese és a római nép történetéből összefüggő olvasmányul 29 fejezet. Hetenkint egy extemporale dolgozat. Tankönyvek: Szepesi—Tóth, Latin alaktan. Budapest,

1887. Tóth György, Latin gyakorló és olvasókönyv. II. r., Budapest, 1887.

Horváth Sándor.

Földrajz, heti 4 órában. Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália és Polynéziának természeti viszonyokon alapuló leírása, terményei, lakosai, különös tekintettel néprajzi és társadalmi viszonyaikra. Tankönyv: Brózik—Paszlavszky Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália földrajza. Budapest, 1889. Lange-Cherven, Iskolai Atlasz. Budapest, 1888.

Bartek Lajos.

Számтан, heti 4 órában. Rövidített számtani műveletek. Az arányosság fogalma, az aránylatok s azok alkalmazása. Egyszerű és összetett hármasszabály és az olasz praktika. Lánceszabály s a száztéli számolás. Kamatszámolás. Tankönyv: Dr. Lutter Nándor. Közönséges számтан. Budapest, 1889.

Bartek Lajos.

Rajzoló geometria, heti 3 órában. Tömörmértani elemek. A sík. Az egyenesek és a síkok fekvése; lapszög és szöglet. A legfontosabb testek, u. m. hasáb, gúla, szabályos testek, henger, kúp és gömb tulajdonságai és hálózata. A testek összeállósága, hasonlósága, felszíne és térfogatának meghatározása. Testminták készítése, síkélmények rajzolása a tanár előrajza nyomán. Tankönyv: Landau—Wohlrab, rajzoló geometria II. füzet. Budapest, 1889.

Matirkó Konrád.

Szépírás, heti 1 órában. A magyar és német betűk alakítása és írása. Folyóírás mindakét nyelven.

Bartek Lajos.

Tornázás, heti 2 órában. Szabadgyakorlatok. Állások. Tag-szabadgyakorlatok. Kar-, láb-, törzsgyakorlatok. Járó szabadgyakorlatok. Futás. Társas szabadgyakorlatok kettesével, hármassával. Tornázó rendgyakorlatok. elé-, mellé-, mögésorakozás, szög- és csigajárás. Katonai rendgyakorlatok. Rendekbe fejlődés. Szergyakorlatok: lásd I. osztály. Játékok.

Dezső Lajos.

Harmadik osztály.

Osztályfőnök: Horváth György.

Vallástan, heti 2 órában. A hitről, parancsokról és a malaszt eszközzeiről. Tankönyv: Közép Katekizmus, Eger 1885.

Szapita Antal.

Magyar nyelv, heti 3 órában. Összefüggő történeti és egyéb olvasmányok szó- és mondattani elemzéssel. Költemények tanulása; szaválás. A nyelvtan rendszeres tárgyalása. Kéthetenként egy írásbeli

dolgozat. Tankönyvek: Szinnyei József dr. Rendszeres Magyar Nyelvtan, Budapest, 1889. Tomor—Váradai olvasókönyv, III. r. Budapest, 1887.

Horváth György.

Német nyelv, heti 4 órában. A helyes olvasás és írás szabályai. A nevek és igék ragozása, a szóképzés elemei. Mondatalkotás, szórend. Szótanulás és fordítás. Prózai és költői darabok olvasása. Kéthetenként egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Szemák István dr. Német nyelvtan. Budapest, 1889. U. a. Német olvasókönyv. Budapest, 1890.

Junker László.

Latin nyelv, heti 6 órában. Az alaktan folytonos ismétlése mellett az egyszerű mondat rendszeres tárgyalása. Az infinitivus, participium és gerundium használata. Szavak és kifejezések tanulása. Prosodiai alapfogalmak. Összefüggő olvasmány Liviusból: A római köztársaság kezdete. 2. Horatius Coeles. 3. Mucius Scaevola. 4. Menenius Agrippa. 5. Decemviri. Ovidiusból: 1. Gabii capti. 2. Fabii. Phaedrusból: 1. Canis et lupus. 2. Leo senex. 3. Aper, Taurus et Asinus. 4. Graculus superbus et pavo. Hetenkint egy írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Szepesi—Tóth, mondattan, Budapest, 1887. Bartal—Malmosi, Latin olvasókönyv, Bpest, 1883. **Horváth György.**

Történelem, heti 4 órában. Magyarország története, befejezésül földrajzi, politikai és műveltségi viszonyai. Tankönyv: Varga Ottó, A magyarok története és Magyarország a jelenben. Budapest, 1892.

Junker László.

Physikai földrajz, heti 2 órában. Physikai alapismeretek az erőről és mozgásról, a hőről, delezességről és villanyosságról. A föld mint égi test. A föld szárazulatai, vizei, levegője és belseje. Tankönyv: Dr. Schmidt Ágoston, Physikai földrajz. Budapest, 1891.

Bartek Lajos.

Számтан, heti 3 órában. Összetett hármasszabály. Egyszerű és összetett kamatszámolás. Határidő számolás. Egyszerű és összetett lerovat-számítás. Ráfizetmény. Göngysúly. Társaság- és elegyítés-szabály. Állam- és értékpapírok. Tankönyv: Dr. Lutter N., Közönséges számтан. Budapest, 1893.

Matirkó Konrád.

Rajzoló mértan, távolságok mérése, párhuzamos és merőlegesek szerkesztése. Az egyenoldalú, egyenlőszárú és a derékszögű háromszög tulajdonságain alapuló szerkesztések. Összeillő és hasonló idomok s ezek tulajdonságainak alkalmazása a gyakorlati mérésnél. A húr és érintő tulajdonságai, középponti és kerületi szögek; sokszögek. Körök viszonyos fekvése. Terület mérés és nivellálás. Tankönyv: Landau—Wohlrab, Rajzoló geometria. **Pataky Imre.**

Tornázás, heti 2 órában. Szabadgyakorlatok. Állások. Tag-szabadgyakorlatok. Kar-, láb- és törzsgyakorlatok. Járó-szabadgyakorlatok. Társas-szabadgyakorlatok kettesével, hármásával, tömegben. Tornázó-rendgyakorlatok. Ellenvonulás, köralakítás, kanyarlatok a központ körül. Katonai rendgyakorlatok. Kanyarodások, kettős rendekbe fejlődés. Szergyakorlatok a korláton, nyujtón, póznákon, köteleken, a részes- és vízszintes létrán, lovon, magas-, távol- és kötélugrás. Játékok.

Dezső Lajos.

Negyedik osztály.

Osztályfőnök: **Arányi Ágost.**

Vallástan, heti 2 órában. A kath. istentiszteletről. A templomokról. Az egyházi ruhákról és edényekről. A szentségek kiszolgáltatásáról. A szentelésekről és áldásokról. Az egyházi évről. Tankönyv: Frenzl Ince, Liturgika, Bpest, 1882.

Szapita Antal.

Magyar nyelv, heti 4 órában. Irály- és verstan megfelelő olvasmányokkal. Arany János „Toldi“-ja, nyelvi és tárgyi magyarázatokkal. Költemények szavalása. Kéthetenként egy, részben házi, részben iskolai gyakorlat. Tankönyvek: Pintér Kálmán, Magyar stilisztika. I. Irálytan. Budapest, 1892. Lehr Albert, Arany János „Toldi“-ja. Budapest, 1893.

Kováts Antal.

Német nyelv, heti 3 órában. Helyes olvasás és írás, a nyelvtan rendszeres áttekintése különösen az ige- és névragozás, melléknevek, praeposíciók és postposíciók. Válogatott költői és prózai olvasmányok. Kéthetenként egy írásbeli iskolai dolgozat. Tankönyv: Dr. Szemák István. Elméleti és gyakorlati német nyelvtan. Budapest, 1888. U. a. Német olvasókönyv, II. r. Bpest, 1887.

Arányi Ágost.

Latin nyelv, heti 6 órában. A mondattanból: módok és idők a mellékmondatokban, az alanyi, tárgyi, határozó, jelző és értelmező mondatok, függő beszéd. Verstanból prosodia, a vers alkotó részei, vers-lejtés, hexameter, dactylicus és a senarius versek. Liviusból: 1. Menenius Agrippa. 2. Marcus Coriolanus. 3. Lex agraria. Phaedrusból: 1. Leo senex; aper, turus et asinus. 2. Rana rupta et bos. 3) Canis et lupus. Ovidiusból: 1. Gabii capti. 2. Icarus. 3. A négy korszak. Hetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Szepesi—Tóth, Latin mondattan. Budapest, 1887. Bartal—Malmosi, Latin olvasókönyv Livius, Ovidius és Phaedrusból. Budapest, 1883.

Arányi Ágost.

Történelem, heti 3 órában. Rövid tájékoztatás azon népek műveltségi állapotáról, melyek a görögök fejlődésére befolytak. A görögök és rómaiak története az actiumi csatáig, tekintettel a műveltség és az alkotmány fejlődésére. Tankönyv: Szölgvény János, Világtörténelem. I. rész. Budapest, 1891. **Szölgvény János.**

Természetrajz, heti 3 órában. Ásvány-, kőzet- és földtan, az ásványok behatóbb ismeretéhez szükséges vegytani előismeretekkel. Az ásványok tulajdonságai. Az ásványok rendszere s az iparilag fontosabb ásványok részletes leírása. Egyszerű és összetett kőzetek. Földtan. Tankönyv: Dr. Róth Samu, Az ásvány-, kőzet- és földtan alapvonalai. Budapest, 1888. **Bartek Lajos.**

Mennyiségtan, heti 3 órában. A négy alpmivelet algebrai egész számokkal, kiterjeszkedve a négyzetre- s köbre-emelés szabályaira és a mértani haladványok főbb tulajdonságaira. A számok oszthatósága, tényezőkre bontás, a legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös kikeresése. A négy alpmivelet betűszámantani törtekkel. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Tankönyv: Dr. Lutter Nándor, Betűszámantán, I. füzet. Budapest, 1891. **Matirkó Konrád.**

Rajzoló geometria, heti 2 órában. A kúpszeletek szerkesztése adott alkotó részek alapján, húrjaik és érintőik tulajdonsága. Ábrázolás egy síkon (axometria). A pont, vonal, lap és test ábrázolása két síkon (derékszögű vetítés). Tankönyv. Előírt tankönyv nem használtatott. **Pataky Imre.**

Tornázás, heti 2 órában. Szabadgyakorlatok. Térdelések, támaszfekvések. Tagszabadgyakorlatok. Járó-szabadgyakorlatok különféle lábtartással. Szökdelések. Kitartó futás. Társas-szabadgyakorlatok kézi szerekkel. Tornázó-rendgyakorlatok. Körülkörös, ellenvonulás, csillagalakítás. Katonai rendgyakorlatok. Rendekbe, kettős rendekbe fejlődés menetben. Szergyakorlatok: lásd III. osztály. **Dezső Lajos.**

Ötödik osztály.

Osztályfőnök: Szapita Antal.

Vallásstan, heti 2 órában. Előismeretek a vallásról. A kath. vallás igazsága. A bizonyítéki források. Krisztus Jézus isteni küldetése és istensége. A kath. egyház isteni tekintélye. Tankönyv: Dr. Wappler Antal, A kath. egély tankönyve, I. r. Eger, 1882.

Arányi Ágost.

Magyar nyelv, heti 3 órában. Költői olvasmányok: balladák, a tartalom, költői nyelv, szerkezet és versalak magyarázatával. Az írásművek

szerkesztésének általános szabályai, megfelelő olvasmányokkal. Havonkint egy házi írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Névy L. Stiliztika, II. r. Budapest, 1885. Magyar Balladák. Magyarázzák: Greguss Á. és Beöthy Zs. Budapest, 1888. **Horváth Sándor.**

Német nyelv, heti 3 órában. Nyelv- és mondattani ismétlések. Mesék, leírások, rajzok, párbeszéddek és románczok, költemények fordítása és elemzése. Havonkint egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Dr. Szemák István, elméleti és gyakorlati német nyelvtan, II. r. Budapest, 1885. és német olvasókönyv, III. r. Budapest, 1888.

Junker László.

Latin nyelv, heti 6 órában. Nyelvtani és mondattani ismétlések. Livius XXI. könyve. Az Anthologiából 4., 8., 10., 18., 42., 46., 52., 57. irodalom-történeti és metrikai bevezetéssel. Kéthetenként egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Bartal—Malmosi, Titi Livii A. U. Condita XXI., XXII. Budapest, 1891. Bartal—Malmosi, Jegyzetek Livius XXI. és XXII. könyvéhez. Bpest, 1881. Pirchala Imre, Anthologia Latina, Bpest, 1890.

Szapita Antal.

Görög nyelv, heti 5 órában. Hangtan. Névalaktan. Az ige alaktanból az ω végű igék. Az elméleti rész begyakorlására mondatok és kisebb elbeszélések fordítása görögből magyarra és magyarból görögre. Kéthetenként egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Dr. Maywald József, Görög nyelvtan. Budapest, 1891. Dr. Maywald József, Görög olvasókönyv. Budapest, 1893.

Szapita Antal.

Magyar irodalmi olvasmány, görög irodalom és művelődés-történelem, heti 2 órában. A) Magyar irodalmi olvasmányok. a) Prózaolvasmány: Kármán József értekező műveiből, Kazinczy és Berzsenyi levelezéseiből, Kölcsey szónoki műveiből, Salamon F. A Hunyadiak kora. b) Költői olvasmány: Baróti Szabó Dávid, Rajnis, Révai, Virág, Berzsenyi: az ó-klasszikus iskola költőinek műveiből. B) Görög irodalmi olvasmány: Összefüggő részek olvasása Thukydides művéből, tárgyi és szerkezeti magyarázattal. Bevezetésül Thukydides élete, kortársai, műve s ennek szerkezete, módszere. C) Görög állami régiségek: A görög államok alakulása. Sparta, Athén. Jogügy, pénzügy, hadügy. Időszakonként egy házi írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Dr. Janesó B., Magyar irodalmi olvasmányok, I. r. Budapest, 1890. Schill Salamon, Görög régiségek, Budapest, 1891. Szilassi Móricz, Szemelvények Thukydidesből, Budapest, 1891.

Rónai István.

Történelem, heti 3 órában. A római császárság s annak műveltségi viszonyai. A római császárság romjain keletkezett államok. A roma-

nismus hatása. A kereszténység eredete és átalakító befolyása. A nyugoti császárság megújítása. A pápaság emelkedése; a pápaság és császárság küzdelme. A kereszties hadjáratok. A középkori intézmények bomlása. Európa mai főbb államainak megalakulása, kiváló tekintettel a művelődés fejlődésére. Tankönyv: Szölgyémy Világtörténelem II. k. Budapest, 1892. **Horváth Sándor.**

Természetrajz, heti 2 órában. A növények tagozata élő példányokon. Virágok ismertetése az őszi flórából. Sejtten, alaktan és szövettan göröcsői mutatványokkal. Linné rendszere. Rendszeres leiró növénytan. A növények földrajzi elterjedése. Tankönyv: Dr. Róth Samu. A növénytan alapvonalai. Budapest, 1892. **Bartek Lajos.**

Mennyiségtan, heti 4 órában. Betűszámten: határozott elsőfokú egyenletek több ismeretlennel. A kéttagnak magasabb positiv egész hatványai. Számteni haladványok. Gyökfejtés. Másodfokú egyenletek egy ismeretlennel. Mértan: a síkmértan főtételei. Tankönyv: Dr. Lutter Nándor, Betűszámten. II. füzet. Budapest, 1891. és u. a. Mértan I. füzet. Budapest, 1891. **Matirkó Konrád.**

Rajz, heti 2 óra. Szinezettsikdiszitmények; különösen stylizáltlevelek, meander és palmetta combinatiói. Elméleti magyarázat az ékitményekről általában, az ékitmény-stylekről és az egyes styleket jellemző alap-alakokról. A színek és szinstylek rövid ismertetése. **Pataky Imre.**

Tornázás, heti 2 órában. Szabadgyakorlatok. Állások. Tag-szabadgyakorlatok ellenkező oldali mozgásokkal. Társas-szabadgyakorlatok hármásával. Tornázó-rendgyakorlatok. 8-as járás, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$ kanyarlatok 4-es sorokban. Katonai rendgyakorlatok. Szakaszgyakorlatok. Szergyakorlatok minden szeren. Tornajátékok. **Dezsó Lajos.**

Hatodik osztály.

Osztályfőnök: Janny László.

Vallástan, heti 2 órában. A ker. kath. ágazatos hittan. Az Istenről, teremtséről. Az emberi nem bűnbeeséséről. Isten fia megtestesüléséről. Az ember megigazulásáról. A szentségekről. Az igazak boldogításáról a túlvilági életben. Krisztus eljövételéről dicsőségében. Tankönyv: Dr. Wapler Antal. A ker. kath. egély tankönyve. II. Eger, 1873. **Janny László.**

Magyar nyelv, heti 3 órában. Költői olvasmány: Shakespearetől Macbeth, Kisfaludy Károlytól Csalódások, megfelelő tárgyi és tartalmi magyarázatok kíséretében, főtekintettel a drámai szerkezet — és jellemzésre. Rhetorika: a prózai, különösen a történelmi, szónoklati

és értekező műfajok elmélete, tekintettel fejlődésükre, a görög, római és magyar irodalomban. Szónoklatok, történetrészletek, értekezések, kritikák olvasása. Havonként egy írásbeli házi dolgozat. Tankönyvek: Schakespeare, Macbeth. Magyarázta Péterfy Jenő, Budapest, 1892. Kisfaludy Károly, Csalódások. Magyarázta dr. Szigetvári Iván, Budapest, 1887. Névy László, Rhetorika. Budapest, 1879. és Olvasmányok a rhetorikához. Budapest, 1886.

Horváth Sándor.

Német nyelv, heti 3 órában. A német ballada költészet elméletileg és példákban. Költői és prózai olvasmányok nyelvi és tárgyi magyarázatokkal, azok fordítása és elemzése, a szókinés gyarapítása, folytonos nyelvtani ismétlések. Havonként egy iskolai gyakorlat. Tankönyvek: Dr. Szemák István, Elméleti és gyakorlati német nyelvtan II. r. U. a. Német olvasókönyv III. r. Budapest, 1889.

Arányi Ágost.

Latin nyelv, heti 6 órában. Nyelvtani ismétlések és stilusgyakorlatok. Olv. Sallustius, De bello Jugurthino. — Vergilius, Aeneis II. ének. Cicero, de imperio Cn. Pompei. Kéthetenként egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Hempf—Holub, Sallustius De bello Jugurthino. Budapest, 1888. Pirchala Imre, P. Vergili M. Aeneidos LL. XII. Budapest, 1890. Pirchala Imre, Jegyzetek Vergilius Aen. I—XII. énekéhez. Budapest, 1882. Keleti Vince, M. T. Ciceronis De imperio Cn. Pomp. Oratio. Budapest, 1887.

Janny László.

Görög nyelv, heti 5 órában. A μ végű és a rendhagyó igék. Szóképzés és szóösszetétel. A mondattan főbb szabályai. Fordítás a gyakorlókönyvből 1—50. A Chrestomathiából a Cyropaedia 3. Anabasis V. VI. VIII. szakasz. Kéthetenként egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Dr. Maywald József, Görög Nyelvtan. Bpest, 1891. Dr. Maywald József, Görög Gyakorló- és Olvasókönyv, Bpest, 1888. Dr. Schenkl—Horváth, Chrestomathia Xenophon műveiből.

Janny László.

Magyar irodalmi olvasmány, görög irodalom és művelődés történelem, heti 2 órában, a) Magyar irod. olvasmányok: Mindszenty G. Naplója, Szalárdy F. Siralmas krónikája, Kemény János és Bethlen Miklós gr. Önéletírása, Cserey M., Apor P., Mikes K., Zrinyi M., Pázmány P., Faludi F., Horváth M., Salamon F., Pauler Gyula műveiből az adott részletek. b) Görög irodalmi olvasmány: Homeros Iliásának 1., 2., 3., 6., 9., 11., 16., 18., 19., 20., 22., 24. énekéből és Odysseiájának 1., 6., 9., 11., 12., 17., 19., 22., 23., 24. énekéből. c) Görög régiségek: a hitélet régiségei, a színházi és

magánrégiségek; a művészetek: építészet, szobrászat, festészet, zeneészet története. Időszakonként egy házi írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Dr. Jancsó B., Magyar irod. olvasmányok II. r., Budapest, 1891. Schill Salamon, Görög régiségek, Budapest, 1891. Dr. Csengery János, Homeros Iliása, Budapest, 1891. Dr. Gyomlay Gyula, Homeros Odysseiája, Budapest, 1891. **Rónai István.**

Történelem, heti 2 órában. Az irodalom, tudományok, társadalmi és politikai élet újjászületése. A nagy fölfedezések és következményei. A reformatio és ellenreformatio. A nagy hatalmak megalakulása s az állami élet kifejlése. Az angol, amerikai és francia forradalom s ezek következményei. Közép-Európa története a bécsi kongresszusig. A legújabb kor rövid áttekintése. Tankönyv: Szölgvény I. Világtörténelem. III. k. Budapest, 1893. **Junker László.**

Természetrész, heti 3 órában. Általános állattan, a szervek és szervrendszerek leírása, az állattörzsek megkülönböztetése. A fejlődéstan és élettan elemei. Állatrendszer az egyes osztályok főbb képviselőinek leírásával. Az állatok földrajzi elterjedése. Tankönyv: Dr. Róth Samu. Az állattan alapvonalai. Budapest, 1892. **Bartek Lajos.**

Mennyiségtan, heti 3 órában. Algebra: A hatványozás általánosítása (negatív kitevők és alkalmazásuk a tízes számrendszerben, tört kitevők.) Képzetes mennyiségek. Brigg-féle logaritmikusok; műveleti szabályok; logaritmikusok kiszámítása és számolás logaritmikusokkal. Tankönyv: Dr. Lutter N. Betűszámítás III. füzet, Budapest, 1891. Geometria: A goniometria s alkalmazása a sík-háromszögek és sokszögek megoldására. A pont koordinátái, két pont távolsága. Egyszerű algebrai kifejezések graphikai ábrázolása. Tankönyv: Dr. Lutter N. Mértan, II. füzet. Budapest, 1891.

Matirkó Konrád.

Rajz, heti 2 óra. Renaissance, román és góth stílusú diszitmények szinezéssel és árnyékolással való rajzolása. Elméleti magyarázat az oszloprendeokról, azok arányairól és tagozásairól.

Pataky Imre.

Tornázás, heti 2 órában. Szabadgyakorlatok. Három, négy és több részből álló összetett tagszabadgyakorlatok. Birkózó gyakorlatok. Társas-szabadgyakorlatok kézi szerekkel. Tornázó-rendgyakorlatok. Füzérek. Katonai rendgyakorlatok. Kettős rendekbe fejlődések, húzódások menetben. Szergyakorlatok: lásd V. osztály.

Dezső Lajos.

Hetedik osztály.

Osztály főnök: Junker László.

Vallástan, heti 2 órában. A ker. kat. erkölestan. Előismeretek. Az Istennek tetsző élet alapföltételei. Az Istennek tetsző élet, tekintettel Istenre és az ő teremtményeire. Az Istennek tetsző élet tökéletesítése. Tankönyv: Dr. Wappler Antal. A ker. kath. egély tankönyve, III. Eger, 1873. **Janny László.**

Magyar nyelv, heti 3 órában. Poetika, a költői műfajok elmélete, tekintettel jelentékenyebb fejlődés-mozzanataikra az egyes nemzeti irodalmakban, különösen a magyarban. Költői és aesthetikai olvasmányok az olvasókönyvből és Gyulai, Greguss, Beöthy műveiből. Havonkint egy írásbeli házi dolgozat. Tankönyv: Névy László, Poetika, Budapest, 1880. és Olvasmányok a poetikához. Budapest, 1881.

Kováts Antal.

Német nyelv, heti 3 órában. Hermann und Dorothea valamint egyéb kisebb költői és prózai darabok olvasása nyelvi és tárgyi magyarázatokkal, azok fordítása és elemzése. Etymológiai fejtegetések. Nyelv-tani ismétlések. Az irodalom-történetből az első virágzás kora. Havonkint egy írásbeli iskolai dolgozat. Tankönyvek: Dr. Szemák István, Német nyelvtan II. r. u. a. Német olvasókönyv IV. rész. Budapest, 1891. Hermann und Dorothea, magyarázó jegyzetekkel ellátta Hoffmann Mór, Nagy-Kanizsa, 1890. **Arányi Ágost.**

Latin nyelv, heti 6 órában. Ciceró: In Catilinam I., IV. Pró P. Sulla. In Antonium Philippika I. Epist. Ad Fam. V. 7. XIV. 2. II. 4. III. 2. III. 3. XVI. 11. XVI. 12. Ad Att. III. 5. III. 6. IV. 1. IV. 2. Vergilius Aen. I. III. VI. Kéthetenkint egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Cicerónis orationes sel. ed. st. Dávid Budapest. 1890. Ciceró válogatott levelei, Jánosi Boldizsár. Budapest, 1884. Vergilius Aen. Pirchala J. Budapest, 1890. **Junker László.**

Görög nyelv, heti 5 órában. Homeros Iliás I. teljesen. II. 1—430. VI. és XVI. teljesen. Herodotosból szemelvények szerint I. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. Kéthetenkint egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Csengeri János, Homeros Iliasa, Budapest, 1886. Dávid István, Szemelvények Herodotos műveiből, Budapest, 1886.

Horváth György.

Magyar irodalmi olvasmány, görög irodalom és művelődés-történelem, heti 2 órában. A) Magyar irodalmi olvasmányok: Balassa Bálint költeményeiből. A kuruezkor költészetéből. Gyöngyösi Murányi Venusa. Kisfaludy Sándor Hymfi szerelmeiből. Csokonai dalok és

ódák. A tárgyalt magyar írók életrajza, műveik jellemzése. B) Görög irodalom történet. a) Elmélet. Első főkorczak: A klasszikus korczak a legrégibb időkől Nagy Sándorig. Vallásos költészet. Népköltészet. Az epikus költészet: Homeros; a kyklikus költők; Hesziodosz. A bölcsészeti eposz. Az elegiai és jambusi költészet. A mese. A lantos költészet: dalköltők, karének-szerzők. A dráma: Aiszkhylosz, Sophoclesz, Euripides. A komoedia: Arisztophanes. b) Olvasmányok: Euripidesz Iphigenia Auliszban; Aiszkhylosz Agamemnonja; Sophocles Antigoneja: mindegyik bevezető ismertetéssel. Azonkivül szemelvények Hesziodosz, Tyrtaiosz, Aiszoposz, Alkaiosz, Sapphó, Anakreon, Pindarosz műveiből. Arisztophanesz: A gazdagság. — Időszakonkint egy házi írásbeli dolgozat. Tankönyvek: Dr. Jancsó B., Magyar irodalmi olvasmányok III. r., Budapest, 1893. Schill Salamon, Görög irodalomtörténet, Budapest, 1892. Dr. Radó Antal, Euripidesz Iphigenia Auliszban, Budapest, 1892. Csiky Gergely, Sophocles Antigoneja, Budapest, 1883. Dr. Csengeri János, Aeschylus Agamemnonja, Budapest, 1893. **Rónai István.**

Történelem, heti 2 órában. Európa államainak, Ázsia és Amerika független államainak történeti áttekintése, alkotmányuk, természeti s műveltségi viszonyaik ismertetése. Tankönyv: Scholtz, Politikai földrajz, Budapest, 1885. **Szölgvényy János.**

Természettan, heti 4 órában. Bevezető meghatározások és alapfogalmak. Általános tulajdonságok és erők. Mechanika, rezgés tan, hangtan és fénytán kísérletekkel és matematikai megállapításokkal. Tankönyv: Dr. Schmidt Ágoston, Természettan. Budapest. 1887.

Perger József.

Mennyiség tan, heti 3 órában. Algebra: A másodfokú egyenletek egy és több ismeretlennel. A complex számok. A rendszeres sok tagok főbb tulajdonságai. Maximum és minimum értékek másodfokúakra hozható felsőbbfokú egyenletek. Sorok. Kamatos-kamat. Tankönyv: Dr. Lutter Nándor, Betűszám tan, Budapest, 1888. Mértan: Testmértan. A szögletes és gömbölyű testek felszineinek és térfogatainak kiszámítása. Tankönyv: Dr. Lutter N. Mértan, Budapest, 1888. **Perger József.**

Rajz, heti 2 óra. Emberi fej-részek és fej rajzolása. Ábrázoló geometriából: a pont, vonal és síkidomok ábrázolása 2—3 és több síkon. Két pont távolsága, az egyenes hajlás szöge és dölési pontja. A pont, vonal és sík viszonylagos vonatkozásai. Adott síkban fekvő pont, vonal, sokszög és kör projectiói. A leforgatás és alkalmazása. Tankönyv: Dr. Fodor László, Ábrázoló geometria elemei.

Pataky Imre.

Tornázás, heti 2 órában. Szabadgyakorlatok. Összetett tag-szabadgyakorlatok váltva és összekötve járással. Birkózó gyakorlatok. Társas-szabadgyakorlatok vasbotokkal. Tornázó-rendgyakorlatok. Fűzerek. Katonai rendgyakorlatok. Húzóadások menetben, fejlődések rendekből és kettős rendekből. Szergyakorlatok. A csapatok erejének és ügyességének megfelelő gyakorlatok. Súlyemelés, súlydobás.

Dezső Lajos.

Nyolczadik osztály.

Osztályfőnök Kováts Antal.

Vallástan, heti 2 órában. A róm. kath. egyház külső és belső története. Tankönyv: Dr. Wappler A., A kath. Egyház története. Eger, 1878.

Janny László.

Magyar nyelv, heti 3 órában. A magyar nemzeti irodalom ismertetése, különös tekintettel Vörösmarty, Petőfi, Arany és Madách költészetére; a jelentékenyebb irodalmi irányzatok és férfiak tüzetes méltatása, műveik, illetőleg Gyulay, Toldy, Beöthy, Szilády, Kemény és mások idevágó munkáinak olvasása alapján. Havonkint egy írásbeli házi dolgozat. Tankönyv: Beöthy Zsolt, A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése. I. II. kötet, Budapest, 1888. és 1890.

Kováts Antal.

Német nyelv, heti 3 órában. Részletek Chamisso Schlemihljéből valamint egyéb költői és prózai darabok olvasása nyelvi és tárgyi magyarázatokkal, azok fordítása és elemzése, Etimologiai fejtegetések, hasonlított szók kikeresése és magyarázása. Beszédgyakorlatok, nyelv- és mondattani ismétlések. Az irodalomtörténetből a második virágzás korának legnevezetesebb költői. Havonkint egy iskolai dolgozat. Tankönyvek: Dr. Szemák István, Német nyelvtan, II. r. u. Német olvasókönyv, IV. r. Budapest, 1891.

Arányi Agost.

Latin nyelv, heti 5 órában. Fordítás: Horat. Carm. I. 1., 9., 12, 18., 22., 28., 31., II., 2., 10., 15., III. 3., 6. Carmen saeculare. Epod. I. 1. 2. Sat. I. 3. 6. Epist. I. 3. 7. Szemelvények az Ars poëtikából. Tacitusból: Augusztus. Tiberius. A germániai légiók lázadása. A felségsértésre vonatkozó törvények. Germanicus. A lex. Papia. Poppaea. Tiberius halála és jellemzése. Nero. A római tűzvész és a keresztények. Judaea és népe. Jeruzsálem ostroma. Agricola. Nyelvtan, régiségtan és irodalomtörténet. Kéthetenkint egy írásbeli iskolai gyakorlat. Tankönyvek: Bartal—Malmosi, Horatii opera omnia. Budapest, 1880. Dávid—Pozder, Tacitus. Budapest, 1890.

Kováts Antal.

Görög nyelv, heti 3 órában. Homeros Od. I. 1—324., V. 1—92, 228—493. VI. 1—310. IX. 39—163. Platon, Apologia. Kéthetenként egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyvek: Csengeri János, Homeros Odysseája, Budapest, 1886. Szamosi János, Szemelvények Platon műveiből, Budapest, 1883. **Horváth György.**

Történelem, heti 3 órában. Magyarország oknyomozó története, tekintettel az alkotmány fejlődésére, a műveltségi viszonyokra és a kútfőkre. Tankönyv: Ribáry—Mangold, Magyarország történelme, Budapest, 1886. **Szölgvény János.**

Természettan, heti 4 órában. Hőtan, delejesség és villanyosság, az anyag szerkezetére vonatkozó khémiai főbb tételek, a kosmographia elemei kísérletekkel és mathematikai megállapításokkal. Tankönyv: Dr. Schmidt Ágoston, Természettan. Budapest, 1887.

Perger József.

Mennyiségtan, heti 2 órában. Kapcsolatlan. Helycserélés, csoportozás: változtatás. Newton kéttagú tantétele. Általános ismétlés. Tankönyv, Dr. Lutter Nándor, Betűszám. Budapest, 1888.

Perger József.

Bölcsészeti előtan, heti 3 órában. A psychologia és logika elemei. A lelki jelenségek főcsoportjai. A testi tevékenység és érzékenység. Az értelem kifejlődése. Az erkölcsi őrzelmesség. Az akarat. Az emberi természet kettőssége. A logika feladata. A deduktív és induktív módszer. A tanúságtétel és bírálata. Az egyes tudományok módszere. A logikai tévedés. Tankönyv: Joly H. Philosophiai propädeutika. A psychologia és logika vázlat. Budapest, 1886. **Kováts Antal.**

Tornázás, heti 2 órában. Lásd VII. osztály.

Dezső Lajos.

2) Rendkívüli, nem kötelezett tantárgyak.

Francia nyelv, heti 2 órában. Helyes olvasás és írás, az alaktan elemei, a beszédrészek és azok alkalmazása, prózai és költői olvasmányok fordítása, elemzése és emlézése; beszédgyakorlatok. Tankönyv: Magyar francia nyelvtan Dr. Ottó Emil után Rayé Lajos. Budapest, 1892. **Arányi Ágost.**

Gyorsírás, kezdőknél és haladóknál heti 1—1, összesen 2 órában. Kezdőknél: A Gabelsberger-Markovits rendszerű gyorsírásnak levelezési része. Tankönyv: Forrai Soma, A magyar gyorsírás tankönyve. levelező rész. Budapest, 1886. **Horváth György.**

Haladóknál: A Gabelsberger-Markovits rendszerű gyorsírás vita-

irási része gyakorlásul különböző gyorsaságú dictatumok leírása szolgált. Tankönyv: Forrai Soma, a magyar gyorsírás tankönyve, Vitairás. Bpest, 1886.

Bartek Lajos.

Ének és zene. Ének, kezdőknél heti 2 órában. Az elméleti részből: vonalrendszer, kules, hangjegyek nevei és időértékük, stinjelek, a kettős és hármas ütenyek, a helyes éneklés szabályai. A gyakorlati részből: rythmikai és hangtalálási gyakorlatok, lapról való éneklés hat hang terjedelemben az \bar{c} -től az \bar{a} -ig. Tankönyv: Erney József, Gyakorlati énektan. Budapest, 1890.

Haladóknál: heti 1 órában. Az elméleti részből: az előbbieket ismétlése, a kem. C. hangsor, kereszt, bé és feloldójel, az előadási jelek magyarázata. A gyakorlati részből: hangsor éneklés, hangtalálási gyakorlatok, a dinamikai jelek gyakorlati alkalmazása az éneklésnél.

Karének, heti 1 órában. A haladó énekesekből alakított vegyeskar a művészies előadásban gyakoroltatott különböző egyházi és világi művek betanulása által. A gyakorolt művek közül előadásra kerültek, a) egyházi művek: Arcadelt I. Ave Maria, Praetorius M. Agnus Dei, Belizay Gy. O bone Jesu, Mozart W. A. Ave verimo, Szent-Gály Gy. Ave Maria, Tantum ergo és Requiem aeternam; b) világi művek: Klosz K. Gyászének, Erkel F. Hymnus, Egressy B. Szózat, Zimay L. Királyhymnus, Szent-Gály Gy. a Rákóczi induló és Kossúth nóták átírata. Ezekon kívül még több egyházi és világi mű szolgált a gyakorlás anyagául. Segédkönyvek: Dr. Harrach I., Magyar Arion, Dörffel, Musica sacra.

Zene, kezdőknél és haladóknál heti 1—1, összesen 2 órában.

Kezdőknél, az elméleti részből: a hegedű részeinek ismertetése, vonalrendszer, kules, a hangjegyek nevei és időértékük, stinjelek, ütenyek, a hangsor elmélete, kereszték bé-k keletkezése és célja. Gyakorlati rész: állás, hegedűtartás, gyakorlatok üres húrokon a vonókezelés elsajátítására, a tiszta hangvétel gyakorlása, rhythmikai gyakorlatok kem. c. hangsor. Tankönyvek: Langer V. A zene alapelmélete, Húber K. Hegedűiskola.

Haladóknál, az elméleti részből: kemény hangsorok, keresztkekkel és bé-vel, természetes hangközök, kemény hármas hangzatok. Gyakorlati rész: a kemény hangsorok és hármas hangzatok játszása öt keresztig és bé-ig, különböző vonásnemek gyakorlása, az előadás képzése. Tankönyvek: Langer V. A zene alapelmélete, Blumenstengel, Hangsor és hangzat gyakorlatok, Schuberth 50 könnyű duett.

Zenekari gyakorlatok, heti 2 órában. A haladó zenészekből alakult zenekar különböző egyházi és világi művek begyakorlásával foglal-

kozott, szem előtt tartva a művészies előadás kivánalmait. Gyakorlásul szolgáltak a következő művek, a) egyháziak: Habert op. 55. C dur nagymiséje, Mozart W. A. Ave verum, Szent-Gály Gy. Ave Mária és Tantum ergo; b) világiak: Sandré G. op. 24. Serenade, Mihalovits Ö. Király-hymnus, Zimay L. Király-hymnus, Schneider Hangverseny nyitány, Szent-Gály Gy. a Rákóczy induló átirata. Az ének- és zenevizsgálat jún. 12-én tartatott meg a következő műsorról: 1. Hangverseny nyitány, Schneidertől. Előadja a főgymn. zenekara. 2. Élő szobor, Vörösmartytól. Szavalja Tubán Tibor VIII. o. t., k. r. n. p. 3. Vándordal, Lányi E.-tól. Előadja a k. r. növendékpapok énekkara. 4. Pistika, Czuczor Gergelytől. Szavalja Gyenes Sándor I. o. t. 5. Királyhymnus, a „Magyar Árion“-ból, Zimay L.-tól. Előadja a főgymn. vegyes ének- és zenekara. 6. Bál-éj, Ábrányi Emiltől. Szavalja Bognár János VIII. o. t. 7. Kossuth nóták: a) Kossuth Lajos azt izente . . . b) Honnan jösz te . . . c) Gyászba borult . . . d) Szennyes az én ingem . . . e) Tavasz elmúlt . . . Lányi E. f) Reszket a fa levele . . . Karra alkalmazta Szent-Gály Gyula. Előadja a főgymn. vegyeskara. 8. Volapük, Gabányitól. Szavalja Oláh Gyula VIII. o. t. 9. Románéz, Sandré G. „Serenade“-jából (op. 24.) Hegedűsoló vonós zenekar-kisérettel. Előadja a főgymn. zenekara. 10. Pályázatok kihirdetése. 11. Rákóczy induló, a „Magyar Árion“-ból. Karra alkalmazta Szent-Gály Gyula. Előadja a főgymn. vegyes ének- és zenekara. A zenét és éneket vezette Szent-Gály Gyula főgymn. ének- és zenetanár.

A jövő évre előirányzott tananyag és tankönyvek.

A jövő évre a tanítás tervét és anyagát illetőleg az intézeti tanártestület teljesen alkalmazkodni fog az „Állandó tanmenethez“, melyet a kir. főigazgatóság a nmélt. vall. és közokt. miniszterium 21.199/88. sz. rendelete alapján 1302/89. sz. a. helyben hagyott.

Tankönyvváltoztatás csak annyiban történik, a mennyiben Pintér Kálmán Magy. Stilisztika Budapest, 1892. folytatólag az V. osztályba behozatik.

IV.

Írásbeli feladványok.**1) Magyar nyelven.**

V. osztályban. A szülőföld vidéke. Leírás. — Szondy hősiesség halála. Elbeszélés. — A szórakozás szüksége és módjai. Elmélkedés. — Miben nyilvánul a lírai elem Szilágyi és Hajmási balladában? — A honszeretet alapja a nemzetek nagyságának. Fejtegetés. — Az ifjú erényei Deák F. levele után. — Szabadon választott tárgyú életkép. — Hunyady János. Jellemrajz. — Az időjárás befolyása a növényzetre. Értekezés.

VI. osztályban. Az igaz barátság drága kincs. Elmélkedés. — Minő indulatok hatása alatt áll elő a válság Shakespeare Macbethjében? Fejtegetés. — A tenger és folyóvizek befolyása az emberiség sorsára. Értekezés. — Drámai jellemek Shakespeare Macbethjében. Rajz. — A történetírás fontossága. Értekezés. — B. Eötvös József Szalai László felett mondott emlékbeszédének gondolat menete, külső és belső bizonyítékai. Fejtegetés. — Minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs. Mondattárgyalás. — Elismerés az érdemnek. — Szónoki beszéd. — A szükség kifejti az ember szellemi, erkölcsi és fizikai erőit. — Értekezés.

VII. osztályban. 1. Az igazi művész kellékei. (Értekezés.) 2. Az epizódok az eposzban, különös tekintettel Vörösmarty Zalán futására. (Fejtegetés.) 3. Az irányregény. (Értekezés.) 4. Arany János „Családi kör” cz. idylljének tartalmi és alaki méltatása. (Fejtegetés.) 5. A románcz és ballada előadása közt levő különbség. (Értekezés.) 6. A magyar hazafias allegoriaköltészet. (Értekezés.) 7. Horatius hatása a magyar ódaköltészetre. (Értekezés.) 8. Iréne tragikái fejlődése. (Fejtegetés.) 9. A bohózat alakjai, tekintettel a Liliomfira. (Értekezés.)

VIII. osztályban. 1. A keresztény középkor magyar költészetének forrásai. (Értekezés.) 2. Főuraink szerepe az irodalom művelése terén a katolikus visszahatás korában. (Értekezés.) 3. Irodalmunk múlt századbeli hanyatlásának politikai és társadalmi okai. (Értekezés.) 4. Csokonai Vitéz Mihály költészete. (Jellemzés.) 5. A felújulás korának nyelvtudományi mozgalmi. (Értekezés.) 6. Az Auróra és Athenaeum hatása irodalmunkban. (Értekezés.) 7. A Karthauzi főhősének lelki fejlődése. (Fejtegetés.) 8. Drámai irányzatok Vörösmartytól Csiky Gergelyig. (Értekezés.)

Görög pótló magyar dolgozatok.

V. oszt. 1. Kármán „A nemzet csinosodása” cz. értekezésének szabad feldolgozása. — 2. Thukydides történetírása. — Az ó-klasszikus iskola ódaköltészete.

VI. oszt. 1. Homeros Iliásáról. 2. Az Odysseia tartalmi ismertetése.
3. Zrinyi M. „A török áfium ellen való orvosság“ cz. értekezésének eszméi.

VII. oszt. 1. Balassi Bálint költészete. 2. Antigone jelleme és tragikumája. 3. Sophocles mint drámaíró.

2. Érettségi feladványok.

A szeptemberi vizsgálatokhoz.

Magyar nyelvi feladványok.

1. Jósika; Eötvös és Kemény regényköltészete. (Összehasonlító méltatás.)

2. A gázok feszítő erején és a lég nyomáson alapuló tünetnyelvek és eszközök. (Természettudományi értekezés.)

3. Ne gondold, mintha a tanulás csak bizonyos időkhöz, az ifjúság éveire kötöttnek. Kölcsey. (Kifejtés.)

Jelesen dolgozott —, jól 1, elégségesen 3.

Német nyelvi feladvány.

A könnyelműségről (Somaházy István a Pesti Napló 178. számában) fordítás magyarból németre.

Jelesen dolgozott 1, jól 1, elégségesen 1, elégtelenül 1.

A latin nyelvi feladvány.

Vercingetorix seregéhez intézett beszédje.

Jelesen dolgozott 1, jól 1, elégségesen 1, elégtelenül 1.

Görög nyelvi feladvány.

Homeros II. IX. 676. 709.

Jelesen dolgozott —, jól 1, elégségesen 1, elégtelenül 2.

Mennyiségtani feladványok.

1. Algebrából: $u^4 - u^2 = 48$, $\frac{u^5}{u^3} = 9$; melyik a geometriai sor?

2. Geometriából: Kiszámítandók egy háromszög oldalai, ha területe $t = 7072 \text{ m}^2$ és $a = 36^\circ 48' 12''$. $B = 65^\circ 36' 28''$?

Jelesen dolgozott 1, jól 1, elégségesen 2.

A júniusi vizsgálatokhoz.

A magyar nyelvből.

1. Katona Bánk-bán tragédiájának jelességei és saját korabeli hatástalanságának okai. (Fejtegetés.)

2. A szatmári békekötés és következményei. (Történelmi értekezés.)
 3. A centrifugál erő és az azon alapuló tünemények. (Természettani értekezés.)

Jelesen dolgozott 7, jól 17, elégségesen 7.

Német nyelvből.

A kalász eredete. Kriza I. után, fordítás magyarból németre.
 Jelesen dolgozott 15, jól 14, elégségesen 2.

Latin nyelvből.

Nagy Sándor fordítás magyarból latinra.
 Jelesen dolgozott 6, jól 13, elégségesen 12.

Görög nyelvből.

Hom. Ilias XVIII. 509—540.
 Jelesen dolgozott 17, jól 9, elégségesen 5.

A mennyiségtanból.

1. Algebrából. Valaki 820 frtot takarít meg évenként. Meddig kell ezt tennie, hogy megtakarításai 1200 frtot elérjék, ha a kamatok kamatait 4½% számítják?

2. Geometriából. Egy szabályos nyolekszög területe 80 m², milyen nagy a belül és kívül irt kör sugara és ezen körlapok területei?

Jelesen dolgozott 10, jól 17, elégségesen 4.

V.

Adatok az intézet történetéhez.

1. Az intézet beléletéhez.

Változás a tanári karban.

A magyarországi kegyes-tanítórend főtiszt. kormánya határozata folytán áthelyeztettek Leitner József Lévára és Benczik Ferenc Tatába helyettes tanároknak, helyökbe rendeltettek Rónai István Léváról, Szapita Antal Kolozsvárról helyettes tanároknak.

Halálozás.

A tanári testületet mély csapás érte Szabó Ferenc házfnök, gymnasiumi tanár elhalálozásával.

Szabó Ferencz született Székesfehérvárott 1848. szept. 8., 1864-ben a kegyes-tanítórendbe lépett. Tanított 2 évig Máramaros-Szigeten, hét évig Veszprémben, három évig Nagy-Kanizsán, 6 évig működött tanárkodása mellett mint a rendi növendékek tanulmányi felügyelője és 5 éven keresztül mint házfőnök működött tanintézetünkben. Meghalt 1893. szept. 11.

Tapintatos vezetője, nyájas barátja, minden nemesre, minden jóra fáradhatlan buzdítója, oktatója vala növendékeinek. Önzetlen, buzgó és hasznos munkása volt nemesak a tanügynek, hanem ép oly buzgón munkálkodott a közjó előmozdításában. Nem volt nemes eszme, nem volt üdvös terv, mely nem találta volna őt a küzdők, fáradozók sorában és ezen érdeklődése biztosította számára az igaz tiszteletet, egyéni vonzó tulajdonságai pedig minden mivel kör osztatlan tiszteletét és becsülését nyerték ki számára. Emlékét tanítványai, társai, barátai, ismerősei kegyelettel őrzik.

Tanácskozások.

A nevelés és oktatásban megkövetelt egységes és egyentetű módszer érdekében megtartattak a nm. vallás és közokt. m. kir. miniszter úr által 1890. évi 23583. sz. a. kiadott középiskolai rendtartás 33—38. pontjai szerint a tanácskozások. Egész éven át 14 rendes, 2 rendkívüli tanácskozás tartatott, ide nem számítatván az érettségi vizsgálatokkal járó tanácskozásokat. A tanácskozások eredményéről a tanulók és a szülők hivatalos értesítést kaptak.

Beíratások és vizsgálatok.

A javító-, felvételi- és pótlóvizsgálatokat augusztus három utolsó napján, a beíratásokat szeptember 1—3. napján tartottuk meg. Az ünnepélyes „Veni Sancte“ szeptember 8-án volt. A rendes tárgyakat 14-én, a rendkívüli tárgyakat pedig 20-án kezdtük meg. Az előadások a szabályszerű szünnapok leszámításával minden fennakadás nélkül folytak.

Az évvégi vizsgálatok sorát a VIII. osztályban kezdtük, máj. 4-től tartottuk máj. 12-ig, a többi osztályban június 7-től június 23-ig bezárólag. Magán vizsgálatok nem voltak.

Érettségi vizsgálat ezen évben három ízben volt és pedig a tanterület ngs. kir. főigazgatójának intézkedése folytán szeptemberben és decemberben pótló, ismétlő és javító vizsgálatok, május- júniusban pedig az évvégi rendszerinti érettségi vizsgálatok. Szeptemberben a vizsgálatok írásbeli részét 4, a szóbelit 12—13 összesen 25 vizsgálandóval tartottuk meg, decemberben a szóbelit illetve javító vizsgálatokat összesen 3 vizsgálandóval tartottuk meg.

Az évvégi rendszerinti érettségi vizsgálat írásbeli részét máj. 15., 16., 17., 18., 19. napján, a szóbeli részt június 17., 18., 19., 20., 21. tartottuk meg összesen 33 tanulóval. Mindezen vizsgálatok szóbeli részénél ngs. Dr. Hóman Ottó tankerületi főigazgató úr elnökölt.

Az évvégi rendszerinti vizsgálatoknál jelen volt ngs. Dr. Czobor Béla miniszteri biztos úr.

A vizsgálatok eredményét részletezve tartalmazza a statisztikai kimutatások 3. száma.

A tanítás terve.

A tanítás tervét, a tananyag beosztását illetőleg, valamint az iskolai rend és fegyelem főtartására vonatkozólag mindenben alkalmazkodtunk a nmélt. miniszteriumnak rendeleteihez és a kir. főigazgatóságnak utasításaihoz.

Vallás és fegyelmi ügy.

A vallástani oktatás és a hitélet fölött az irányadó vezetést és ellenőrző felügyeletet a megyés püspök úr őnagyméltósága gyakorolja ngs. és főtisztelendő Bogyó Pál apát-plebános úrnak, mint püspöki biztosnak közvetítésével.

A tanuló ifjúságnak a róm. kath. vallású része vasárnapokon és ünnepeken 8 $\frac{1}{2}$ órákor, köznapokon pedig — kivéve a téli zord időszakot — az előadások előtt 7 $\frac{1}{2}$ órákor szent misét, vasárnapokon mise előtt hitoktató beszédet hallgatott. Az adventi és nagyböjti vasárnapok délutánjain litániára is járt az ifjúság; részt vett a buzaszentelő-, keresztjáró és úrnapi körmenetekben és farsangháromnapi szentségimádásban; a tanév folyamában ötször végezte a szent gyónást és áldozást s a nagyhét első három napján szent gyakorlatokat tartott. A hétköznapi és vasárnapi szent misék alatt énekelt, ünnepeken pedig zenés miséket adott elő az ifjúság ének- és zenekara: ezen miseénekeknek épületes betéteit képezék az intézet felső két osztályába járó rendi növendékpapok külön énekarának darabjai.

A nem katolikus vallású tanulók az illető hitfelekezetek lelkesítőitől nyerték vallási oktatásaikat és részt vettek a saját vallásuk szerint való istenitiszteletekben és vallásgyakorlatokban.

A tanártesülettel együtt az egész ifjúság kegyelettel ünnepelte meg október 4-én és november 19-én felséges apostoli királyunknak és királyasszonyunknak nevenapját, nemkülönben június 8-án koronázásuknak évfordulóját.

Az iskolai rendszabályokat szeptemberben és januárban a tanuló-ifjúságnak fölolvastuk s kellő értelmezéssel kötelezővé tettük, a beiratások alkalmával pedig egy-egy nyomtatott példányban kézbesítettük minden tanuló szüleinek, hogy a rendszabályoknak a házi felügyeletre vonatkozó részéről kellőleg tájékozva legyenek, azokat magok is szemelőtt tartsák, illetőleg a szállásadókat azoknak megtartására kötelezzék.

Látogatás.

Tankerületünk kir. főigazgatóját ngs. Dr. Hóman Ottó kir. tanácsos és közoktatási tanácsos urat a lefolyt tanévben négy ízben volt szerencsénk tanintézetünkben tisztelhetni. Szeptember, deczember és június hónapokban az érettségi vizsgálatok vezetése végett jelent meg, május 2—8-ig pedig az intézetnél a hivatalos látogatást végezte.

Ez utóbbi alkalommal minden osztályban, minden tantárgy előadását meghallgatta; meghallgatta a rendkívüli tantárgyak előadásait is; megvizsgálta tüzetesen a könyvtárakat, szertárakat, gyűjteményeket és az osztályok felszerelését, az írásbeli dolgozatokat, rajzokat és osztálykönyveket, nem különben az intézet irattárát is. A beható vizsgálat végeztével a kir. főigazgató úr önagysága tanácskozmányt tartott a tanártestülettel, közölte a tapasztaltakról véleményét, célirányos utasításokat adott s egészben véve kifejezte meglegedését.

Főtisztelendő Lévay Imre a magyarországi kegyes-tanítórend tartományi főnöke titkárával nt. Dr. Vámos Károly úrral ápr. 8—10. napján szerencsélte látogatásával tanintézetünket, és meghallgatta mind a VIII. osztályban minden tanár előadását, megvizsgálta az intézetet és annak minden felszerelését.

Évzárás.

Június 29-én tartotta a tanártestület évzáró tanácskozmányát, a mely után, június 29-én Isten kegyelméből „Te Deum“-mal fejeztük be az iskolai évet. — Ekkor osztotta ki az igazgató az alább közzé tett jutalmakat, az osztályfőnökök pedig a bizonyítványokat és az évvégi nyomtatott Értesítőt.

2. Az intézet külső viszonyai.

Róm. kath. egyháztanács.

Az intézetet fentartó érdemes egyházközönségnek tekintetes tanácsa az intézet ügyének gondozásával saját kebeléből választott „főgymnasiumi bizottságot bizott meg és ezen bizottság elnöke Horváth Döme ny. királyi táblái tanácselnök, tagjai pedig: ifj. Bagi László városi fő-

jegyző, Dr. Bagi Béla jogakadémiai tanár, Bogoss Endre, kir. törvényszéki bíró, Dömötör Sándor, kir. közjegyző, Hornyik József m. kir. főreáliskolai tanár, Kovács Sándor földbirtokos, Perger József főgimn. igazgató, Tóth István, ny. városi tanácsos.

Ezen bizottságnak a főgymnasiumnak fõntartására és fejlesztésére irányuló lelkes gondoskodása ezen tanévben is nagy jelentőségű tényekben nyilvánult. A tekintetes egyháztanácsnak az intézet ügye iránt mindig nyilvánuló áldozatkészsége után, ezen bizottság lankadatlan tevékenységének köszönhető, hogy az iskola anyagi szükségletei mihamar ki fognak pótoltatni.

A jelen tanévben az egyházközség áldozatkészsége folytán a gymnasiumi helyiség egy nagyobb szabású oldalépülettel bővített ki, ezen épület elkészült; a régi gymnasium pedig új nagy ablakkal láttatik el, mind a terem újrapadoztatik és az egész épület teljesen átalakittatik. Mindezen munkálatokat és az új épület teljes felszerelését még a szünet alatt befejezik. A kegyes-tanítórend tulajdonát képező telekből játszótérnek átengedett területet oly kikötéssel, hogy a területre nézve tulajdonjogát fentartja és csak a fentemlített célra engedi át a használatot.

Tápipintézet.

Az érdeemes egyházközség az iskola közelében bérelt külön helyiségben tápipintézetet tart fenn, most már kilenczedik éve. Ezen tápipintézetben a város bármelyik középiskolájába járó szegény tanulók havonként előre fizetendő 7 frtnyi díjért ebédvel, vacsorával és reggelire szánt kenyérrel láttatnak el. Ezen tápipintézet ügyeinek vezetését 9 tagú bizottságra bízta. A tápipintézet igazgatója fõt. Hanusz István m. kir. főreáliskolai igazgató. E bizottságnak tagjai voltak ezen évben a mi tanintézetünk részéről: Horváth György és Junker László tanárok, Perger József igazgató.

Szolgáljon ez az intézményt igénybe venni óhajtó vidéki szüléknek tájékoztatóul az iránt is, hogy tudakozódásaikkal kihez kelljen fordulniok.

3. Az intézet jótéevői.

(L. A. t. = Lásd: Adatok az intézet történetéhez.)

Tek. Bagi László városi főjegyző úr L. A. t. 10. pont. — Tek. Bogoss Endre kir. tszéki bíró úr L. A. t. 9. pont. — Ns. és fõt. Bogyó Pál apátplebános úr L. A. t. 10. p. — Tek. Dömötör Sándor kir. közjegyző úr L. A. t. 9. 10. pont. — T. Dömötör Istvánné Bencsik Teréz úrnő L. A. t. 9. p. — Tek. Fekete István városi tanácsos úr L. A. t. 9. p. — Tek.

Fekete Mihály könyvkereskedő úr L. A. t. 10. p. — Tek. Gyenes István árvaszéki ülnök úr L. A. t. 9. p. — Tek. Hajagos József városi főkönyvelő úr L. A. t. 9. p. — Mélt. Horváth Döme nyug. kir. táblai tanácselnök úr L. A. t. 4. b. 9., 10. p. — Főt. Járvás József káplán úr L. A. t. 10. p. — Tek. Kováts Sándor földbirtokos úr L. A. t. 9. p. — Tek. Metzger Béla úr L. A. t. 10. pont. — Tek. Szegedi György városi tanácsos úr L. A. t. 9. p. — Főt. Szabó Ferencz n.-eleméri plébános úr L. A. t. 4. b. — Tek. Tóth László könyvnyomdatulajdonos úr L. A. t. 6. pont. — Tek. Zimay Károly úr, a róm. kath. egyháztanács főgondnoka L. A. t. 9. pont. — A kecskeméti tek. Casinó L. A. t. 9. p. — A kecskeméti takarékpénztár L. A. t. 10. p. — A Kecskeméti Kereskedelmi Ipar-Hitel-Intézet és Népbank L. A. t. 10. p.

Fogadják a nemes szívű adományozók a jutalmazottak és segélyezettek nevében is tolmácsolt igaz köszönetünket.

4) Könyvtárak.

1. Tanári könyvtár.

a) Beszerzések: Szepesi, Latin alaktan; Szepesi, Latin gyakorló Brózik, Földrajz I.; Lutter, Számтан; Szinnyei, Nyelvtan II.; Brózik, Földrajz II.; Lange, Atlasz; Szinnyei, Rendszeres nyelvt.; Frenel, Liturgika; Pintér, Stiliztika I.; Szemák, Német nyelvtan II., Szemák, Német olvasó II.; Szőlgyémy, Világtörténet I.; Lutter, Betűszámтан; Róth, Ásvány-, kőzet- és földtan; Szőlgyémy, Világtört. III.; Szemák, Német olvasó IV.; Frenel, Liturgika; Arany, Toldi; Szemák, Német olv. II.; Lutter, Betűszámтан; Róth, Ásványtan; Szőlgyémy, Világtört. III.; Szepesy, Latin alaktan; Borovszky, Honfoglalás; Alexander, Nemzeti szellem; Pálffy, Régi Magyarország; Alexander, Platon; Flammarion Csillagász. olv.; Balásy, A nyelv; Jurnal, Of Education 1894.; Zeitschrift für Aest. Gymnasien 1894.; Pallas Lexikon V.; Müller, Mandbuch d. Alterthums; Wissenschaften VI. I. Abth.; Monologok 51—56.; Pauler, Magyar nemz. tört. II.; Középkorlak ügye; Quller, Handbuch d. Alterth. Wissenschaften XVIII. Halbb.; Osztr. magy. monarchia 196/210.; Szinnyei, Magyar írók 23/24.; Szinnyei Tájszótár 3/4.; Névy, Jókai; Hentaller, Kossúth és Kora; Flammarion, Világ vége; Pallas Lexikon VI.; Kiepert Wandkarte des Röm. Reichs; a „Magyar nyelvőr“, a „Századok“, az „Országos Középkorlai Tanáregyesületi Közlöny“, az „Egyetemes phil. Közlöny“, az „Egyetemes Közoktatásügyi Szemle“, a Földrajzi Közlemények“, az Irodalomtörténeti Közlemények“.

b) Ajándékok: mélt. Horváth Döme ny. kir. táblai tanácselnök úrtól Magyar nyelvtörténeti szótár folytatólag, Szinnyei Magyar írók és

munkái folyt., Borovszky S. A honfoglalás története, A Dugonics évkönyve, Alexander Bernát Platon és Aristoteles, Csaplár Benedek Révai Miklós élete IV. k. Dr. Szigethy Lehel úrtól A magyar pénzügyi jog vezérfonala. Ranezay József k. r. n. p.-tól Hampel József Archeologiai Értesítő 5 füz. Főtiszt. Szabó Ferencz német-eleméri plébános úrtól: Wertner IV. Béla, Hóke Magyarország története, Király. P. Dacia, Lázár Angolország története, Szádeczky Erdély és Mihály vajda, Balbi-Czirbusz Egyetemes földrajz I. k., Ebers A régi és új egyiptom; A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek A közoktatás állapotáról szóló huszonkettedik jelentése; Az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap 1892. évi állapotáról szóló jelentése.

2. Ifjúsági könyvtár.

Az iskolai évben következő művekkel gyarapodott:

Vétel útján: Jókai Mór, És mégis mozog a föld; Erdély aranykora 4 k.; Kisfaludy Sándor, Kesergő szerelem; Boldog szerelem 2 k.; Eötvös József br., A falu jegyzője 3 k.; Varga Ottó, Aradi vértanúk 2 k.; Gáspár Ferencz, Negyvenezer mértföld 1 k.; Flammarion Camille, Csillagászati olvasmányok 1 k.; Verne Gyula, Várkastély a Kárpátokban 1 k.; Monatsbände V. évf. 10 k.; Olesó könyvtár 325—333. számig terjedő kötetei; Beöthy Zsolt, A magyar szépprózai elbeszélés 2 k.; Verne Gyula, Bombarnac Claudius 1 k.; Deák Ferencz, Beszédeiből szemelvények 1 k.; Faludi Ferencz, Nemes úrfi 1 k.; Salamon Ferencz, Az első Zrinyiek 1 k.; Nagy Miklós Kossúth Lajos emlékezete, temetése 4 füzet; Czuczor Gergely, Botond 1 k. Ajándék: Herchenbach Vilmos, A milliomos és az útezaseprő 1 k.; Horváth Döme, Vegyes művek 1 k. Összesen 26 mű, 38 kötetben; 37 frt 20 kr. értékben.

5) Szertárok.

a) Természettani szertár. Mank Tellurium. Ezenkívül szerezettek kísérleti és fogyasztás alatt levő tárgyak.

Az újabb beszerzéssel együtt van jelenleg a szertárban:

I. az általános tulajdonságok és

erők tanához	7 készülék,	9 drb.,	26.50 frt ért.
II. az általános mechanikához	54	118	548.95 " "
III. a cseppfolyósok mechanikájához	27	49	268.10 " "
IV. a légneműek mechanikájához	53	73	482.93 " "
V. a rezgés és hangtanhoz	19	43	154.35 " "
VI. a hőtanhoz	42	82	282.40 " "

Átvitel: 202 készülék 374 drb. 1763.23 frt ért.

	Áthozat: 202 készülék	374 drb.	1763.23	frt ért.
VII. a fénytanhoz	65	136	890.12	„ „
VIII. a delejességhez	9	31	567.00	„ „
IX. a dörzs. és légköri villanyos- sághoz	36	69	303.04	„ „
X. a galván villanyosságához	71	137	1233.41	„ „
XI. a kosmophysikához	5	5	285.00	„ „
XII. szerelvények, bútorzat, mű- szerek	29	50	197.68	„ „
XIII. iratok, könyvek, nyomtatv.	44	49	19.05	„ „
	Összesen: 460 készülék,	869 drb.,	4743.53	frt ért.

b) A vegytani szertárba a fogyasztási anyagok pótolttak.

c) A természetrajzi szertár gyarapodása: 5 madár és 1 emlős az intézetben kitömve; 1 lócsontváz a 7. sz. Huszár-ezred ajándékából; 1 farkas koponya, ajándékozta Kriszten Adolf II. o. tanuló; 112 féle termés a növénygyűjtemény számára, Tőkés Lajos selmeczbányai k. r. tanár ajándékából; 20 drb. keret üveggel, a moszatgyűjtemény számára 11 frt 60 kr. értékben.

A gyűjtéshez járultak: Darányi Ferencz ügyvéd, Sándor Ferencz gazdálkodó, Kiss Jenő V. és Kriszten Adolf II. oszt. tanulók.

A növény- és rovargyűjtemény újabb példányokkal pótoltatott és bővítettett.

d) Térképgyűjtemény. Az intézetnek van 77 drb. falitérképe, 31 drb. kézi atlasza, 34 drb. földrajzi és történelmi képe, 5 drb. ég- és földgolyója.

e) Érem- és pénzgyűjtemény. Érem- és pénzgyűjteményünk áll 744 drb. érezipénz és emlékérempől és 42 drb. bankjegyből. Pecsétgyűjteményünk a tanév végén 324 drbból.

f) A rajz és mértani szertár.

A szertár mostani állománya.

1. Szerelvények	2 készülék	6 drbban.
2. Minták a mértan tantárgyhoz	3 „	49 „
3. Rajzmintalapok	14 csoport	1052 „
4. Adományok (műlapok képek)	5 mű	39 „

Összesen: 22 tárgy 1146 drbban.

g) Zene szertár. Az ének- és zeneiskola-szükségleteire a n. érdemű róm. kath. egyházközség ez évben is 50 frtot adományozott. Ez összegből szereztetett: hangjegypapír, hegedű, viola, cello, violon, bél- és selyemhúrok, hegedűláb, csavar, hűrtartó, gyanta, vonószőr, kótairás, összesen 50 frt értékben. A szertárban van jelenleg: énekdarab 280, zenedarab 92, hangszer 20, összesen 392 darab.

6) Önképzőkör.

Alapszabályai értelmében a két felső osztály tanulói képezik rendes, az V. és VI. osztályéi pedig bejáró tagjait s ez utóbbiak csak szavalatokkal léphetnek fel. Ez évben a körnek 27 rendes és 42 bejáró, összesen 69 tagja volt.

A kör megalakulása szeptember 24-ikén történt. Tisztviselőkül választottak: Török László VIII. o. t. elnöknek; Fodor Imre VIII. o. t. főjegyzőnek; Ringeisen Antal VIII. o. t. pénztárosnak; Bognár János VIII. o. t. főkönyvtárosnak; Kun Benjamin és G. Szabó János VII. o. tanulók aljegyzőknek, Szaif Kálmán VII. o. t. alkönyvtárosnak.

A kör az október hó 1-én tartott első nagygyűléssel kezdte meg működését, mely alkalommal a főgymn. igazgatója buzdító szavakat intézett a kör tagjaihoz, a vezető tanár pedig a kör működésének irányát jelölte meg bevezető beszédében. Volt összesen 2 nagy gyűlés, 16 rendes v. kis gyűlés és 6 ünnepi diszgyűlés; a kis- vagy rendes gyűlések tárgya az elfogadott dolgozatok s a rájuk vonatkozó bírálatok felolvasása, úgyszintén szavalatok s azok rögtön következő megbírálása volt, mindenkor a vezető tanár felügyelete mellett és megjegyzései kíséretében. A diszgyűlés tartására alkalmat szolgáltatott 1849. október 6-ának, Vörösmarty Mihály emlékének és Jósika Miklós br. születésének századik évfordulója 1848. márczius 15-ének, Jókai Mór 50 éves irói pályájának és Kossúth Lajos halálának emléke.

A kör munkásságának eredménye a következő: két elnöki beszéden kívül benyújtottak a tagok, a pályázatok dolgozatait is ide számítva: 29 dolgozatot.

Műfajok szerint ezek közt volt:

• 6 emlékbeszéd, 3 irodalomtörténeti jellemzés, 5 elbeszélés, 2 fordítás, 3 természettudományi értekezés, 1 történeti értekezés, 1 elmélkedés, 8 költemény.

A szavalatok művelésében 22 tag 73 fellépéssel vett részt. A szavalatok közül 58 a komoly, 15 a komikus nemet képviselte. E szavalatok közül a rájuk mondott bírálat értelmében 8 dicséretes, 19 jó, 29 elismerés, 7 megemlítés és 2 az elvetés fokozatában részesült, 8 pedig bírálatlan maradt. Szavalatversenyt a kör február 18-án tartott. A komoly szavalatok dija megosztott Horpáczy Jenő és Bognár János VIII. o. tanulók között úgy, hogy Horpáczy Jenő kapott 3 frtot, Bognár János pedig 2 frtot, a komikus szavalatok díját 3 frtot Oláh Gyula VIII. o. t. nyerte el, Horpáczy Jenő VIII. o. t. pedig 2 frt jutalomban részesült.

A kör a munkakedv ébresztésére jutalmazással is akarván hatni a következő 3 pályakérdést tűzte ki: 1. „Báthory Boldizsár“ (Elbeszélés) jutalma 10 korona, 2. „A Baradlay testvérek jelleme Jókai a „Kőszivű ember fiai“ cz. regényében, jutalma 4 korona. 3. „Hazánk leghasznosabb terményei a szervesvilágból“ jutalma 6 korona.

E pályakérdések közül csak az elsőre érkezett be 3 pályamunka, a másik két kérdés nem vonzott pályázót. A beszély jutalom nyertese Fekete Béla V. oszt. tanuló.

Az önképzőkör buzgó és tapintatos elnöke, Török László VIII. o. t. egy db. arany jutalomban részesült, tek. Tóth László úr ajándéka. Bognár János szorgalmas szavaló tagnak pedig a kör 4 korona ajándékot szavazott meg. Szorgalmas munkásságukért dicséretet érdemelnek: Horpáczky Jenő, Havas Béla, Klauber Frigyes, Oláh Gyula, VIII., Györkő Kálmán VII. o. tanulók.

A könyvtár gyarapodott 35 művel, 35 kötetben; és pedig ajándékozásból 19 mű 19 kötetben; vétel útján 16 mű 16 kötetben.

A pénztár állása. Van a körnek egy 63 frt 85 krról szóló takarékpénztári könyve, kézi pénztára pedig a bevételek és kiadások egybevetése után 52 frt 10 kr. összeget tartalmaz.

7) Gyorsírókör.

A főgymnasiunban 1887. okt. 2-án megalakult Gyorsírókör ez évben is folytatta működését. Az alakuló gyűlés 1894. okt. 22-én volt, melyen a tisztviselek választattak meg és pedig Fejér Gyula k. r. n. p. VIII. o. t. előadónak, Mihálovics Béla k. r. n. p. VIII. o. t. előadónak a kezdőknél, Gosts István k. r. n. p. VIII. o. t. jegyzővé, Klauber Frigyes VIII. o. t. könyvtárossá, Horváth Konstantin k. r. n. p. VIII. o. t. pénztárossá.

A gyorsírókör tagjai a VIII. osztályból: Csibertics Pompilius, Fejér Gyula, Gombos Albin, Gosts István, Hannig István, Horváth Konstantin, Hraskó István, Jakobinyi Alajos, Mihálovics Béla, Molnár Sándor, Német Károly, Pál Károly, Pálfi János, Ranezay József, Rozs Lajos, Saláta Károly, Striegl József, Tubán Tibor, Vnuk István, Zsigmond Alajos kegyesrendi növendékpapok és Klauber Frigyes. — A VII. osztályból: Agárdi Lajos, Arendt Endre, Esztergályos Gyula, Fejes Gyula, Floderer Imre, Frick János, Gosztonyi János, Hollósi Béla, Horváth György, Lasky Géza, Niklós János, Puder József, Schima János, Simon Gyula, Stodolni Gyula, Suller János kegyesrendi növendékpapok.

A tagok hetenkint egyszer összejöttek és az előadók vezetése s a felügyelő tanár ellenőrzése mellett gyakorlatilag képezték magukat a gyorsírásban.

Versenyírás a kör vagyoni gyarapodása ezéjából nem tartatott.

A körnek jövedelme tagsági díjakból 72 frt volt, kiadása pedig 4 frt s így a pénztári maradvánnyal 43 frt 61 krral együtt a kör vagyona 111 frt 61 kr.

A kör könyvtárának gyarapodása 2 évfolyam a budapesti gyorsíró-kör szaklapjaiból.

Tagok száma 37.

8) Segélyző egyesület.

A segély egyesület ezen évben nem gyarapodott és így van az egyesületnek készpénzben 731 frt 92 krja. A kamatok nem vétettek fel.

A segélyző könyvtárból 311 kötet könyv osztatott ki 51 tanuló között 359·59 frt értékben. Vásároltatott 50 kötet 63·45 frt értékben.

9) Az intézetnél rendszeresített pályázatokról.

A tételeket megállapító bizottság 1893. decz. hó 18-án tartott gyűlésében a következő tételekre tűzött ki pályadíjakat:

1. Kecskemét város közönségétől alapított „Széchenyi díj“-ra (30 frt.) melyért csupán kecskeméti születésű ifjak pályázhatnak, ki volt tűzve: „Magyarország szerepe a Habsburgok hatalmának megállapításában és védelmében“, magyar történelmi kérdés. Birálói: Horváth Döme, nyug. kir. táblaitanács elnök, Szölgyémy János és Junker László főgymn. tanár urak.

Beérkezett 3 pályamű a következő jeligék alatt: Concordia res parvae crescunt; Vért s éltet áldoz e nemzet székedért; A magyar háládatlan nem lehet. Tekintettel arra, hogy e pályaművek a tárgyra vonatkozó számos adat közül alig kettőt — háromat ölelnek fel s így nagyon is hiányosak, másrészt pedig a feladat körén kívül eső történelmi tényeket vonnak a dolgozat keretébe, minél fogvaa tárgyszerűtlenség hibájába esnek: a bírálók egyértelmű határozatából a kitűzött pályadíj ez idén ki nem adatik, hanem a jövő évi díjak számára fog fentartatni.

2. A kecskeméti kaszinó 20 frt jutalmára ki volt tűzve: „Dózsa György“ történelmi elbeszélés. Birálói: ifj. Bagi László városi főjegyző, Kovács Antal és Rónai István főgymn. tanár urak

Beérkezett 7 pályamunka, melyek közül az első díjat (40 korona) elnyerte a „Szellemét a tűz nem égeti meg, mert ez maga tűz“ jeligéjű dolgozat, mint ügyesen szőtt mese, történelmi hűséggel feldolgozva. Sikerült leírások elevenítik előadását, stílusa is könnyed, gördülékeny. Szerzője: Striegl József VIII. o. t.

A második díjra vagyis 25 koronára érdemesítettett a „Még kér a nép, most adjatok neki“ jeligével ellátott dolgozat. Egy-két indokolatlan helyzet leszámításával szintén ügyesen szőtt mese, melyben a történelmi hűség szemelőtt tartatik. Azonkívül eleven leírások, élénken szőtt párbeszédek emelik a dolgozat becsét. Stilusa is gyakorlottságra vall. Szerzője: Mihálovics Béla VIII. o. t.

A harmadik díjat 10 koronát nyerte a „Jól irni természet remekműve“ jeligéjű pályamű mint jeligéje mondását követni törekvő dolgozat. Szerzője: Schima János.

Dicséretet érdemel a „Szerelmemért feláldozom az életet“ jeligével bíró dolgozat. Szerzője: Frick János VII. o. t.

3. A néhai Zsiga Alajos, k. r. áldozópap és tanártól alapított „Zsiga díj“-ra 25 frt e vallás erkölcsi tétel volt kitűzve: „Ki veszteségei közepett is megtartotta az isteni gondviselésben való bizodalját, azt a sors csapásai nem sujthatják le.“ Birálói: Dömötör Sándor kir. közjegyző; Arányi Ágost és Horváth Sándor főgymn. tanár urak.

Beérkezett 4 pályamunka, melyek közül a „Küzdj és bízva bízzál“ jeligés dolgozat következtetéseinek alaposága, az érvek ügyes alkalmazása, az irány gördülékenysége és kellemességénél fogva a „Zsiga díj“-ra 50 korona érdemesítettett. Szerzője: Gosts István VIII. o. t.

„Boldogok akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak“ jeligével ellátott dolgozat, mint sok szép eszmével bővülkedő s folyékony irányban vezetett pályamű 30 koronával jutalmaztatik. Szerzője: Ranezay József VIII. o. t.

„Mennyet kell a földön is keresni“ a felhozott szép példák mellett, nem képez kikerekített egészet; úgy ez, mint: „Mondottam ember, küzdj és bízva bízzál“ jeligés dolgozat, mely szintén szorgalomra vall, dicséretre érdemesítették. Szerzőik: Stodolni Gy. VII., Jakobinyi Alajos VIII. o. t.

4. Aesthetikai tételül ki volt tűzve: „Néptípusok Tóth Ede népszínműveiben“. Birálók: Bagi Béla jog. akad. tanár, Kovács Antal és Rónai István főgymn. tanár urak.

A beérkezett 3 pályamű közül a bíráló bizottság 2 talált jutalomra érdemesnek. Első jutalomra 35 korona az „Óh ez az ostoba falusi nép“ jeligéjűt, mint szorgalommal készült dolgozatot. Érinti azokat a kifogásokat, melyeket a kritika a személyek jellemfejlesztésére nézve emelt s saját kritikája szerint enyhíteni iparkodik e kifogásokat. Így önállóbb lesz, mint versenytársai. Tóth Ede alakjaihoz hasonlókat a magyar népéletéből hoz fel, mi által sikeresen mutatja ki azok eredetiségét, igazságát. Előnyére válik, hogy szól bár röviden Tóth Ede nyelvezetéről is. Stilusa is gyakorlott és élvezhető. Szerzője: Ranezay József VIII. o. t.

Második díjra 15 korona ítélte érdemesnek a bizottság „Az erő az erőtlenségben fejlík ki“ jelígejú dolgozatot, melynek szerzője, felhasználta a keze ügyében eső tanulmányokat, él a kritikával; de hiánya dolgozatának, hogy nem terjeszkedik ki arra, mennyiben felel meg az alakok jelleme a lélektani hűségnek, mennyiben hibás az alapeszme, — mert e két hiba feltalálható Tóth Ede legjelesebb alkotásában a „Falu rosszában“ is. Különbén sikerült dolgozat, könnyű irálylyal. Szerzője: Jakobinyi Alajos VIII. o. t.

A harmadik pályamú, melynek jelígeje „Én vagyok a falu rossz egyedül“, megdicsértetett. Szerzője: Mihalovics Béla VIII. o. t.

5. Költői dolgozatul ki volt tűzve: „Nyelvében él a nemzet“ mint tanító költemény. Bírálói: Bogos Endre kir. törv. bíró, Kovács Antal és Rónai István főgymn. tanár urak.

A beérkezett 3 pályamú közül elsődíjat 1 drb. tíz frankos aranyat nyerte a „Szived keservét kis leány“ jelígejú költemény, mely verselő ügyességgel s helyes technikával készült. Hibája az, hogy helyenkint a históriai és irodalomtörténeti reflexiókat elvontan s kevésbbé költői kifejezésekkel írja meg, azonkívül hasonlatai sem mindig sikerülnek. Szerzője: Gombos Albin VIII. o. t.

10 koronával jutalmaztatik a „Ha Isten is segít, kibír velünk“ jelígejú költemény. Szerzője: Laski Géza VII. o. t.

6. Műfordításra kitűzetett a németből „Über Bürgers Gedichte von Schiller“. Bírálói: Dömötör Sándor kir. közjegyző, Arányi Ágost és Horváth Sándor főgymn. tanár urak.

A beérkezett 3 pályamunka közül jutalomra 20 korona érdemes az „Önértet te vagy a diadalma, bére, nem a díj“ jelígejú fordítás mint a mely helyes felfogást árul el s éppen azért igen jól adja vissza az eredetit. Szerzője: Schima János. VII. o. t.

„A fordíts, ne fordíts“ jelígejú fordítás bíró mű igen sokszor inkább a szóhoz semmint az értelemhez ragaszkodik. Dicséretet érdemel. Szerzője: Striegl József VIII. o. t.

7. Természettudományi tételre ki volt tűzve: „Az elektromosság elmélete és alkalmazása.“ Bírálói: Hajagos József városi főkönyvelő, Perger József főgymn. igazgató és Bartek Lajos főgymn. tanár urak.

Beérkezett 4 pályamunka, melyek közül jutalmat nyert 2, 20 koronát kap „A kutató emberi ész nem ismer határt“ mint a tárgyat egészen felölelő ügyesen berendezett és folyékony irálylyal irt dolgozat. Szerzője: Gosts István VIII. o. t.

Második díjra 15 koronára érdemesítettett az „Eripui coelo ignem“ jelígejú ellátott pályamú, melynek felfogása szintén jó, de az első részben

nem eléggé kidolgozott, irálya is nehezkesebb az előbbinél. Szerzője: Mihalovics Béla VIII. o. t.

„A sokat kell az embernek tudni“ jeligéjű mint nem eléggé rendezett s a leírásra sem elég gondot fordító dolgozat, törekvésére való tekintetből megdicsértetik. Szerzője: Ranezay József VIII. o. t.

A pályaművek jutalmazására fordítottatott 270 korona, melyhez a már említetteken kívül ajándékaikkal járulni nagylelkűen kegyeskedtek: Horváth Döme nyug. kir. táblai tanácselnök úr a maga nevében s néhai Horváth Cyrill emlékére 80 korona, Dömötör Sándor kir. közjegyző 20 korona, Hajagos József városi főkönyvelő, Bogoss Endre kir. törv. széki bíró, Fekete István városi tanácsos, Gyenes István árvaszéki ülnök, Kovács Sándor földbirtokos, Szegedi György városi tanácsos, Zimay Károly r. kath. egyházi főgondnok urak 10—10 koronával és özv. Dömötör Istvánné úrnő, Rónai István k. r. főgymn. tanár úr pedig 1 drb. 10 frankos aranytal.

Fogadják a nemes szívű adakozók, a tanuló ifjúság nevében, a tanár-testület hálás köszönetét.

10) Ösztöndíjak, jutalmak, segélyezések.

Nunkovich András-féle 100 frtos ösztöndíjban részesült Pataky Zoltán VII. o. tanuló.

Néhai nemes Jettim József alapítványából másodosztályú 80 frt ösztöndíjban részesült Török László VIII. oszt. tanuló.

Boldogult Horváth Cirill emlékezetére mélt. Horváth Döme adományából (50 frt) ösztöndíjat kapott Harkay József VI. o. tanuló.

B. e. Hoffmann János, néhai kecskeméti prépost plébános ösztöndíját (25.20 frt) Kovács János IV. oszt. tanuló kapta.

Kisfaludi Liptay Pál alapítványából Konez István VI. oszt. tanuló (16 frt) ösztöndíjat kapott.

A Fektor-féle ösztöndíjban (24 frt) Nyúl Pál I. oszt. tanuló részesült.

Csomák Gábor-féle alapítványból Vincze László III. oszt. tanuló kapott (35 frt) ösztöndíjat.

Mélt. Horváth Döme adományából (20 frtot) kapott Szeless László IV. oszt. tanuló.

B. e. Kovács László alapítványából (20—20 frt) jutalomdíjban részesültek Polló István VI., Hajagos István II. oszt. tanulók.

B. e. Ferenczi László alapítványának kamatját (8 frt) Kósa József VI. oszt. tanuló kapta.

H. Kovács Anna alapítványának kamatait (12.68 frt) Stauber József I. oszt. tanuló kapta.

B. e. Major József alapítványának kamatját (1.60 frt) Biró Magdolna alapítványának kamatját (4 frt) Zimmermann Józsefné alapítványainak kamatját (2 frt) Major Gyula II. oszt. tanuló kapta.

B. e. Pollák Ede, néh. kegyesrendi kormánysegéd alapítványának kamatját (5.68 frt) Pakos Emanuel I. oszt. tanuló kapta.

Ntiszt. Csősz Imre kr. tanár úr alapítványának kamatját (4.80 frt) Orbán János III. oszt. tanuló kapta.

B. e. V. Kiss József és neje b. e. Ruza Rozália alapítványának 12 frt Kovács Gábor VI. oszt. kapta.

Ns. és Főt. Bogyó Pál apátplébános adományát (egy 10 frankos arany) Hatvani Ede V. o. tanuló kapta a vallástan szorgalmas tanulásaért.

Tek. Bagi László (ifj.) városi főjegyző úr adományát (1 drb. cs. arany) Fehér Miklós IV. oszt. tanuló kapta.

Ntiszt. Járvás József kecskeméti káplán úr adományát 5 frt. Gyenes Antal V. oszt. tanuló kapta.

Tek. Dömötör Sándor kir. közjegyző úr adományából 12.50 frtot (25 koronát) kapott Gosts István k. r. n. p. VIII. o. t. a növendékpapok ének- és zenekarának vezetésében tanúsított buzgalmaért.

A kecskeméti Takarékpénztár Egyesület 25 frt adományát Kummergruber Emil V. oszt. tanuló kapta.

A kecskeméti Ipar-Hitel és Népbank adományát (20 frt) Földi József IV. oszt. tanuló kapta.

B. e. Szegedi Kilit Szt.-Ferenczrendi áldozópap könyvadományából (A Marrias antilogiaul Renán „Jézus életé“-re) Simon Gyula, Schima János, Frick János, Floderer Imre, Fejes Gyula k. r. n. p. VII. oszt. tanulók.

Tek. Fekete Mihály úr diszkötésű könyveiből kaptak: Kubányi D. 600 nemz. dal. I. oszt. Pelei Jenő II. o. t. Verne Gyula, a Gőz ház. Vértesy Gyula II. o. t. A Fekete Indiák. Vörösmarty M. Lirai költemények. Bojniczer Jenő VI. oszt. tan. Hauenstädter József IV. oszt. Madách Imre: Az ember tragédiája.

Tek. Metzger Béla úr diszkötésű könyveiből kaptak: Wally Béla III. o. t. A munka öröme és dicsősége, Kerékgyártó Béla. Kovács János IV. o. t. Magyar László utazásai és kalandjai. Kummergruber Emil V. o. t. Csiky Gergely: Görög-római mythologia. Grósz János IV. o. t. Cserjés László: 1001 legnépszerűbb magyar dal. Iwencz Ferencz IV. o. t. Radó Antal: Ujabb nemzeti dalkönyvecske.

Tek. Steiner Mihály úr diszkötésű könyveiből kaptak: Bagi Kálmán III. o. t. Petőfi Sándor összes költeményei. Bagi Béla I. o. t. Petőfi

elb. költeményei. Kerekes Béla I. o. t. Robinson Crusoe Élete és kalandjai. Madách I. Az ember tragédiája. Polló István VI. oszt. tan.

B. e. Gróf Koháry István „szegény deákok alapítványának“ 1893/4. évi kamatait 60 frt 6 tanuló kapta.

Intézetünk és ezzel együtt a hazai nevelés és oktatás ügynek áldozatkész pártfogói fogadják szívesen adományokért, a mit adhatunk hiven emlékező tiszteletünket és mélyen érzett köszönetünket.

VI.

A tanulók érdemsorozata.

Az érdemsorozatban használt jegyek jelentménye és fokozata.

Fokozat	Előmenetel	Magaviselet
1	jeles	jó
2	jó	szabályszerű
3	elégséges	kevésbé szabályszerű
4	elégtelen	rossz

Az érdemsorozatban előforduló rövidítések magyarázata:

g. kath. = görög katolikus, g. k. v. = görög keleti vallású, —
 h. v. = helvét vallású, — izr. = izraelita, — fm. = felmentetett, —
 k. r. n. p. = kegyesrendi növendékpap, — ö. d. = ösztöndijas, — ism. =
 ismétlő.

I. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak										Bendki- vüli tantár- gyak		
	Magaviselet	Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Szám tan	Rajzoló mértan	Tornázás	Szépírás	Műéne k	Zene		
Áfrán Károly	1	2	3	3	2	1	3	3	1	—	—		
Bagi Béla	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	—		
Benkóczy Pál	1	2	3	3	3	3	2	3	1	3	—		
Békésy Sándor, h. v. ism.	1	1	3	3	3	2	3	1	1	2	2		
5. Bogissich György	2	2	3	4	3	3	3	3	2	—	—		
Bujdosó Ödön	1	2	3	4	3	4	4	3	2	3	—		
Burián Gáspár	2	4	3	4	4	4	4	3	2	3	—		
Burián József	2	3	4	4	3	3	4	2	2	3	—		
Buzás József	2	2	2	2	3	3	3	2	1	3	—		
10. Czverkó Károly, ism.	2	2	3	3	3	3	2	2	2	—	—		
Csorba Menyhért	1	2	3	3	4	4	4	4	1	—	—		
Darida József	1	1	3	3	3	3	3	2	2	—	—		
Deák László h. v.	2	3	4	4	4	4	3	3	2	—	—		
Dunszt Rezső	1	2	3	3	3	3	3	2	3	—	—		
15. Durain Joakim, g. kath.	1	3	3	2	4	4	4	2	1	—	—		
Fehér László	2	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—		
Fekete Sándor, ism.	2	2	3	3	3	3	2	2	1	2	—		
Felek Kálmán	2	3	3	4	3	3	3	2	3	—	—		
Forgó Imre	1	1	3	3	3	3	3	fm	1	—	—		
20. Földi József	1	3	4	4	4	4	4	2	3	3	—		
Frankó Antal	1	1	3	3	3	3	3	1	2	1	1		
Fungács Béla	1	1	2	2	3	3	3	2	1	2	—		
Glasz Hubert	1	3	4	4	3	4	3	1	2	3	—		
Gyenes Sándor	1	1	1	1	1	2	2	3	1	1	1		
25. Hajagos József	1	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—		
Hegedüs Endre	1	2	2	2	3	4	3	2	1	3	—		
Hermanek István	1	2	3	3	3	2	2	2	1	3	2		
Hollschvandtner Ferencz	1	3	3	4	3	3	3	2	1	3	—		
Hornyik János	1	3	3	3	3	3	3	2	1	3	—		
30. Kerekes Béla	1	1	1	1	1	2	2	3	1	1	—		
Kiss Ödön	2	3	4	4	3	3	4	fm	2	—	—		
Kovács József	1	3	4	4	3	2	3	2	2	—	—		
Kubányi Dezső	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	1	—		
Kuczka Péter	1	3	3	4	3	4	3	3	1	2	—		
35. Mészáros László	1	2	3	4	3	4	4	3	2	—	—		
Nagy Mihály	1	2	2	2	2	2	2	2	1	3	—		
Nyúl Pál	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	—		

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak										Rend ki- vüli tantár- gyak
	Megaviselet	Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Szám tan	Hajzoló mértan	Tornázás	Szépírás	Műének	
Podlussányi Imre, ism.	1	3	3	3	3	3	3	2	2	3	—
Pakos Emanuel, ism.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	—
40. Pápay Gyula, ág. ev.	1	2	3	3	4	3	3	fm	1	—	—
Pulai István, ism.	2	2	3	3	3	3	3	2	2	—	—
Sándor Béla	1	2	3	3	3	4	3	2	1	—	—
Schipper József	2	3	3	4	3	3	3	3	2	—	—
T. Szabó János, ism.	2	3	4	3	4	4	4	2	1	2	—
45. Szabó József	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	—
Cs. Szabó László. ism.	2	2	3	3	3	3	3	2	3	—	—
K. Szabó László	1	3	3	3	3	3	1	2	1	3	—
Szabó Mihály	1	2	3	3	3	3	3	2	1	2	—
Szatmári Sándor	1	1	3	3	3	3	3	2	1	2	3
50. Szőke Anzelm	1	1	2	1	1	1	1	3	3	—	2
Tiezer József	1	3	3	2	3	3	3	3	1	—	—
Varga Károly	1	1	2	2	2	2	2	2	1	3	1
Vitéz Sándor, izr.	2	3	3	3	4	3	3	2	2	—	—
Weigand Gyula	1	3	3	4	3	4	4	2	1	—	—
55. Weiszgerber Ferencz	2	3	3	4	3	3	3	1	1	2	—
Wöllich Brunó	1	2	3	3	2	3	3	3	1	—	—
Zsigó Béla	1	2	3	3	2	2	3	2	2	2	—

Meghalt:

Grosz Soma, izr.

Kimaradtak: Biró Kálmán, Firtling Antal, Krizsán Ferencz, Simonyi József.

Összesen: 62.

II. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak										Rendkívüli tantárgyak		
	Magaviselet	Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Szám tan	Rajzoló mértan	Tornázás	Szépírá s	Mű nék	Zene		
Adorján János	1	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—	—	—
Agoston Sándor, h. v.	1	1	2	2	1	3	2	2	2	—	—	—	—
Bálint János	1	2	3	4	3	3	3	2	3	—	—	—	—
Czira Lajos, ism. h. v.	1	2	1	2	1	1	2	1	1	—	—	—	—
5. Dávid Nándor	1	1	2	3	2	3	3	2	3	—	—	—	—
Dégi Zoltán	2	2	3	3	3	4	3	2	3	—	—	—	—
Dunszt Adorján	2	2	3	4	3	3	4	1	3	—	—	—	—
Furkó László	1	1	2	1	2	3	2	2	2	—	—	—	—
Füredi Lajos	1	1	1	2	2	3	2	1	3	—	—	—	—
10. Glasz Mátvás	1	1	1	1	1	2	1	2	1	—	—	—	—
Hajagos István	1	1	2	3	2	2	3	3	1	—	—	—	—
Halasy Sándor	2	1	2	3	2	3	3	3	1	—	—	—	—
Holczer Márton	2	2	3	3	3	3	3	4	1	2	—	—	—
Jónás Béla, h. v.	1	1	2	2	1	1	2	2	1	—	1	—	—
15. Kasza Károly	1	2	3	4	3	3	3	2	3	2	2	—	—
Keserő Géza	2	2	3	3	3	3	3	2	2	—	—	—	—
Kiss Elemér	1	2	2	3	3	4	3	2	2	—	—	—	—
Kocsák József	1	1	2	3	3	3	2	2	2	—	—	—	—
Kocsák Sándor	1	1	3	3	3	3	3	2	2	—	—	—	—
20. Ó. Kovács Mihály	1	2	3	3	3	4	4	3	2	—	—	—	—
Sz. Kovács Mihály	1	3	3	4	3	4	3	4	3	3	—	—	—
Krajnik Gyula, g. k. v.	1	1	3	3	2	3	2	2	1	—	—	—	—
Kriszten Adolf	2	1	3	2	2	3	2	3	2	—	—	—	—
Kürti Ferencz	1	1	2	3	3	3	4	3	2	—	—	—	—
25. Lénárt József	1	3	4	4	4	3	4	2	3	—	—	—	—
Major Gyula	1	1	1	2	1	3	2	2	2	3	—	—	—
Major János	1	1	2	3	3	3	3	1	2	—	—	—	—
Marsa Ferencz	1	2	3	3	3	3	3	2	3	—	—	—	—
Mészáros Lajos	2	2	3	4	3	3	4	2	1	—	—	—	—
30. Módl József	1	2	3	4	3	3	3	2	2	—	—	—	—
Nád Dezső	1	2	3	4	3	4	4	2	3	—	—	—	—
Németh József	1	2	2	2	2	3	2	2	2	—	—	—	—
Nóta István	1	2	2	2	2	2	2	1	2	—	—	—	—
Pelei Jenő	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	—	—	—
35. Pflug János	1	1	1	1	1	1	1	4	1	2	—	—	—
Popovics Sándor, g. k. v.	1	1	2	2	2	3	2	1	2	—	—	—	—
Prém Péter	1	1	3	3	2	3	2	2	2	1	—	—	—

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak										Rendki- vüli tantár- gyak
	Magaviselet	Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Szám tan	Rajzoló mértan	Tornázás	Szépírás	Műténék	
Rácz Pál	1	2	3	3	3	3	3	2	3	—	—
Simon Gyula	1	2	3	3	3	3	3	2	3	—	—
40. Sörös György	2	3	3	4	3	3	4	1	2	2	—
Stauder József	1	1	1	1	1	1	2	1	1	—	—
Schmidt Béla, izr.	2	2	3	2	4	3	4	4	2	—	—
Schneider Ferencz, izr.	1	1	1	2	2	2	3	3	2	—	—
Schvarcz József, izr.	2	2	3	4	3	4	4	3	3	—	—
45. Taufenekker János	1	2	3	4	4	4	4	2	3	—	—
Vértesy Gyula	2	1	1	1	1	1	2	2	1	—	—
Viller Géza	1	2	2	3	3	3	3	2	2	—	—

Összesen: 47.

III. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak										Rendkívüli tantárgyak		
	Magaviselet	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Tört. és pol. földrajz	Természettani földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Tornázás	Műének	Zene	Gyorsírás
Bagi Kálmán	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	—	—	—
Baky Géza	1	2	3	4	3	3	2	3	3	fm	—	—	—
Balanescu Traján, g. k., ism.	1	3	3	1	3	3	2	2	3	2	—	—	2
Banó Sándor	1	2	3	4	3	3	3	4	3	3	—	—	—
5. Bende László	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	—	—	2
Brachfeld Gyula, izr.	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	—	—	2
Buchwald István, izr.	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	—	—	—
Csorba Gáspár	1	1	2	2	2	1	2	3	3	2	—	—	2
Farkas Béla	1	2	3	3	3	2	2	3	1	2	—	—	2
10. Fehér Ödön	1	2	3	4	4	3	3	4	3	4	—	—	—
Gráber Andor, izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	—	—	—
Györgyi Gyula	1	1	3	4	3	3	3	3	3	1	—	—	2
Hahn Imre, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—	—	—
Hegedűs Ferencz	1	1	2	3	2	2	2	3	2	2	2	—	2
15. Hovesi István	2	2	3	4	3	3	3	3	3	2	—	—	—
Kelecsényi József, ism.	2	1	3	2	3	2	3	3	3	2	—	—	2
Kozacsek Elek	2	2	2	3	2	3	3	3	2	2	—	—	2
Kubányi Béla	1	1	3	3	3	2	2	3	2	2	—	—	—
Láber Győző	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	—	—	—
20. Magyar József	2	2	2	2	3	1	2	2	2	2	—	—	—
Marsa László	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	—	—
M. Mrack Béla	1	1	1	1	2	1	1	2	1	3	—	—	2
Nowy Ferencz	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	—	1
Nórápi István, ism.	2	1	3	3	3	3	3	3	3	1	—	—	2
25. Orbán János	1	2	3	3	3	3	2	2	1	1	1	—	1
Rigó Ernő	2	1	3	4	3	3	3	3	3	2	2	—	—
Schrack Károly	1	2	2	1	2	3	3	2	2	1	—	—	—
Steyer János	1	2	3	1	3	4	3	3	2	2	—	—	—
Szűsz Manó, izr.	2	2	3	2	2	1	2	2	2	2	—	—	2
30. Vincze László	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1	—	—
Virág Péter	2	1	3	3	3	3	3	4	3	2	—	—	—
Wally Béla	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	—	1	—

Kimaradt: Greskovics Henrik, Friedmann Lajos.

Állandóan beteg: Major Béla.

Összesen : 35.

IV. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak										Rendkívüli tantárgyak			
	Magaviselet	Vallás tan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettan	Betűszám tan	Rajzoló mértan	Tornázás	Francia nyelv	Művészet	Zene	Gyorsírás
Acsai Ferencz	1	1	1	2	2	2	3	3	1	1				
Beke Zoltán	1	1	2	3	3	1	2	3	2	1			1	1
Bodrogi Lajos	1	2	1	3	3	1	2	3	1	2		1		
Bretschneider Gyula	1	2	2	3	3	1	3	3	3	2				
5. Dégi Bertalan	1	2	3	2	3	2	3	3	3	3			3	
Fehér Miklós	1	1	2	2	2	1	2	3	2	2		3	3	
Fekete István	2	1	1	1	2	1	3	3	2	2	1	1	1	
Földi József	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2				1
Grósz János	1	1	1	1	2	1	1	3	2	2				
10. Gyenes János	1	1	2	2	3	1	3	3	3	2				
Hauenstädter József	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2				
Jancsár Mihály ism.	1	1	1	2	3	1	2	3	3	2				
Imre Ferencz	1	2	3	2	2	2	3	4	3	2				
Iwenz Ferencz	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2			1	1
15. Király Károly	2	3	3	4	4	3	4	4	3	2				
Kovács János	1	1	2	2	2	2	1	3	1	2				2
Kovács Lajos	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2				2
Lesi József	1	1	1	2	2	1	3	3	2	2				
Margalit Jenő izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1			1
20. H. Nagy István	1	2	2	3	3	2	3	3	2	1				2
Német Sándor	1	1	3	3	3	3	3	3	1	3				
Rónai Géza	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1				1
Spannagel Adolf	2	1	2	2	3	2	3	2	2	2		1	1	1
Stokkinger István	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3				
25. Szabó Jenő	1	2	3	3	3	3	3	4	3	3				
Szeles László	1	1	2	2	3	1	3	3	2	2				1
Szmethanovics Kornél	1	2	2	2	3	1	2	2	1	2				
Szóke Sándor	1	1	2	3	3	2	3	3	1	2				
Timár Bertalan	2	2	1	3	3	2	4	4	4	4				1
30. Tóth István	1	1	2	3	3	1	2	3	2	1				1
Vass Béla	2	2	2	3	3	2	3	3	2	2				
Zimay Pál	2	2	2	3	3	2	3	3	3	4				

Kimaradt: S. Kovács Sándor.

Összesen : 33.

V. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak										Rendkívüli tantárgyak					
	Magaviselet	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótl. olv.	Történelem	Természettud.	Matematika	Rajz	Tornázás	Francia nyelv	Művészet	Zene	Gyorsírás
Antal Sándor	1	1	2	3	2	2	—	3	2	2	—	2	—	—	—	1
Aszódi Géza, izr.	1	1	1	1	1	1	—	1	2	2	—	2	—	—	—	—
Bálint János	1	1	2	4	3	—	2	3	3	3	1	4	—	—	—	2
Bialas Jenő, ism.	2	1	2	2	3	3	—	2	2	3	—	1	—	—	—	—
5 Csányi József	1	1	2	3	2	2	—	1	2	2	—	1	—	—	—	2
Csernus Ferencz	1	1	2	3	3	2	—	2	3	3	—	2	—	—	—	1
Fekete Béla, izr.	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	3	—	—	—	—
Goldberger Salamon, izr.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	3	—	—	—	—
Gyenes Antal	1	1	3	3	3	2	—	2	2	3	—	2	—	—	—	—
10 Hatvani Ede	1	1	1	2	2	2	—	1	1	2	—	4	—	—	—	—
Heim Adám	1	1	1	1	2	1	—	1	1	2	—	2	—	—	—	—
Jancsár Barnabás	1	1	3	3	3	3	—	2	3	3	—	2	—	—	—	—
Kerekes József	1	1	1	2	2	2	—	1	2	3	—	2	—	—	—	2
Kiss Jenő, ev. ref.	1	1	2	2	2	2	—	2	2	3	—	3	—	—	—	—
15 Kummergruber Emil	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	2	—	—	—	—
Langer Kornél	1	1	1	1	2	1	—	2	1	1	—	fm	—	—	1	—
Liuba Péter, gör. kel.	1	2	3	3	3	3	—	3	2	3	—	2	—	—	—	—
Mike Árpád, ev. ref.	1	1	1	1	2	1	—	1	1	2	—	2	—	—	—	—
Schwarz Imre, izr.	1	1	1	1	1	—	1	1	1	2	1	1	—	—	—	—
20 Stefkovics Andor	2	2	3	4	3	4	—	3	3	3	—	1	—	—	—	—
Szőke Jenő	1	1	1	2	2	—	1	1	1	2	1	1	—	—	1	1
Szunyogh Antal	1	2	3	3	3	3	—	2	3	3	—	4	—	—	—	—

Kimaradtak: Babik József, ism., Bajtay Imre, ism.,
Jeszenszky Lajos, Kókay István, Makáry Vilmos,
ism., Papp Pál.

Összesen: 28.

VI. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak											Rendkívüli tantárgyak			
	Magaviselet	Vallás tan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló olv.	Történelem	Természettan	Mennyiség tan	Rajz	Tornázás	Francia nyelv	Zene	Gyorsírás
Ballay Aladár, h. v.	2	1	3	3	4	3	—	1	3	3	—	2	—	—	2
Bálint Ernő	1	1	1	3	2	3	—	1	2	3	—	2	—	—	—
Bárany Izidor, izr.	2	1	3	3	3	3	—	1	1	3	—	2	—	—	—
Bojniczer Jenő, izr.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	2	1	—	1
5 Brettschneider Ernő	2	2	3	3	3	3	—	2	2	3	—	2	—	—	1
Csurgai Árpád, h. v.	2	3	3	4	4	—	4	3	3	4	3	1	—	—	—
Darányi Ferencz, h. v.	2	2	2	2	3	3	—	2	2	3	—	4	—	—	—
Darányi Pál, h. v.	2	2	3	2	3	3	—	2	2	3	—	4	—	—	—
Domokos Mihály	2	3	3	3	2	3	—	3	3	4	—	1	—	—	—
10 Dömötör László	2	1	3	3	3	3	—	2	3	3	—	1	—	—	—
Füredi Gyula	1	2	3	3	3	3	—	2	2	3	1	2	—	—	—
Harkay József, ö. d.	1	1	1	2	1	2	—	1	1	2	—	3	—	—	1
Heinesz Elemér	2	2	3	2	3	—	2	2	3	3	2	1	—	—	—
Kamrás József	1	1	2	2	2	3	—	1	1	2	—	2	—	—	1
15 Keck Sándor	1	1	3	3	3	3	—	1	1	3	—	3	—	—	—
Kolmer Péter	1	3	3	1	3	—	3	2	2	3	2	2	—	—	—
Koncz István, ö. d.	1	1	1	3	2	3	—	1	1	2	—	3	—	—	1
Kósa József	1	1	1	2	3	2	—	1	1	2	—	2	—	—	1
Kovács Gábor	1	1	1	2	1	1	—	1	1	2	—	2	—	—	—
20 S. Kovács István	2	3	3	3	4	3	—	3	3	3	—	2	—	—	—
Kuczka Péter	1	1	2	2	2	2	—	1	1	2	—	2	—	—	—
Oláh Béla	2	2	3	3	3	3	—	2	3	3	—	2	—	—	1
Polló István	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	3	—	—	—
Ringelsen Ottó	1	2	3	3	3	3	—	3	3	3	—	3	—	1	1
25 Tóth István	1	3	3	3	3	4	—	3	3	4	—	3	—	—	—

Beteg: Bernácsi Béla, kimaradt: Gyöngyösi Imre.

Összesen: 27.

VII. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak											Rendkívüli tantárgyak				
	Magaviselet	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló olv.	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Tornázás	Francia nyelv	Műének	Zene	Gyorsírás
Agárdy Lajos, k. r. n. p.	1	1	1	1	2	2	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
Angyal Vidor	2	2	1	3	3	3	—	2	3	3	—	2	—	—	—	—
Arendt Endre, k. r. n. p.	1	1	1	1	2	2	—	1	1	2	—	—	1	1	—	—
Berta József, ism.	2	3	3	3	3	3	—	3	3	3	—	3	—	—	—	—
5 Csatári Gusztáv	2	2	3	2	3	2	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—
Esztergályos Gy., k. r. n. p.	1	1	1	2	3	3	—	1	1	2	—	—	—	1	1	—
Fejes Gyula, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
Floederer Imre, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
Frick János, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
10 Gosztonyi János, k. r. n. p.	1	1	1	2	2	2	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
Györkő Kálmán	1	2	2	2	2	—	2	2	3	3	1	3	1	—	—	1
Hévízi József	1	1	2	3	3	3	—	1	3	3	—	—	—	—	—	—
Hollósi Béla, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	1	—
Horváth György, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	1	—
15 Kientzl Tivadar	2	2	2	2	3	—	1	1	2	2	1	3	—	—	—	2
Kún Benjámín	1	1	1	2	2	2	—	1	2	2	—	1	—	—	—	—
Lasky Géza, k. r. n. p.	1	1	1	1	2	2	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
Niklós János, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
Nimbsgerm Emil	2	2	2	1	3	3	—	1	2	3	—	1	—	—	—	—
20 Pataky Zoltán	1	2	2	3	3	—	2	2	1	2	1	2	1	—	1	—
Puder József, k. r. n. p.	1	1	1	2	3	2	—	1	2	2	—	—	—	1	—	—
Radu Tivadar, g. kath.	1	1	1	2	3	—	1	1	1	2	1	3	—	—	—	1
Salamon Henrik	1	1	2	3	3	3	—	1	3	2	—	2	—	—	—	—
Sehima János, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	1	1	1	—
25 Simon Gyula, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—
Stockinger János	1	2	2	2	3	3	—	1	1	2	—	2	—	—	—	1
Stodolni Gyula, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	2	—	1	1	1	—	—	1	1	—	—
Suller János, k. r. n. p.	1	1	1	2	2	2	—	1	1	1	—	—	—	1	1	—
G. Szabó János	1	2	2	2	2	2	—	1	2	2	—	2	1	—	—	1
30 Szaif Kálmán	2	2	2	3	2	3	—	1	2	2	—	2	—	—	—	—

Kimaradt: Ott Gusztáv ism.

Összesen: 31.

VIII. OSZTÁLY.

A tanulók nevei	Rendes tantárgyak											Rendkívüli tantárgyak			
	Magyar nyelv	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészet	Tornázás	Francia nyelv	Művészet	Zene	Gyorsírás
Bognár János	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	—	—	—	—
Csibertics P., k. r. n. p.	1	1	1	2	2	3	1	1	2	3	fm	—	1	—	—
Dömötör Lajos	1	2	2	2	3	3	1	3	2	3	1	—	—	—	—
Fejér Gyula, k. r. n. p.	1	1	1	2	2	2	1	1	2	1	fm	—	1	1	—
5 Fodor Imre	1	2	3	2	2	2	2	2	3	2	fm	—	—	—	—
Gombos Albin, k. r. n. p.	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	fm	—	1	1	—
Gosts István, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	1	1	—
Hannig István, k. r. n. p.	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	fm	—	1	—	—
Havas Béla, izr.	1	1	1	3	2	3	2	3	2	3	1	—	—	—	—
10 Horpáczky Jenő, izr.	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	—	—	—	—
Horváth Konst., k. r. n. p.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	fm	—	1	—	—
Hraskó István, k. r. n. p.	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	fm	—	1	1	—
Jakobinyi Alajos, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	—	1	—	—
Kerekes József	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	—	—	—	—
15 Klauber Frigyes, izr.	1	1	3	1	2	2	1	2	2	1	2	1	—	—	—
Mihálovits Béla, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	1	1	—
Molnár Sándor, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	fm	—	1	—	—
Német Károly, k. r. n. p.	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	fm	—	1	1	—
Oláh Gyula	2	3	2	2	3	3	2	2	2	3	1	2	—	—	—
20 Pál Károly, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	fm	—	1	1
Pálffy János, k. r. n. p.	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	fm	—	1	—	—
Ranezay József, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	1	1	—
Ringeisen Antal	1	1	2	1	3	3	1	1	2	2	1	—	—	—	—
Rozs Lajos, k. r. n. p.	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	fm	—	1	—	—
25 Saláta Károly, k. r. n. p.	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	fm	—	1	—	—
Striegl József, k. r. n. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	1	—	—
Tóth Illés	1	2	2	3	2	3	2	2	2	2	1	—	—	—	—
Török László, ev. ref.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	fm	—	—	—
Tubán Tibor, k. r. n. p.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	fm	1	1	—	—
30 Vnuk István, k. r. n. p.	1	1	2	2	1	2	2	1	2	1	fm	—	1	1	—
Zsigmond Alajos, k. r. n. p.	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	fm	—	1	1	—
Zsigmond Béla	1	3	3	3	3	4	2	2	3	3	2	—	—	—	—

Összesen: 32.

XII.

Statistikai táblázatok.

1. A tanulók általános áttekintése.

Összesen a tanév végén	Vallásra nézve volt		Anyanyelvre nézve volt		Nyelvismeretre nézve		Egészségi állapot		Magaviselet		Fegyelmi esetek száma																						
	róm. kath.	gör. kath.	gör. keleti ág. evang.	ev. reform. unitárius	izraelita	más vallású	magyar	német	román	olasz	tót	szerb-horvát	ruthén	más nyelvű	csak magyarul	csak németül	csak románul	csak olaszul	csak tótul	csak szerb-horvátul	csak ruthénul	hányan tudnak magyarul	betegségi eset	hány tanuló kapott	igazgatói	tanárkari	megro- vásban	tanács folytán el- távozott	kizárattott				
277 239	2	4	1	12	—	19	—	21	15	4	—	3	—	—	207	—	—	—	—	—	27	323	13	—	1	206	71	—	—	—	—	2	—

Összesen a tanév végén	A tanulók szülői közt polgári állásra nézve volt										A tanulók illetősége												
	Östermelő		Iparos		Kereskedő és vállalkozó		Tisztviselő		Katona		Más értelmiségi (orvos, ügyvéd, lelkész, tanár, tanító, mérnök, író, művész stb.)		Személyes szolgálatból élő (munkás, napszámos, sző'ga stb.)		Magánzó (nyugdíjas, tőkéjének jövedelméből stb. élő)		helybeli	megyebeli	más megyebeli	fiunei és kerületbéli	külföldi	Ösztöndíjas	Leczkéorát nem mulasztott
277	5	38	2	—	50	—	1	25	1	40	9	6	26	43	31	156	27	91	—	—	3	52	3

2. A tanulók részleges áttekintése.

Osztály	Főlvétetett az egész év folyamán					Vizsgálatott tett													Előmenetek eredménye a rendes tantárgyakban					Hányan tanultak		Tanítási óra mulasztás						
	haladó	rendes	magán	ismétlő	összesen	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Mindenből jeles	Mindenből legalább jó	Mindenből legalább elégséges	Egyből elégtelen	Kétből elégtelen	Többből elégtelen	Francia nyelvet	Gyorsírást	Műneket	Zenét	Igazolt	Nem igazolt	Összesen
I.	62	49	—	8	57	—	8	17	18	10	4	—	—	—	—	—	—	—	3	6	25	9	2	12	—	—	32	7	635	—	635	
II.	47	43	—	4	47	—	7	17	16	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	23	6	6	4	—	—	8	—	584	—	584	
III.	35	29	—	3	32	—	10	9	8	3	1	1	—	—	—	—	—	—	1	7	16	6	1	1	—	14	6	1	431	—	431	
IV.	93	31	—	1	32	—	—	4	9	8	9	2	—	—	—	—	—	—	—	4	24	2	—	2	2	12	4	5	413	—	413	
V.	28	21	—	1	22	—	—	—	6	8	5	3	—	—	—	—	—	—	3	7	10	1	1	—	—	6	—	2	490	—	490	
VI.	27	25	—	—	25	—	—	—	1	5	13	4	2	—	—	—	—	—	2	3	15	3	1	1	1	10	—	1	253	5	258	
VII.	31	29	—	1	30	—	—	—	—	—	3	4	9	7	6	—	—	—	1	8	8	14	—	—	—	8	5	16	6	513	—	513
VIII.	32	32	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	2	7	7	12	3	1	5	14	12	1	—	—	—	7	—	20	10	402	—	402
I-VIII	295	259	—	18	277	—	8	24	45	39	35	24	31	16	18	14	18	3	2	23	59	139	28	11	20	18	47	86	32	3721	5	3716

3. Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése az 1893—94. iskolai évről.

Általában:

A vizsgálat ideje	Jelentkezett				Megvizsgáltott				Érett lett				visszavetteft						
	rendes	pótló	ismétlő	javitó	összesen	csak írásban	csak szóban	írásban és szóban	összesen	jelesen	jól	összesen	egyszerűn	írásbeli után	szóbeli után	javitóra	ismétlőre	végleg	összesen
Szeptemberben . . .	4	1	—	25	—	2	2	1	3	—	—	3	3	1	1	—	—	—	4
Decemberben . . .	—	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Az év végén . . .	31	1	1	—	33	—	1	32	33	9	14	7	30	—	3	—	—	—	3

Pályaválasztásra nézve:

Teljes vizsgálat után	Az érettek közül																
	Érettnak nyilváníttatott	papi és tanári	jogi	orvosi	tanári	mérnöki	építész	erdészeti	bányász	vegyész	ipari	kereskedői	gazdasági	vasúti	más hivatalnok	katonai	határozatlan
Az év végén	30	21	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—

4. Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése az 1892—93. iskolai évről.

Általában:

A vizsgálat ideje	Jelentkezett				Megvizsgáltott				Érett lett				Visszavetteft						
	rendes	pótló	ismétlő	javitó	összesen	csak írásban	csak szóban	írásban és szóban	összesen	jelesen	jól	egyszerűn	összesen	írásbeli után	szóbeli után	javitóra	ismétlőre	végleg	összesen
Az év végén . . .	31	1	1	—	—	1	32	33	—	9	14	7	3	—	3	—	—	—	3

VIII.

Értesítés a jövő tanévről.

A jövő 1894—95-iki iskolai évre a *tanulók fölvétele* szeptember 1-ső, 2-ik és 3-ik napján délelőtt 8—12-ig fog történni; augusztus 30. és 31-én délután tartatnak a *fölvételi-, javító- és pótló-vizsgálatok*. Az iskolai év szeptember 4. napján veszi kezdetét. Ezen időn túl csak a késedelem alapos okának kimutatása mellett vehető még fel a tanuló; szeptember 8-án túl csak a tankerületi kir. főigazgató és szeptember 15-én túl csak a nmlt. vall.- és közoktatásügyi miniszter adhat engedélyt a fölvételre.

Minthogya az 1883. évi XXX. t.-cz. 17. §-a szerint egy-egy osztályban 60 tanulónál több rendszerint nem lehet; intézetünk I. osztályának párhuzamosítása pedig most még lehetetlen: arra kényszerült az intézetet fentartó egyházközség tanácsa, hogy a jövő iskolai évre az I. osztályba való fölvételt korlátozni fogja az 1886. évi 33,259. sz. a. k. miniszteri rendelet értelmében.

Az erre vonatkozó, 1887. május 15-én 118. sz. a. kelt egyháztanácsi végzés szerint intézetünknel: „az 1894—95. tanévre az I. osztályba első sorban a helybeli róm. kath. szülők gyermekei, másodsorban a vidéki róm. kath. fiúk veendők fel és csak azután iratkozhatnak más vallású tanulók is a törvény engedte létszámig; az ezen számon fölül jelentkezők pedig föltétlenül elútasítandók”.

Ezen határozatnak megfelelőleg úgy kellett intézkednünk, hogy a jövő évi beírásokkor az I. osztályra szeptember 1-ső és 2-án csakis helybeli róm. katolikusokat, — szeptember 3-án d. e. vidéki róm. katolikusokat is — és csak szeptember 3-án délután 2 órától 4-ig irunk be más vallású jelentkezőket is, ha ugyan az előzőleg beírotakkal a törvényengedte létszám még be nem telt volna. A törvényes létszámon fölül jelentkezők vallásfelekezetre való tekintet nélkül el fognak utasíttatni.

A többi osztályra jelentkezők beírása nem esik ilyen korlátozás alá.

Az I. osztályba csak oly növendékek vétetnek fel, kik életük 9. évét már betöltötték és vagy nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő arról, hogy a népiskola négy osztályát jó sikerrel végezték, vagy pedig felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvű előkészültséggel bírnak.

Felsőbb osztályba csak azon tanuló léphet, ki a megelőző osztályban minden rendes tantárgyból legalább is elégséges osztályzatot nyert.

Azon tanulónak, ki egy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet tanártestülete megengedheti, hogy a következő iskolai év kezdetén vizs-

gálatot tehessen. *A ki két tárgyból* kapott *elégtelen* osztályzatot, az csak rendkívüli esetben, nmlt. vall- és közoktatásügyi miniszter engedélyével tehet javító-vizsgálatot. *A ki kettőnél több tantárgyból* kapott *elégtelen* osztályzatot, az javító-vizsgálatra semmi esetben sem bocsáttatik.

Hogy ezen eljárás mind az adminisztrációra, mind a felekre nézve egyszerűsítették, a *nmlt. m. k. vall.- és közokt. miniszter úr* 1887. évi jún. 30-án kelt 25,873. számú rendeletében a rendelkezése alatt álló középiskolákban a **két tárgyból bukott tanulókra nézve a javítóvizsgálati engedély megadásának jogát a tankerületi kir. főigazgatókra ruházta.**

Nem adható meg a javító-vizsgálati engedély a két tárgyból bukott tanulóknak: 1. Ha a tanulóknak az erkölcsi magaviseletből „kevésbé szabályszerű“ vagy „rossz“ érdemjegye van. — 2. Ha a latin nyelvből vagy mennyiségtanból érdemelte ki elégtelen tanjegyeinek egyikét.

Azon esetben, ha valamely egy tárgyból bukott tanulóknak az erkölcsi magaviseletből „kevésbé szabályszerű“ vagy „rossz“ osztályzata van, a javító-vizsgálat engedélyezésének semmi körülmények közt sem lehet helye.

A javító- és pótló-vizsgálatot azon tanintézetben kell a tanulóknak letennie, melynél az elégtelen osztályzatot kapta, illetőleg a vizsgálatot elmulasztotta; más tanintézethez csak a nmlt. vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyezheti a vizsgálatot.

A javító-vizsgálatok engedélyezéseért vagy áttételéért a folyamodványok a tankerület nsg. kir. főigazgatóságához címzendők, 50 kros bélyeggel szabályszerűen ellátandók, az iskolai bizonyítvány hozzájuk melléklendő, a folyamodó tartózkodási helye rájuk irandó s így kellőleg fölszerelve és kiállítva az intézeti igazgatóságnál legkésőbb július 5-ig benyújtandó.

Később érkező, vagy közvetlenül a kir. főigazgatóságához küldött folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Azon tanulók, akik bizonyítványuk záradéka szerint javító-vizsgálatot tehetnek, vagy esetleg a javító-vizsgálatra engedélyt nyernek és kellőleg elkészülve csakugyan vizsgálat alá is akarnak állani, ezen elhatározásukat legkésőbb augusztus 20-ig személyesen, vagy egyszerű levélben jelentésük be az igazgatóságnál. — Ugyanezen napig hasonlóképen levélben jelentkezzenek azon magántanulók is, a kik szeptemberben óhajtanak magánvizsgálatot tenni.

A szeptemberi javító- és pótló érettségi vizsgálatra augusztus 15-ig kötelesek az illetők az igazgatónál levélben jelentkezni és irataikat beadni.

Más intézetbeli tanulók, a fölvételnél iskolai bizonyítványukon kívül kötelesek a bizonyítványt kiállító intézetnek nyomtatott „Értesítő“-jét is bemutatni.

Az intézetnél fölvételre először jelentkezők elengedhetetlenül tartoznak kereszt-

levelüket, illetőleg születési okmányukat és himlőoltási bizonyítványt is magukkal hozni.

A közegészségügyet rendező 1876. évi XIV. t.-c. XIII. fejezetének módosításáról szóló 1887. XXII. t.-cz. a *védhimlőoltást*, mint a közegészség egyik tényezőjét, kötelezőleg rendelvén el, különös figyelemmel van az iskolákba járó tanulókra: a 3. §-ban az iskolába belépő gyermekektől az első himlőoltás igazolását, — a 4. és 5. §-ban pedig a 12. életévét elért, iskolába fölvételre jelentkező tanulóktól az *újraoltás* tanúsítását kívánja meg; a mely utóbbi kötelezettség természetesen az oly tanulókra nézve is fennáll, kik az előbbi tanévben ugyanazon középiskolát látogatták, a melybe újlag fölvételre óhajtatnak. — Ezekre vonatkozólag a nmélt. kir. vall.- és közokt. miniszter úrnak 1887. évi szeptember 22-én kelt 29,370. számú rendelete elrendeli, hogy az *újraoltásra kötelezett s újra be nem oltott tanuló csak ideiglenesen vehető fel.*

Fölvételre minden tanuló atyjának; vagy anyjának, vagy gyámjának, illetőleg ezek helyettesítőjének kíséretében jelentkezzen az igazgatónál és az osztályfőnöknél.

Vidéki illetőségű szülők, vagy gyámok a fölvételkor kötelesek oly helyettest bemutatni, a kire a házinevelés és felügyelet tekintetéből, valamint az iskola követelése szerint is, a szülékre háramló kötelességeket átruházták. Ebben a tekintetben a körültekintő és lelkiismeretes gondoskodást a szüléknek kiválóan figyelmébe ajánlja az igazgatóság.

Az iskolapénznek és egyéb díjnak mennyiségéről, a fizetésnek — illetőleg a fizetés alól való mentesség kinyerésének módjáról az igazgatóság ad felvilágosítást.

Szolgáljon még a vidéki szüléknek tájékoztató tudomásul, hogy a városi róm. kath. egyházközség tápintézetet tart fenn, melyben a középiskolai szegény tanulók havonként előre fizetendő 7 frtért reggelivel, ebéddel és vacsorával láttatnak el. szállás nélkül.

Hogy az iskola kitűzött célját, a mely nem egyéb, mint a reábizott ifjút erkölcsi és értelmi érettségre vezetni, legalább emberileg számítva biztosan elérhesse, semmiféle körülmények között sem nélkülözheti a szüléknek vagy ezek helyettesének lelkes, nem lankadó, sohasem késlekedő közreműködését. Hogy pedig ez a közreműködés célirányos lehessen, a szülői háznak biztosan tájékozva kell lenni az iskola követelése felől. Ezen okokból a középiskolai rendtartásnak megfelelőleg a tanintézetünkönél érvénybe levő rendszabályok egy-egy példányát a szüléknek a beírások alkalmával kezeihez juttatjuk és már előre e helyütt is alkalmat veszünk arra, hogy azokat a rendszabályokat a t. cz. szüléknek gondos figyelmébe ajánljuk. — Különösen kérjük pedig a vidéki szüléket, hogy midőn majd

iskolára szánt fiukat elszállásolják, csakis olyan szállásadónak gondjaira bizzák féltett kincsüket, a kik határozott kijelentéssel és ígérettel vállalkoznak arra, hogy az iskolai rendszabályok pontjai szerint a szülék helyeteseire háramló követelményeknek lelkiismeretesen meg akarnak és meg is fognak felelni.

A t. cz. szülék esetleges kérdéseikkel a gymnasiumi ügyet illetőleg forduljanak az igazgatósághoz, ily czimmal; A róm. kath. főgymn. igazgatóságának. Kecskemét; a tápintézetet illetőleg pedig: főt. Hanusz István m. kir. főreáliskolai igazgató úrnak. Kecskemét.

Kelt Kecskeméten, 1894. június 29. napján.

Perger József,
igazgató.

